

Утвърдил: /н/

ИВАЙЛО ПЕТРОВ

Областен управител на област Монтана

Заповед № ОКД-15-3/15.12.2012 г.

Областна стратегия на област Монтана за интегриране на ромите (2012-2020 г.)

Приложения:

**ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНИТЕ БЕРКОВИЦА, БОЙЧИНОВЦИ,
БРУСАРЦИ, ВЪЛЧЕДРЪМ, ВЪРШЕЦ, ГЕОРГИ ДАМЯНОВО, ЛОМ, МЕДКОВЕЦ,
МОНТАНА, ЧИПРОВЦИ И ЯКИМОВО ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ**

м. декември 2012 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I.	Въведение.....	стр. 3
II.	Актуално състояние на ромската общност.....	стр. 4
	<i>Анализ на състоянието на ромската общност по сектори:</i>	
	<i>Жилищни условия.....</i>	стр. 5
	<i>Заетост.....</i>	стр. 5
	<i>Образование</i>	стр. 6
	<i>Здравеопазване</i>	стр. 7
III.	Визия.....	стр. 8
IV.	Стратегическа цел.....	стр. 8
V.	Водещи принципи и хоризонтални аспекти при изпълнението.....	стр. 8
	<i>Принципи.....</i>	стр. 8
	<i>Хоризонтални аспекти.....</i>	стр. 9
	<i>Цели на областното планиране.....</i>	стр. 9
VI.	Приоритети: образование, здравеопазване, жилищни условия, заетост, върховенство на закона и недискриминация, култура и медии.....	стр. 10
	<i>1. Образование.....</i>	стр. 10
	<i>2. Здравеопазване.....</i>	стр. 13
	<i>3. Жилищни условия.....</i>	стр. 16
	<i>4. Заетост.....</i>	стр. 17
	<i>5. Върховенство на закона и недискриминация.....</i>	стр. 19
	<i>6. Култура и медии.....</i>	стр. 20
VII.	Институционална рамка и структури.....	стр. 22
VIII.	Заключение.....	стр. 23

Приложения:

1.	План за действие на община Берковица.....	стр. 24
2.	План за действие на община Бойчиновци.....	стр. 45
3.	План за действие на община Брусарци.....	стр. 62
4.	План за действие на община Вълчедръм.....	стр. 82
5.	План за действие на община Вършец.....	стр. 109
6.	План за действие на община Георги Дамяново.....	стр. 128
7.	План за действие на община Лом.....	стр. 146
8.	План за действие на община Медковец.....	стр. 182
9.	План за действие на община Монтана.....	стр. 203
10.	План за действие на община Чипровци.....	стр. 229
11.	План за действие на община Якимово.....	стр. 251

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ В ОБЛАСТ МОНТАНА (2012 - 2020)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Областна стратегия на област Монтана за интегриране на ромите (2012-2020), наричана Стратегията, е документ, задаващ насоките за изпълнение на политиката за социална интеграция на ромите на областно ниво и е приета в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020), приета с Решение на Народното събрание на 01.03.2012 г. Следвайки Националната стратегия и рамката на Европейския съюз (ЕС) за национални ромски стратегии, настоящият документ използва името роми като обобщаващо както за българските граждани в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми, така и за гражданите в сходна ситуация, които околното население определя като такива, независимо от начина на тяхното самоопределяне.

Съгласно Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) Областната стратегия продължава и развива политическата ангажираност на правителството на европейското развитие на България в съответствие с Националната програма за реформи на Република България (2011-2015 г.)¹ и с Националния план за действие по инициативата „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.” на областно ниво.

Стратегията прилага целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход, който се прилага в рамките на по-общата стратегия за борба с бедността и изключването, и не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Областната стратегия за интегриране на ромите е изработена в резултат на сътрудничество от страна на отговорните институции в сътрудничество с гражданския сектор и в частност ромски неправителствени организации. Стратегията кореспондира с международни стандарти в областта на правата на човека и правата на лица, принадлежащи към малцинствата: **Международни инструменти на ООН, ЕС, СЕ и др.**, отнасящи се до зачитане на правата на човека, към които Република България се е присъединила: Международен пакт за граждански и политически права 1966г. (в сила за РБългария от 1970 г.); Международен пакт за икономически, социални и културни права 1966 г. (в сила за Р България от 1970г.); Международна конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация 1966 г.(в сила за Р България от 1992 г.); Конвенция за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените 1979 г.(в сила за Р България от 1982 г.); Конвенция за правата на детето 1989 г.(в сила за Р България от 1991 г.), Рамковата конвенция за защита на националните малцинства на **Съвета на Европа** и др.

¹ Националната програма за реформи на Република България (2011-2015 г.) е изготвена в изпълнение на одобрената от Европейския съвет през юни 2010 г. стратегия „Европа 2020” и в съответствие с новия инструмент за по-добра координация на икономическите политики в рамките на Европейския съюз, т. нар. „Европейски семестър”

Настоящият документ се приема за период до 2020 г. включително. Оперативното изпълнение на Областната стратегия на област Монтана за интегриране на ромите (2012-2020) се осъществява чрез Общинските планове за действие (ОПД), изпълнявани в два периода. Първият период 2012-2014 г., завършва с изпълнението на Националния план за действие по международната инициатива „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“, актуализиран през 2011 г., като с оглед неговото приключване (2 февруари 2015 г.) е предвиден цялостен анализ на изпълнението за периода.

Вторият период 2014-2020 г. обхваща следващия програмен период на Европейския съюз по Оперативните програми за България с оглед финансова подкрепа чрез използването на инструментите на ЕС. С цел осигуряването на ефективност и устойчивост на мерките се предвижда междинен преглед/актуализация на ОПД през 2017 г.

След 2020 година, Стратегията ще може да бъде продължена, допълнена или изменена, в зависимост от постигнатите резултати и евентуалните промени, които биха могли да настъпят в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ

По данни на Националния статистически институт от преброяването на населението и жилищния фонд от 2011 г., ромите остават третата по големина етническа група в България. Като роми са се самоопределили **325 343** души или **4.9%** от българските граждани.

Населението на област Монтана наброява 148 048 души, като ромският етнос е втори по численост след българския, който наброява 18 228 души.

Продължава тенденцията част от хората, които околното население назовава като „роми“ или „цигани“ да се самоопределят като българи, което произтича от правото на преброяването лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

Лицата от ромската етническа група в област Монтана са разпределени териториално по общини, както следва:

Най-голям е дялът на самоопределилите се като роми в общините Вълчедръм (20.2%), Брусарци (18.7%), Вършец (17.4 %) и Лом (17.2%). С най-нисък дял са общините Чипровци (0.6%) и Георги Дамяново (1.5%).

На територията на област Монтана според данните от последното преброяване на населението и жилищния фонд освен ромите, в сходна на тях ситуация се намират и други социално уязвими групи, които също следва да бъдат бенефициенти на Областната стратегия.

На доброволния въпрос за етническа принадлежност не са отговорили 4631 лица, или 3.1% от населението в областта.

В градовете живеят 11873 или (65.1%) от самоопределилите се като роми, а в селата 6355 или (34.9%).

Възрастовата структура на ромите в област Монтана съгласно последното преброяване сочи нисък процент на продължителност на живота. Ромите в диапазона над 70 години са едва 622 души, при положение, че 23 802 души от български етнос доживяват 70 и повече години. Най-многобройни са преброените роми в диапазона 0-9 г. (3 372 души), 10-19 г. (3 314 души) и 20-29 г. (3 137 души).

Анализ на състоянието на ромската общност по сектори:

Жилищни условия

Степента на урбанизация на отделните етноси е различна. В градовете живеят 77879 души от самоопределилите се като българи (62.9%). Също така статистиката сочи, че на територията на област Монтана ромското население е концентрирано предимно в градовете, където живеят 11873 души от самоопределилите се като роми или (65.1%), докато в селата живеят 6355 роми (34.9%). Изключение правят общини като Бойчиновци и Вълчедръм, където ромското население е съсредоточено предимно в селата.

По данни на НСИ от последното преброяване на населението и жилищния фонд от 2011 г., на национално равнище етническите българи разполагат средно с 23.2 кв.м. жилищна площ на едно лице, при ромите тя е едва 10.6 кв.м. В област Монтана съотношението е почти аналогично: 24,1 кв. м жилищна площ средно за едно лице от българския етнос и 12.4 кв. м средно за едно лице от ромски произход.

Заетост

В последните десетилетия, в следствие на икономическите промени, и не на последно място и под влиянието на икономическата криза след 2008 г. ромите са в неизгодно положение на пазара на труда.

Образователното равнище на безработните от областта се влошава. Най-висок е относителния дял на безработните лица от ромски произход с основно и по-ниско образование - 78.9% , което ги поставя в още по-неблагоприятно положение на трудовия пазар.

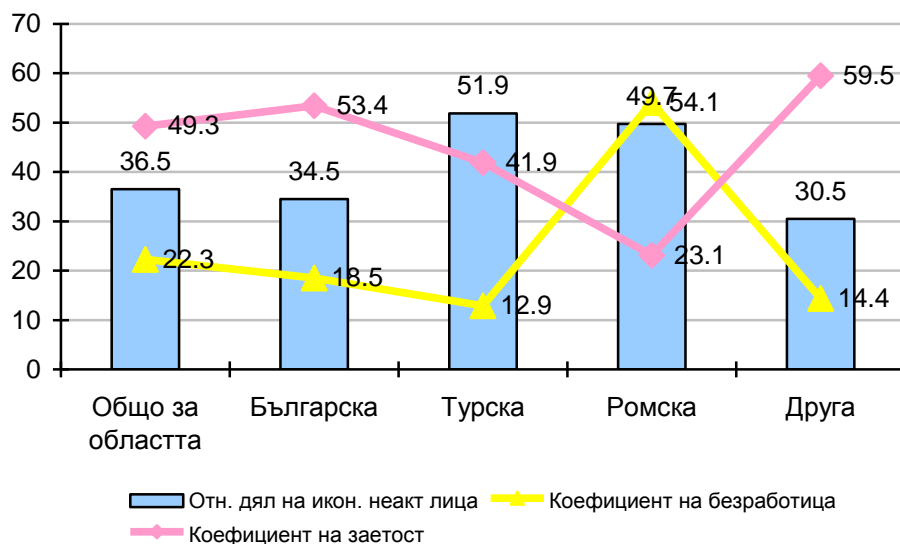
С най-високо равнище на безработица на ромския етнос в област Монтана са общините Вършец – 68.1%, Берковица – 62.1%, Брусарци – 60.7% и Лом – 59.9%. Най-ниско е равнището на безработица в община Монтана – 34.3%.

Съгласно данните от последното преброяване икономически активното население на възраст 15-64 навършени години на област Монтана възлиза на 60 045 души, като от тях 60 65 души (10.1%) са роми. Общия брой на заетите лица е 46 760 души, от тях заетите роми са 2 785 души (5.9 %).

Към момента на преброяването безработните общо за областта са били 13 285 души, от тях безработни са били 3 280 роми (24.7%). Икономически

неактивното население е наброявало общо 34352 души, от тях 5999 души (17.5%) са били представители на ромската общност.

Цялостната картина сочи коефициент на безработица сред ромското население на област Монтана от порядъка на 54.1%. При тях е регистриран висок относителен дял на икономически неактивно население – 49.7%.

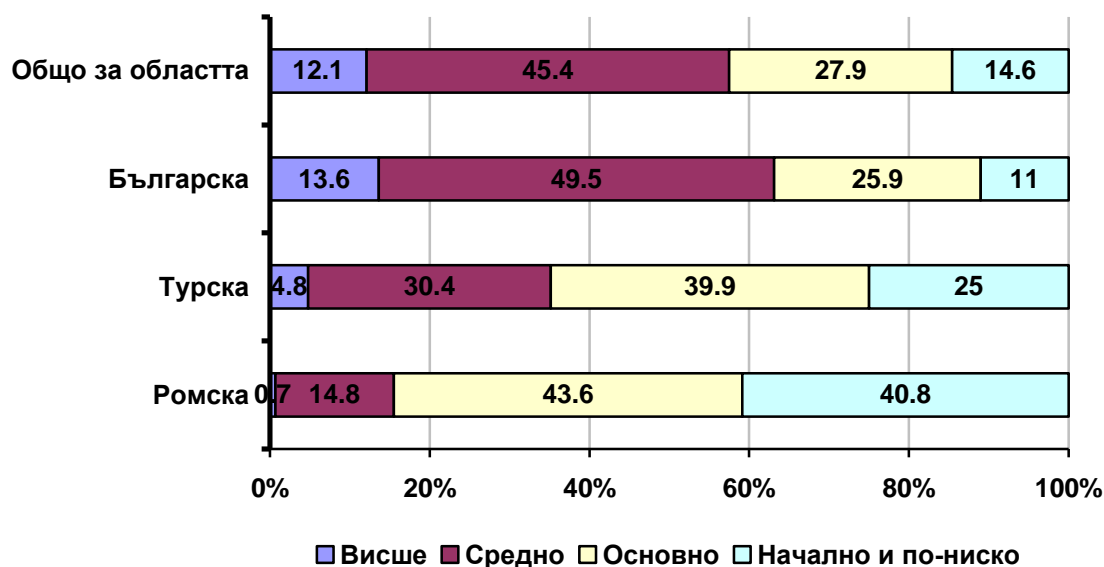

Източник: ТСБ Монтана

Образование

При преброяването през 2011 г., населението от ромски етнос на 7 и повече години възлиза на 15824 души. От тях едва 0,7 % са със завършено висше образование (118 души). 2348 души или 14.8 % са със средно образование. С основно образование са 6895 души (43.6%), а с начално и по-ниско са 40.8%.

Население на 7 и повече навършени години по етническа група и степен на завършено образование

Данните сочат запазване на тенденцията много млади роми да остават без подходящо образование, рано да напускат училище, или да не тръгват на училище, което поставя пред тях редица бариери пред включването им в пазара на труда.

Фактори, причина за случващото се са: голям брой безпричинни отсъствия от учебни занятия, ниска успеваемост в провеждания образователно-възпитателен процес, недостатъчно владение на български език и най-вече неангажираност на родителите, които не оказват необходимата подкрепа и стимулиране на подрастващите и ориентирането им към по-добро образование, като необходима предпоставка към по-добро бъдеще - социална, трудова реализация и т.н.

Здравеопазване

По данни от Националната стратегия на Република България за интеграция на ромите 2012-2020 г., рисковите фактори създават условия и повишават вероятността от възникване на заболявания. При лицата, принадлежащи към големите малцинствени общности в България, наблюдаваме по-силно влияние на първичните (масово и дълбоко обедняване, висока безработица, влошена структура на доходите и потреблението, неблагоприятна околна и жилищна среда, начин на живот, генетични заболявания) и вторичните рискови фактори (някои болестни състояния с хронично протичане, които от своя страна създават условия за усложнения или други заболявания). Област Монтана не прави изключение от тази картина.

При преброяването през 2011 г. се вижда ясно, че лицата от ромски произход до голяма степен не желаят да указват степента на ограниченията (инвалидизацията) поради заболяване. От 18 228 души 1 170 не са дали отговор (виж таблицата по-долу), а 16 143 души са отговорили, че нямат ограничения поради здравословни проблеми.

Ограничения поради здравословни проблеми

Общини Етническа група	Общо	Не	Да, ограничен, но не в голяма степен	Да, силно ограничен	Неотговорили
Област Монтана	148098	120479	8341	4704	14574
<i>В т.ч. отговорили</i>	143467	118564	8209	4611	12083
Българска	123820	101618	7535	4280	10387
Турска	171	135	12	8	16
Ромска	18228	16143	621	294	1170
Друга	420	313	27	18	62
Не се самоопределят	828	355	14	11	448

Източник: ТСБ – Монтана

2.0% от ромското население на област Монтана са с трайно намалена трудоспособност от 50% до 70% (III група инвалидност), 3.0% са с 70% до 90 % нетрудоспособност и 191 човека или 1.6 % от цялото ромско население са с над 90% нетрудоспособност. 92.9%, или 11 223 от ромите в областта посочват, че нямат признат от ТЕЛК процент трайно намалена работоспособност.

Поради неизградената или лоша инфраструктура в селищата и махалите им, представителите на големите малцинствени общности по-често боледуват от хепатит, стомашно-чревни заболявания, различни болести, причинявани от паразити. Най-често тези проблеми се срещат при ромите.

Изключително сериозен проблем в ромските махали в България представляват инфекциозните заболявания. Пренаселеността на кварталите и жилищата силно затруднява изолацията на вирусоносителите и заболяванията често приемат епидемичен характер.

Друг сериозен проблем представлява здравната неосигуреност сред ромското население.

III. ВИЗИЯ

Социалната интеграция е предпоставка за успешно и устойчиво развитие на българското общество.

Интеграцията на ромите и на българските граждани в уязвимо положение, принадлежащи към други етнически групи е активен двустранен процес на социално включване, насочен към преодоляване на съществуващите за тях негативни социално - икономически характеристики и последващ просперитет в обществото.

IV. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Създаване на условия за равноправно интегриране на ромите и на българските граждани в уязвимо положение от други етнически групи в обществен и икономическия живот чрез осигуряване на равни възможности и равен достъп до права, блага, стоки и услуги, участие във всички обществени сфери и подобряване на качеството на живот при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация.

V. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ И ХОРИЗОНТАЛНИ АСПЕКТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Принципи:

Водещи принципи и цели при изпълнението на Областната стратегия са:

- 1) Конструктивни, прагматични и недискриминационни политики;
- 2) Изрична, ясно определена, но не изключителна насоченост;
- 3) Межкултурен подход;
- 4) Приобщаване към мнозинството;
- 5) Осъзнаване на измерението за равенството между половете;
- 6) Трансфер на основани на фактите политики;
- 7) Използване на инструменти на ЕС;
- 8) Участие на регионалните и местните власти;
- 9) Участие на гражданското общество;
- 10) Активно участие на ромите.

Хоризонтални аспекти:

Политиките за интегриране на ромите и лицата в неравностойно положение от други етнически групи представляват неразделна част от общонационалните политики за повишаване благосъстоянието на българския народ.

Стратегията обединява действащите стратегически документи и планове за развитие на отделните сектори на областно ниво. Основни подходи при изпълнение на дейностите:

- Насърчаване на позитивни действия за преодоляване на различни форми на неравнопоставеност във всички обществени сектори. Утвърждаване на позитивни обществени нагласи към ромската общност;
- Насърчаване на позитивни действия за преодоляване на традиционни практики в ромската общност, които засягат правата на жените и децата;
- Интегриран териториален подход, при който на териториален принцип едновременно се предприемат мерки и обединяват ресурси по различни приоритети, съобразени с местните особености и нужди, включително на най-нуждаещите се с цел постигане на видима промяна на конкретно населено място /квартал, махала/.

Цели на областното планиране:

- Ефективност на предприетите действия и оптимизиране на използването на ресурсите (финансови и човешки ресурси, материална база и социална инфраструктура);
- Развитие на междусекторното сътрудничество и взаимодействие за намиране на устойчиви решения за стимулиране на социалното включване на уязвимите етнически общности и маргинализираните групи в област Монтана и нейните общини;
- Планиране на дейности, обхващащи територията на цялата област или на две или повече общини, които да решават специфични проблеми на

маргинализирани етнически групи и изключени етнически общности, които надхвърлят възможностите на отделните общини;

- Съответствие на предприетите действия с реалните потребности на маргинализираните групи.

VI. ПРИОРИТЕТИ:

ОБРАЗОВАНИЕ, ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ, ЗАЕТОСТ, ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ, КУЛТУРА И МЕДИИ.

1. ОБРАЗОВАНИЕ

Оперативна цел: Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда

Специфични цели:

1. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища на територията на област Монтана.
2. Повишаване на качеството на образование в обособените детски градини в ромските квартали на градовете и останалите населени места на област Монтана, в които учат предимно ромски деца.
3. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата, чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход.
4. Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.
5. Осигуряване на необходимите педагогически и административни кадри за реализиране на програми по интеркултурно образование.
6. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция.
7. Приобщаване и приемане на родителите - роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.
8. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Осигуряване на подходяща образователна среда за включване на децата от обособените по етнически признак детски градини чрез поетапен прием в детски градини, извън ромските квартали, в разноетнически групи;
- ✓ Откриване на почасови, сезонни и съботно-неделни групи в детските градини;
- ✓ Постепенно въвеждане на целодневна организация на учебния ден до седми клас включително;
- ✓ Подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствени етнически групи. Допълнителни занимания с деца в детските градини, за които българският език не е майчин;
- ✓ Периодично участие в конкурси за проекти по Стратегическа цел 3 от Тригодишната програма на Центъра за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ, ОПРЧР и други подходящи донорски програми);
- ✓ Дейности, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства и техните връсници, в интеграционна мултикултурна среда;
- ✓ Създаване на клубове по интереси; сформирани на групи по свободно избираема подготовка (СИП) в областта на културата, фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации; изкуства; традиционни занаяти;
- ✓ Презентиране и провеждане на проучвания, провеждани от деца и ученици, свързани с културната им идентичност;
- ✓ Установяване на основните фактори, водещи до непостъпване и преждевременно отпадане от училище, разработване и апробиране на методология за наблюдение на национално, регионално и местно равнище;
- ✓ Прилагане на модел за осъществяване на мониторинг на процеса на образователна интеграция на деца, ученици и студенти от етническите малцинства;
- ✓ Изследване на ефективността на инструментите на политиката, насочена към подобряване на достъпа до образование и намаляване броя на необхванатите и ранно напусналите деца и ученици;
- ✓ Насърчаване на отговорно родителско отношение. Ефективни санкции срещу родители, които нарушават разпоредбите на чл. 53 от Конституцията на Република България и чл. 7 от Закона за народната просвета, според които училищното обучение до 16 – годишна възраст е задължително;

- ✓ Увеличаване на ромските деца в системата на предучилищно образование: подпомагане на социално слаби семейства чрез плащане на таксите им за детска ясла / градина и др.;
- ✓ Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на ромските родители относно ползите от предучилищното образование;
- ✓ Създаване на постоянни общински комисии за обхват и ранна адаптация в системата на задължителното образование, ръководена от ресорния зам. кмет. Превенция и ограничаване на ранното отпадане;
- ✓ Развитие на мрежа от центрове за кариерно ориентиране. Организиране на дейности по кариерно ориентиране и консултиране на учениците при избора на професия, при преходите в рамките на образователната система или от образование към заетост;
- ✓ Ограмотяване на възрастни роми;
- ✓ Организиране на курсове за придобиване на квалификация за част от професия чрез модулно обучение;
- ✓ Предоставяне на продължаващо професионално обучение за лица, навършили 16 г.;
- ✓ Назначения на квалифицирани и сертифицирани помощник-възпитатели и помощници на учителя и образователни медиатори за работа в мултиетническа среда;
- ✓ Организиране на форми за индивидуално наставничество, подпомагащо отделните ученици да преодолеят свързани с ученето специфични трудности, както и трудности в социален или в личен план;
- ✓ Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства или обществени съвети;
- ✓ Съвместни форми и дейности между родителите на ромските деца и останалите родители;
- ✓ Сформиране на мултиетнически родителски клубове по образователни институции;
- ✓ Осъществяване на контрол върху приемните детски градини и училища за недопускане по етнически признак обособени групи и паралелки;
- ✓ Въвеждане на форми на взаимодействие и дейности в детските градини и училищата за изграждане на положителни нагласи към образователната интеграция на ромските деца;

Регионалният инспекторат по образование при Министерството на образованието, младежта и науката е водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Образование”.

Мерките за постигане на целите са заложи в Плана за действие за изпълнение на Стратегията.

Изпълнението на мерките по приоритет „Образование” ще допринесе за изпълнение на Национална цел 4 „Дял на преждевременно напусналите образователната система от 11% до 2020 г. и дял на 30-34 годишните със завършено висше образование - 36% до 2020 г.”, както и косвено допринася за постигане на Национална цел 5 „Намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 хиляди души”. Националните цели са заложи в Националната програма за реформи, в изпълнение на стратегия "Европа 2020".

2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Оперативна цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми

Специфични цели:

1. Намаляване на детската смъртност;
2. Подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищна възраст;
3. Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население;
4. Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население;
5. Оценяване и наблюдение на здравното състояние на лицата в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвъртия месец на бременността с регистрация, консултации с лекар- специалист по акушерство и гинекология и своевременно постъпване в лечебно заведение за болнична помощ за раждане;
- ✓ Осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население. Предоставяне контрацептивни средства на желаещи лица, принадлежащи към групата на лица с ниски доходи;

- ✓ Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране;
- ✓ Провеждане на генетично консултиране и изследване на засегнати семейства и общности;
- ✓ Провеждане на дородова диагностика на бременни жени в риск;
- ✓ Организиране на мобилни консултативни кабинети в населени места, квартали и махали с предимно ромско население по въпросите на сексуалното и репродуктивното здраве, семейното планиране, начините за предпазване от сексуално предавани инфекции;
- ✓ Активизиране дейността на медиаторите за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важноста за регистрирането им;
- ✓ Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар;
- ✓ Провеждане на имунизации с мобилни екипи в населени места без лични лекари;
- ✓ Активно издирване от личния лекар на новородени в домашни условия деца и тяхното имунизиране с ваксините, съответстващи на възрастта;
- ✓ Провеждане на беседи и разпространение на информационни материали, организиране на обучения за жени, ангажирани с отглеждането на малки деца;
- ✓ Провеждане на профилактични прегледи с мобилни педиатрични кабинети в квартали с преобладаващо ромско население и отдалечени населени места;
- ✓ Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар;
- ✓ Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания с мобилни мамографи за превенция на рака на млечната жлеза;
- ✓ Провеждане на ранна диагностика и скрининг за артериална хипертония, сърдечно съдови заболявания, белодробни заболявания, захарен диабет и дислипидемии с мобилни флуорографи, ехографи и лаборатории;
- ✓ Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население;

- ✓ Изграждане на капацитет и работа в общността за превенция и контрол на ХИВ чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и инфекции предавани по полов път;
- ✓ Дейности по подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност чрез провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза;
- ✓ Подкрепа за функционирането на амбулатории за първична медицинска помощ в квартали, населени предимно с ромско население, съфинансирани от общините и с мобилна техника;
- ✓ Разширяване сътрудничеството на личните лекари със здравните медиатори и студентите по медицина от ромски произход;
- ✓ Идентифициране на населени места, в които има нужда от здравни медиатори и избор на подходящи хора;
- ✓ Осигуряване трудовата реализация на здравните медиатори и текущото им обучение;
- ✓ Целево подготвяне на младежи от ромски произход за кандидатстване в медицински университети и колежи;
- ✓ Подпомагане със стипендии на роми - студенти по медицина;
- ✓ Провеждане на летни стажове на роми - студенти по медицина, в практики за първична медицинска помощ в ромска общност;
- ✓ Организиране и провеждане на кампании за запознаване с начините за предпазване от най-разпространените инфекциозни, онкологични, сърдечносъдови и наследствени болести;
- ✓ Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти и медиатори за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене и за предимствата на здравословния начин на живот;
- ✓ Разработване и реализация на програми за превенция на трафик на хора и сексуално насилие сред лица от ромската общност;
- ✓ Въвеждане на интерактивни сесии по здравно и сексуално образование в училищата с предимно ромско население като част от задължителната учебна програма;
- ✓ Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.

Регионална здравна инспекция е водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Здравеопазване”.

3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура

Специфични цели:

1. Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
2. Отреждане на нови територии за жилищно строителство с възможности за деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали;
3. Създаване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
4. Актуализация /изработване на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени;
5. Проектиране и изграждане на техническа инфраструктура;
6. Изграждане и рехабилитация на социални жилища;
7. Осигуряване на алтернативно жилищно настаняване в случай на принудително изваждане на уязвими семейства от домовете, които обитават;
8. Ограничаване на процесите по нерегламентирано строителство на жилища и пристройки в кварталите с компактно ромско население;
9. Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура;
- ✓ Разработване на общински програми за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
- ✓ Идентифициране на подходящи терени;
- ✓ Уреждане въпросите със собствеността на терените;
- ✓ Отреждане на терените – общинска собственост, за жилищно строителство;
- ✓ Изработване на кадастрални карти и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;
- ✓ Изработване на специализирани карти;
- ✓ Актуализация на подробни устройствени планове на съществуващи терени;
- ✓ Изработване на подробни устройствени планове на новоотредени терени;

- ✓ Проектиране на техническа инфраструктура
 - водоснабдяване
 - канализация
 - улична мрежа
 - благоустрояване;
- ✓ Изграждане на обекти от техническата инфраструктура;
- ✓ Изградени нови социални жилища;
- ✓ Рехабилитирани съществуващи социални жилища;
- ✓ Осигуряване на алтернативно жилищно настаняване в случай на принудително изваждане на уязвими ромски семейства от домовете, които обитават;
- ✓ Проучване на възможността за усъвършенстване и допълване на законодателството в областта на достъпа до жилища;
- ✓ Осигуряване на контрол от страна на местните власти по ограничаване на нерегламентираното строителство;
- ✓ Реконструкция на обекти на образователната инфраструктура ;
- ✓ Реконструкция на обекти на културната инфраструктура;
- ✓ Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура.

РДНСК - Монтана е водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Подобряване на жилищните условия”.

4. ЗАЕТОСТ

Оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях

Специфични цели:

1. Осигуряване на достъп на ромите и друго живеещо при подобни условия население от областта до пазар на труда и до различните инициативи за самостоятелна заетост.
2. Ограмотяване, квалификация и преквалификация на роми и друго живеещо при подобни условия население, включително и на заети в професии, традиционно характерни за етноса /дърводобив, билкарство, цветарство, строителство и ремонт на покриви и пътища/.
3. Насърчаване на заетостта на "зелени работни места" чрез субсидиране на работни места в екологични дейности за създаване на качествена заетост и опазване на околната среда.
4. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес.
5. Стимулиране на трудовата мобилност сред общността в областта за достъп до сезонни работни места и работни места в значими

инфраструктурни проекти /селско стопанство, строителство на магистрали и пътища/.

6. Развитие и усъвършенстване на мрежата от трудови медиатори в общините с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население за активизиране на неактивните и продължително безработните лица.
7. Привличане за партньори лидерите сред общността в областта, ромските НПО и бизнес субекти.
8. Задълбочаване на социалния и граждански диалог между държавната администрация и ромската общност чрез назначаване на млади ромски експерти в нейните структури.

Конкретни дейности за изпълнение на целите :

- ✓ Организиране на обучителни курсове за безработни лица:
 - а) мотивация за активно търсене на работа;
 - б) професионална ориентация;
 - в) професионална квалификация, в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове;
- ✓ Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове;
- ✓ Обучения по ключови компетентности, “Инициативност и предприемачество” или „Обществени и граждански компетентности” към съответното професионално обучение;
- ✓ Организиране на мотивационни курсове (в рамките на годишните програми за обучение по НПДЗ и други планове);
- ✓ Обучение по стартиране и управление на собствен бизнес;
- ✓ Провеждане на курсове за обучение на служителите в бюрата по труда за придобиване на специфични умения за работа с представители на ромското население и други етнически малцинства;
- ✓ Срещи, семинари, дискусии, кръгли маси, кампании;
- ✓ Разработване и създаване на платени стажантски програми за млади роми със средно и висше образование в структурите на държавната администрация;
- ✓ Назначаване на представители на ромската общност в териториалните структури на МТСП и АЗ в населени места в област Монтана с преобладаващо ромско население.

Дирекция „Регионална служба по заетостта” – област Монтана е водеща отговорна институция за изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Заетост”.

Изпълнение на мерките по приоритет „Заетост” способстват за постигане на Национална цел 1 „Достигане на 76% заетост сред населението на възраст 20-64 г. до 2020 г.”. Заедно с изпълнението на допълващите мерки по приоритет „Образование”, насочени към повишаване нивото на умения на работната сила, компетентността и квалификацията на нискоквалифицираните работници, ще допринесат за намаляване равнището на бедност за работещите и техните семейства и за постигането на Национална цел 5 „Намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 хил. души”.

5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата”.

Конкретни дейности за изпълнение на целите :

- ✓ Осигуряване на добро функциониране и развитие на правната уредба, на институционалните структури и на инструментариума за защита от дискриминация, с което да се повишат гаранциите за ефективна защита на правата на ромите, тяхната равнопоставеност, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.
- ✓ Интегриране на потребностите, проблемите и правата на ромите в общите интеграционни правителствени и секторни политики (мейнстрийминг) и едновременно с това предприемане на временни насърчителни (позитивни мерки), за преодоляване на дискриминативни практики и постигане на равнопоставеност във всички обществени сектори.
- ✓ Повишаване на участието на ромите и друго живеещо при подобни условия население в държавната администрация на регионално ниво и местната администрация.
- ✓ Укрепване на междуинституционалната координация за ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите.
- ✓ Подобряване на механизмите за сътрудничество, диалог и консултации между публичния сектор, ромите и гражданските организации, работещи за интеграция на ромите.
- ✓ Повишаване на административния капацитет и чувствителността на служителите и управленския състав в администрацията на всички

нива по отношение правата на малцинствата, въпросите на недискриминацията и общуването в мултиетнична и мултикултурна среда, повишаване на уменията им за формулиране и прилагане на политики за интеграция на ромите. Недопускане на двоен стандарт в прилагането на законите на държавата по отношение на ромите и всички уязвими групи.

- ✓ Подобряване на ефективността на работа на служителите в правоохранителните органи в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека.
- ✓ Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, вкл. и спорт.
- ✓ Насърчаване на културния плурализъм в медиите и прилагането на професионалните стандарти за етично отразяване на въпросите на ромите.
- ✓ Насърчаване равнопоставеността между жените и мъжете и осигуряване на предпоставки за успешна реализация и нова социална роля на ромската жена.
- ✓ Засилване работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи кацитета дейности и увеличаване на възможностите за социализация.
- ✓ Засилване на работа със семействата от ромски произход и от друго живеещо при подобни условия население при съблюдаване на правните механизми и работа със семействата за осъзнаване на родителските задължения, за разбиране и спазване правата на децата.
- ✓ Мащабни разяснителни и информационни кампании за повишаване на чувствителността и нетърпимостта към прояви на дискриминация.
- ✓ Засилване работата на местно ниво за повишаване осъзнаването на правата и отговорностите от ромите.

ОД на МВР – Монтана е отговорна институция за изпълнението на мерките в приоритет „Върховенство на закона и недискриминация”.

6. КУЛТУРА И МЕДИИ

КУЛТУРА

Оперативна цел: Създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество

Специфични цели:

1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция.
2. Съхраняване, развитие и популяризиране на специфичната етнокултура на ромите като част от българската национална култура и създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот на различни нива.
3. Създаване на условия за развитие на школи по изкуствата, езикови школи, различни самодейни състави, ръководени от квалифицирани професионалисти в местните читалища.
4. Развитие на издателската дейност.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Разработване и реализиране на програми за културна и социална интеграция на областно и общинско ниво като част от областните и общински програми за развитие;
- ✓ Програма „Българските библиотеки – място за достъп до информация за всеки“, която обхваща регионалните и читалищни библиотеки, включително и в градове със смесено население и села с почти изцяло ромско население;
- ✓ Институционално укрепване на читалищата като модерни центрове за развитие на местната общност, включително и ромската;
- ✓ Подпомагане работата на ромски самодейни групи и творци, представящи автентичното творчество на общността;
- ✓ Популяризиране на ромската култура чрез общия културен календар на Министерството на културата, публични и медийни кампании.

Читалищата и неправителствените организации, работещи с малцинствата на територията на област Монтана са водещи при изпълнение на целите в Областната стратегия в приоритет „Култура“.

МЕДИИ

Оперативна цел: Създаване на условия за равнопоставено представяне на ромската общност, промяна на негативния образ на ромите и противодействие на проявите на „език на омразата“ в печатните и електронни медии.

Конкретни дейности за постигане на целта

- ✓ Спазване на Етичния кодекс на медиите;
- ✓ Разработване на специфични стандарти за отразяване на малцинствата от журналистите и медиите;

- ✓ Подаване на редовна и подробна информация към регионалните медии за събития от всички сфери на живота на ромската общност в област Монтана;
- ✓ Насърчаване представянето на „добрия пример” от млади роми – специалисти в различни сфери, чрез участието им в медийни кампании и предавания на регионално, национално и международно ниво.

ОССЕИВ е водеща институция при изпълнение на целите в Стратегията в приоритет „Медии” в сътрудничество с регионални и национални медии – печатни издания, кабелни и национални ТВ, радиа.

VII. ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА И СТРУКТУРИ, ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ

Централно координационно звено (ЦКЗ) е секретариата на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси (НССЕИВ), който координира цялостния процес по областното планиране на национално ниво и мониторира изпълнението на областните стратегии и общинските планове.

Областната стратегия е функция на анализа на потребностите на конкретните общини и същевременно, там където е необходимо отчита, координира и обединява усилията на повече от една община за решаване на общи проблеми.

Основен подход следва да бъде интегрирания и териториален подход.

За да се улесни изпълнението на вече приетата областна стратегия се залагат конкретни отговорности за организация и координация на конкретните мерки и дейности, които се осъществяват от всички участници в процеса на планиране.

Структурата за координация на областно ниво е главното действащо звено за съгласуване на дейностите между общините и включените заинтересовани страни за оперативното изпълнение на областната стратегия.

Със Заповед на Областния управител се създава оперативен екип (ОЕ), който включва основните участници в разработването на областната стратегия и общинските планове за действие, както и общинските координатори, които имат пряко отношение или са ангажирани с изпълнението на интеграционната политика в съответната община. По предложение на ОЕ могат да се създават целеви екипи/комисии/временни работни групи, които при необходимост да изпълняват конкретни задачи по изпълнение на областната стратегия. ОЕ съгласува своята дейност с Областния съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси.

Тъй като общините отговарят за цялостното изпълнение на Общинските планове на действие на собствената си територия, всяка община следва да обособи подобни структури за координация на общинско ниво, съобразно с местните нужди.

Областната стратегия и Общинските планове за действие са отворени системи, те следват динамиката на промяната в развитието на различните показатели, които определят възникването на нови потребности.

За оперативното изпълнение на дейностите със Заповед на Областния управител на област Монтана се обособява Звено за мониторинг и оценка. В същата заповед се определят задълженията за координация на дейности по мониторинг и оценка на областното планиране, включени в длъжностните им характеристики.

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В резултат на изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите в област Монтана се очаква следният ефект и въздействие:

- Синхронизиране на визията за развитието на етноинтеграционните процеси на всички нива – общинско, областно и национално;
- Съответствие на областната стратегия на националните и европейските приоритети в сферата на интегрирането на маргинализираните етнически групи;
- Осигуряване на актуална информация и детайлизирана картина на проблемите и потребностите от интегриране на маргинализираните етнически групи;
- Съпоставимост на разработената областна стратегия и общински планове за действие в резултат от прилагането;
- Стимулиране участието на ромската общност от област Монтана във всички сфери на социалния и икономическия живот.

Осигуряването на активното участие на ромите на територията на област Монтана е от ключово значение. Ромите участват не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма.

Проектът на настоящата Областна стратегия се утвърждава от Областния управител на област Монтана и е израз на интеграционната политика на област Монтана за стратегическото развитие.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА
БЕРКОВИЦА ЗА ПОДКРЕПА НА
ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ
(2013- 2014)**

ВЪВЕДЕНИЕ:

По данни на Националния статистически институт от преброяването на населението и жилищния фонд от 2011 г., като роми в община Берковица са се определили 3059 български граждани.

Продължава тенденцията част от хората, които реално принадлежат на общността и околното население определя за „роми“, да се самоопределят като българи, турци, румънци и др., което произтича от правото на преброяването лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава. Този факт обременява планирането и изпълнението на дейности, свързани с интеграцията на етноса, защото отразява значителни разлики от реалната ситуация в страната, в т.ч. в община Берковица. Поради тази причина в настоящия план за действие на Община Берковица, към областната стратегия на област Монтана за интегриране на българските граждани от ромски произход са представени и неофициални виждания от дейността на неправителствени организации, здравни медиатори и др. експерти, работещи в общността. Този документ обобщава и данни за други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация.

Настоящият план е част от областната стратегия на област Монтана за интегриране на ромите (2012-2020)

I. ОБРАЗОВАНИЕ

В образователната система на община Берковица функционират 6 основни училища, 1 средно общообразователно училище с профилирани и професионални паралелки и 1 професионална гимназия. Само в две от селата има основни училища, като едното е със статут на защитено. Детските градини са 6, от които три са в селата на общината. В резултат на оптимизиране на училищната мрежа едно училище получи статут на средишно, осигурен е транспорт, обедно хранене и целодневен режим за деца и ученици от населените места, в които няма учебни заведения. Осигурено е полуинтернатно обучение за учениците до четвърти клас, а в две училища и до осми клас. За подпомагане развитието на извънкласните и извънучилищни дейности функционира Център за работа с деца.

Над 90 % от децата на 3-4 години посещават детска градина, на 100 % са обхванати учениците, подлежащи за I клас в училище. Има изработена система за обхват на 5 и 6-годишните. Проблемът по-скоро е със задържането им в детските градини и в училищата. През учебната 2011/2012 година по данни на директорите на общинските училища са отпаднали общо 15 ученици. По години са, както следва:

Година	2011	2010	2009	2008	2007
Отпаднали ученици	15	20	42	32	62

Изпълнява се проект за реинтегриране на отпаднали 70 ученици.

Част от отпадналите ученици прекратяват обучението си след началния етап, а още по-голяма част след завършването на основно образование. Причините са различни - икономически, социални, демографски и др.

Процесът на десегрегация в Берковица започва 2006 година с изпълнение на проект от Фондация за регионално и културно развитие “Нангле - 2000” в партньорство с Община Берковица и с подкрепата на Ромски образователен фонд Будапеща. Към настоящия момент част от учениците от кв. Раковица се превозват до три приемни училища в града. Транспортът е ангажимент на училищата. Поради липса на ЦДГ в

квартала, Община Берковица осигурява превозване на 5 и 6-годишните деца до целодневните детски градини в града.

Училищните ръководства осигуряват достъп до качествено образование и полагат усилия за задържане на децата и учениците и повишаване на мотивацията за учене. Обучени за работа в мултикултурна среда са 25 педагози и 1 директор от Четвърто основно училище Берковица, което е сегрегирано. Процесът на десегрегация осигурява ежедневен превоз на деца и ученици, безплатни учебници за деца от беден произход, предлага допълнителни часове за наваксване на пропуснатия материал, осигурява мултикултурно обучение за учители, предлага наставници за връзка между родители и учителите, организира разнообразие от извънкласни училищни дейности с цел интегриране на децата и родителите в училищна и извънучилищна среда. Всички учебни заведения в общината са заложили в своите планове дейности за интеграция, включващи както работа с родители, така и множество извънкласни дейности. Някои от училищата и детските градини работят и по проекти, подкрепящи интеграционните процеси.

Анализът на ситуацията показва, че ранното отпадане от училище, незаинтересованост и със слаб интерес на родителите към образователните институции води до ниска степен на реинтегриране на отпадналите ученици. Инвестирането в училищното обучение е от решаващо значение за успешната интеграция в училище на децата. Образователното равнище на родителите също е силен фактор, оказващ влияние върху риска от бедност сред децата – сега и в бъдеще. Колкото по-ниско е образователното равнище на родителите, толкова е по-голям шансът те да са безработни и/или да получават ниски доходи, упражнявайки заетост с ниско качество.

За да се разбие затвореният цикъл децата да повторят модела на социална изолация на своите родители е необходима комплексна интервенция, която да подпомогне семействата да осигурят шансове за развитие на своите деца и включваща приоритетни цели, задачи и дейности.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори
1. Продължаване на десегрегационния процес	1.1 Осигуряване на транспорт за децата и учениците от закритите учебни заведения до приемни средищни училища и детски градини	1.1.1.Разработване на транспортна схема за обхващане на всички деца и ученици от закритите учебни заведения /57 пътуващи ученици/	Община Берковица, Неправителствени организации /НПО/, средищни училища и детски градини	Държавен бюджет, външно финансиране – НПО и проектно финансиране	Брой пътуващи деца и ученици
		1.1.2.Осигуряване на придружители за пътуващите деца и ученици /6 придружители/	НПО, средищни и основни училища и детски градини	Държавен бюджет, външно финансиране – НПО и проектно финансиране	Брой осигурени придружители
	1.2. Осигуряване на транспорт за децата и	1.2.1.Работа по проекти за осигуряване на допълнителни	Община Берковица, НПО, приемни	Община Берковица, приемни училища,	Брой пътуващи деца и ученици

	учениците от квартал Раковица до приемни училища и детски градини	средства за транспорт / за 32 деца /	училища и детски градини	външно финансиране – НПО и проектно финансиране	
		1.2.2.Осигуряване на придружители за пътуващите деца и ученици от кв. Раковица /4 придружители/	НПО, приемни училища и детски градини	Държавен бюджет, външно финансиране – НПО и проектно финансиране	Брой осигурени придружители
		1.2.3.Работа с родители и убеждаване за необходимостта от десегрегационните процеси /с 64 родители/	НПО, Община Берковица,училища и детски градини	Проектно финансиране	Брой записани в приемни детски градини и училища деца и ученици от кв. Раковица
	1.4. Продължаване на сътрудничеството с НПО и други заинтересовани страни	1.4.1.Включване на НПО като партньори в проектните дейности	Община Берковица, НПО, РИО	Не е необходимо	Брой партньорства
		1.4.2.Работа с родители чрез НПО	НПО	Не е необходимо	
		1.4.3.Сътрудничество с РИО относно провеждане и контрол на десегрегационните процеси	Община Берковица, РИО	Не е необходимо	
2. Продължаване на интеграционните процеси	2.1.Осигуряване на условия за равен старт и задържане на деца и ученици в учебните заведения	2.1.1.Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда /26 педагози/	РИО, детски градини и училища	Държавен бюджет, национални програми и проекти	Брой обучени педагози

		2.1.2.Включване на ученици в разнообразни извънкласни форми /17 СИП/	РИО, училища	Училищен бюджет, национални програми и проекти	Брой участващи ученици
		2.1.3.Подобряване на учебната среда в детските градини и училища	Детски градини и училища	Бюджет на учебните заведения, Община Берковица и проектна дейност	Извършени ремонти и оборудване
		2.1.4.Изготвяне на индивидуални планове за децата и учениците, застрашени от отпадане	Детски градини и училища	Не е необходимо	Брой изготвени планове
		2.1.5 Осигуряване на учебници за социално слаби ученици след VII клас	Училища, НПО	Училищен бюджет, външно финансиране	Брой подпомогнати ученици
		2.1.6.Ангажиране на родителите в съвместни дейности /219 родители/	Детски градини и училища	Проектно финансиране, външно финансиране	Брой организирани съвместни мероприятия
3. Повишаване на социалния статус чрез образование на възрастни	3.1. Ограмотяване и повишаване на професионалната квалификация на възрастни	3.1.1.Издирване на лица над 16 г., незавършили определена образователна степен и убеждаване в необходимостта от професионална квалификация /187 възрастни/	НПО, Дирекция “Бюро по труда”, училища	Проектно финансиране	Ограмотени малограмотни и неграмотни възрастни
		3.2.1. Предоставяне на възможности за различна от дневната форма на обучение за лица над 16 г., незавършили определена образователна степен	РИО, училища, Бюро по труда, работодатели	Държавен бюджет	Брой обучени лица

	3.2. Повишаване образователния статус на лицата завършили средно образование	3.2.1. Подпомагане обучението във ВУЗ, студентски практики и програми	Община Берковица Дирекция „Соц. подпомагане“	Проектно финансиране, външно финансиране, Ромски образователен фонд и НПО	Брой лица с висше образование
--	---	--	---	--	--

II. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Ромската общност е най-младата в страната. Близко половината от лицата от ромски произход са деца или млади хора, при които дългогодишните здравословни проблеми се срещат относително по-рядко, отколкото при възрастните. От друга страна, поради невъзможността да се осигури навременно и продължително лечение на нуждаещите се, смъртността, особено в ромската група настъпва много по-рано, отколкото при останалото население.

Промените в начина на регистриране на заболяемостта през последните години и липсата на официални статистически данни за разпределението ѝ по етнически признак затрудняват анализа.

По впечатления на здравния медиатор в община Берковица, поне в една трета от ромските домакинства има хронично болен, а поне във всяко четвърто домакинство има човек с увреждане. Услуги на стоматолог ползват много малка част от ромите и то поради наличие на неотложна или спешна нужда от това.

Средната продължителност на живот на ромите е по-ниска от средната продължителност на живот на етническите българи. При лицата от ромски произход леталитетът при социалнозначимите заболявания и усложненията, настъпващи вследствие на неадекватно лечение на хроничните заболявания като цяло е по-висок. По голям е и делът на инфекциозните заболявания поради липса на здравни навици, непълно обхващане в профилактичните национални програми и изпълняваните от общо практикуващите лекари /ОПЛ/ такива, социално битови фактори. По данни на здравния медиатор и със съдействието на община Берковица и РЗИ Монтана през 2012 г., са осъществени профилактични пулмологични прегледи с мобилен флуорограф, но е наложително тези прегледи да се увеличат като брой и специфика.

При около 5 % от ромските деца не са провеждани никакви имунизации, а при около 15 % не са проведени всички, които се изискват по Националния имунизационен календар (Факт маркетинг, 2003). Изключително тревожен факт е, че по време на епидемията от Морбили /2010 г./ в страната над 90% от болелите, бяха ромски деца. За съжаление и община Берковица не може да се разграничи от тази негативна национална статистика. Обнадеждаващ факт за промяна на тези показатели е наличието на здравния медиатор в община Берковица. Ежемесечно се работи с ОПЛ за повишане обхвата с имунизации.

Отдалечеността и неосигуреността на ромските квартали допълнително обуславя влошаване на достъпа на роми до здравни услуги. В повечето случаи първичната помощ и профилактика е трудно изпълнима, а специализираната и болничната помощ доста закъсняла с множество натрупани и преминали в спешност здравни проблеми.

Приоритетни цели, задачи и дейности по отношение на здравеопазването:

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори
1. Намаляване на детската смъртност сред ромите и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация	1.1. Ранна регистрация на бременните, наблюдение по време на бременността и своевременна хоспитализация на родилките	1.1.1. Активно съдействие от страна на медиатора в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвъртия месец на бременността с регистрация, консултации с лекар-специалист по акушерство и гинекология и своевременно постъпване в лечебно заведение за болнична помощ за раждане	Лични лекари, здравен медиатор, Регионална здравно осигурителна каса /РЗОК/, Регионална здравна инспекция /РЗИ/		Брой обхванати бременни с преглед и консултация с гинеколог до четвъртия месец на бременността и брой своевременно хоспитализирани родилки
		1.1.2. Осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население. Предоставяне контрацептивни средства на желаещи лица, принадлежащи към групата	Министерство на здравеопазването /МЗ/, РЗИ, специалисти по акушерство и гинекология, здравни медиатори	Държавен бюджет Проектно финансиране	Проведени минимум 150 прегледа годишно с мобилните кабинети
	1.2. Намаляване на бременностите в юношеската възраст и профилактика на вродени	1.2.1. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и с техните родители за начините за предпазване от	МЗ, РЗИ, здравен медиатор, лични лекари		Проведени минимум 10 беседи годишно по посочените теми

	аномалии и наследствени заболявания	нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето, за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране			
2. Подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищна възраст	2.1. Своевременно регистриране на новородените и нерегистрираните деца при личен лекар	2.1.1. Активизиране дейността на медиатора за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важноста за регистрирането им	Здравен медиатор, лични лекари, РЗИ	Държавен бюджет Проектно финансиране	Брой деца, записани при личен лекар
	2.2. Повишаване на обхвата с имунизации по Националния имунизационен календар на новородените и децата до 7-годишна възраст	2.2.1. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар	МЗ, РЗИ, здравен медиатор, мобилни кабинети		Проведени минимум 5 беседи годишно по посочените теми
		2.2.2. Провеждане на имунизации с мобилни екипи в населени места без лични лекари	МЗ, РЗИ, лечебни заведения, здравен медиатор	Държавен бюджет Проектно финансиране	Брой деца, обхванати с имунизации
	2.3. Редовно провеждане	2.3.1. Провеждане на	МЗ, РЗИ, лечебни	Държавен бюджет	Проведени минимум 80

	на профилактичните прегледи за съответната възрастова група	профилактични прегледи с мобилни педиатрични кабинети в квартали с преобладаващо ромско население и отдалечени населени места	заведения, община Берковица, здравен медиатор		прегледа годишно с мобилните педиатрични кабинети
3.Подобряване на профилактичните дейности сред ромите и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация	3.1. По-пълно обхващане на ромското население с профилактични прегледи	3.1.1. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания с мобилни мамографи за превенция на рака на млечната жлеза	МЗ, РЗИ, мобилни екипи, лични лекари, здравен медиатор	Държавен бюджет Проектно финансиране	Проведени минимум 150 прегледа годишно с мобилен мамограф
		3.1.2. Провеждане на ранна диагностика за артериална хипертония, сърдечно съдови заболявания, белодробни заболявания, захарен диабет и дислипидемии с мобилни флуорографи, ехографи и лаборатории	МЗ, РЗИ, мобилни екипи, лични лекари здравен медиатор	Държавен бюджет Проектно финансиране	Проведени минимум 150 прегледа годишно с мобилните кабинети – флуорограф, ехограф, лаборатория
		3.1.3. Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население	РЗИ, лични лекари в сътрудничество с НПО и здравен медиатор		Проведени минимум 5 беседи годишно по посочената тема

	3.2. Превенция и контрол на ХИВ, туберкулоза и сексуално предавани инфекции сред уязвимите ромски общности	3.2.1. Изграждане на капацитет и работа в общността за превенция и контрол на ХИВ чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и сексуално предавани инфекции; обучение, работа на терен, мобилни медицински кабинети	МЗ, неправителствени организации, община Монтана, РЗИ, кабинети за безплатно изследване, лечебни заведения,	Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции и 2008-2015; Програма BUL-202-G01-H-00 „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН”, финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария	Брой и процент млади хора от ромска общност, достигнати с пълен пакет услуги за превенция на ХИВ
		3.2.2. Дейности по подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност чрез провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза	МЗ, неправителствени организации, община Берковица, МБАЛ	Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата; Програма BUL-607-G02-T „Подобряване на контрола	Брой лица от ромска общност, обхванати със скрининг за риска от туберкулоза. Брой и процент лица от ромска общност, обхванати със скрининг за риска от туберкулоза, които получават медицински преглед чрез микроскопско

				на туберкулозата в България”; Програма BUL-809-G03-T „	изследване, рентгенологичен преглед и туберкули-нов кожен тест Брой пациенти с туберкулоза от ромска общност с директно наблюдавано лечение
4. Подобряване достъпа до здравни услуги за роми и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация	4.1. Подкрепа на практиките за първична и специализирана медицинска помощ за доближаването им до кварталите, населени предимно с ромско население	4.1.1. Подкрепа за функционирането на амбулатории за първична медицинска помощ в квартали, населени предимно с ромско население, съфинансирани от община и с дейности на мобилна техника	РЗОК, Община Берковица, НПО, РЗИ		Проведени профилактични и специализирани прегледи в места с компактно представителство на роми и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация
	4.2. Обучение на здравни медиатори и тяхната реализация	4.2.1. Увеличаване броя на здравните медиатори	МЗ, Община Берковица, РЗИ, Националната мрежа на здравните медиатори	Държавен бюджет, общински бюджет, програми и проекти	Обучен и назначен още един здравен медиатор към Община Берковица за периода
		4.2.2. Повишаване квалификацията на здравните медиатори чрез участие в семинари, срещи, кръгли маси и др.	МЗ, Община Берковица, медицински колежи, Националната мрежа на здравните медиатори	МЗ, общински бюджет, програми и проекти	Брой реализирани участия в семинари, срещи и др.
5. Повишаване на здравните знания и информираността	5.1. Обучение на ромското население за предпазване от най-честите заболявания	5.1.1. Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти и медиатори за	МЗ, РЗИ в сътрудничество със здравен медиатор и личните лекари		Проведени минимум 3 беседи годишно по посочените теми

на ромите и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация		вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушен, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене, предимствата на здравословния начин на живот и за предпазване от полово предавани и др. инфекциозни заболявания			
		5.1.2. Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование включително за ромските деца	Училища, Община Берковица и НПО	Държавен бюджет Проектно финансиране	Брой създадени извънкласни форми
6. Разширяване обхвата на здравно осигурените роми и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация	6.1 Регулярно информиране на общността за предимството да си здравно осигурен и за реда на възстановяване на здравноосигурителни права	6.1.1 Издирване на хора, които са извън системата на социално подпомагане и съдействие за обхващането им.	Здравен медиатор, Дирекция “Социално подпомагане”, Дирекция “Бюро по труда”, РЗИ		Намаляване процента на здравно-неосигурени лица
		6.1.2 Здравноинформационни мероприятия в общността за разясняване услугите, които предоставя здравната система за здравно осигурените лица	Здравен медиатор, РЗИ		Брой обхванати лица

		7.1.3 Индивидуални консултации и съдействие на хората при следване на процедурата за възстановяване на здравно-осигурителни права	Здравен медиатор		Брой лица от групата с възтанове-ни здравно-осигурител-ни права
--	--	--	-------------------------	--	--

III. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Концентрацията на роми в обособени квартали се увеличи през последните петнайсет години, както в градските, така и в селските региони. Тази концентрация в обособени квартали обикновено води до социална изолация на жителите им, до влошаване на жилищните условия, до проблеми с изграждането и поддръжката на инфраструктурата и хигиената, до транспортни проблеми и трудности при осигуряването на услуги. По данни на НСИ от последното преброяване на населението и жилищата в България, през 2011 г. етническите българи разполагат средно с 23.2 кв.м. жилищна площ на едно лице, при ромите тя е едва 10.6 кв.м. Една от най-тежките последици от тази обособеност е влошаването на възможностите за подготовка на младите поколения за работа във формалната икономика и засилващите се трудности при търсенето и намирането на работа.

Община Берковица разполага с действаща кадастрална карта и кадастрални и регулационни планове за селата, за които няма одобрена кадастрална карта.

За град Берковица има кадастрална карта и кадастрални регистри, одобрени със заповед РД-18-84/09.09.2008 г. В обхвата ѝ е включен кв. Раковица с преобладаващо ромско население.

За селата не е изработвана кадастрална карта. За тях има действащи кадастрални и регулационни планове. Село Замфирово е с преобладаващо ромско население и част от селото е без регулационен план. За цялото село е необходимо да се изготви кадастрална карта.

Необходими дейности:

В случай, че общински терени, попадащи в земеделска земя, бъдат определени за застрояване, за тях ще бъде необходимо да се изработят кадастрални планове и подробни устройствени планове (ПУП) за промяна на предназначението на земеделската земя.

За кв. Раковица, град Берковица изработване на кадастрална карта за територия с площ около 100 дка., заселена с роми и включването им в регулация.

Приоритетни цели, задачи и дейности по отношение на жилищните условия и инфраструктурата:

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Източници на финансиране	Индикатори
1. Подобряване на жилищните условия, включително и	1.1.Подобряване на жилищните условия в кварталите с ромско	1.1.1. Разработване на общинска програма за подобряване на	НПО компетентни по посочената сфера Община Берковица	Общински бюджет	Нова общинска програма

на прилежащата техническа инфраструктура	население	жилищните условия в квартали с компактно ромско население			
		1.1.2 Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура	НПО Община Берковица МРРБ	Общински бюджет Проектно финансиране	Резултати от оценката на нуждите
		1.1.3 Благоустрояване на алейни мрежи, зелени площи и детски площадки;	Община Берковица ПРСР Частни инвеститори	Общински бюджет Проектно финансиране	Брой новопостроени детски площадки, атракционни и площ благоустроени
		1.1.4 Подобряване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари, реконструиране на ВиК мрежи;	Община Берковица МРРБ Донори Частни инвеститори	Общински бюджет ПРСР Донори ПЧП Европейски средства	Благоустроени улици и тротоари – км.
		1.1.5. Подобряване на жизнената среда чрез мероприятия свързани със организиране доброволни зелени групи	Община Берковица ПРСР	Общински бюджет	Брой семейства включени в разделно сметосъбиране, площ на премахнати нерегламентирани и сметища, брой ангажирани в подобряване на жизнената среда лица.

IV. СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ И ЗАЕТОСТ

Лицата без или с ниска образователна степен са рискова група, която прелива във всички други рискови групи. Тя е характерна предимно за изолираните ромски общности, основно в малките населени места. Тези лица са като правило изолирани от пазара на труда, не са здравно осигурени и имат изключително ниски доходи. Лицата от тази рискова група са силно социално изолирани и практически имат нужда от помощ в различни аспекти от живота си.

По данни на НСИ от преброяването през 2011 г. в Община Берковица икономически активно население е 7391 бр. В последните няколко години се увеличава относителният дял на безработните лица в Община Берковица. Ето какво сочат данните:

Регистрирани безработни лица, 2009 г.	1282
Регистрирани безработни лица, 2010 г.	1641
Регистрирани безработни лица, 2011 г.	1598
Регистрирани безработни лица, 2012 г.	1564

Брой безработни лица без, или с по-ниско от основно образование	363
Брой безработни лица с увреждане	93
Брой безработни младежи до 29 години	296
Брой безработни лица на възраст над 55 години	348

Делът на регистрираните безработни лица, самоопределили се като представители на ромската етническа група е относително нисък – 350 бр , 22% от всички безработни лица. Със средно образование са само 5 лица, а в края на м. декември 2012 г. няма нито едно лице с висше образование. През 2012 г. в програми за заетост по Закона за насърчаване на заетостта /ЗНЗ/ и в проекти по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”/ОП „РЧР”/ са включени 74 лица от ромската етническа група и 46 лица роми са включени в обучение за професионална квалификация.

От анализа на тази информация правим следните изводи:

- Броят на регистрираните мъже е по-голям от броя на регистрираните жени.
- Голям е делът на лицата с начално и по-ниско образование сред лицата, самоопределили се като представители на ромската етническа група. Това е сериозна пречка за реализацията им на пазара на труда на несубсидирани работни места.
- Под 22 % от регистрираните безработни лица са се самоопределили като представители на ромската етническа група.
- Включените в заетост по програми и проекти лица от ромската етническа група са под 15 % от общо включените, а делът им от включените в проекти на ОП „РЧР” е под 18 %.
- Включени в проект «Нов шанс за успех» - Ограмотяване на възрастни са 93 лица от ромската общност.

Бюрата по труда са по-ефективни при намирането на постоянна работа за високообразованите и квалифицирани граждани. В повечето случаи ромите са неконкурентоспособни на пазара на труда. Към този проблем можем да добавим и дискриминационни причини по етнически показатели, които допълнително влошават

ситуацията. Голяма част от безработните роми в община Берковица не са регистрирани в Бюрото по-труда, не са обхванати с подпомагане от съответните специализирани органи съгласно Закона за социално подпомагане и Правилника за прилагането му. За много роми отношенията с двете институции са по-скоро досадна обремененост, отколкото реално предлагащи подпомагане. Логично, това води до наличие на скрит социален статус и скрита безработица в общността. Продължителното отпадане от пазара на труда е най-силният индикатор за социално-икономическо изключване в България към момента. В подкрепа на анализи и изводите до тук е и следната информация:

През 2012 година в Дирекция „Социално подпомагане” – Берковица общият брой на подпомаганите лица и семейства от община Берковица с месечна помощ по чл. 9 от Правилника за приложение на Закона за социалното подпомагане е 262 броя, от тях 157 броя са от ромски произход. При съпоставка на данните с тези от 2011 година се наблюдава запазване относителният дял на подпомаганите роми. Необходима е политика по огромяване, обучение, придобиване на квалификация и преквалификация с цел ангажирането им в професии, традиционно характерни за етноса.

Приоритетни цели, задачи и дейности по отношение на заетостта:

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Източници на финансиране	Индикатори
1.Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.	1. 1.Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми	1.1.1.Разработване на проекти включени в програми за квалификация и трудова заетост по програми, сезонна заетост и др.	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудничество с община Берковица	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой разработен и проекти
		1.1.2.Обучаване на младежи в професионални умения чрез стажуване;	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудничество с общината, частни компании	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой обучени младежи
		1.1.3.Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки;	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудничество с общината, частни инвеститори	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой включени лица и наети лица
		1.1.4.Стимулиране	МТСП, АЗ,	Републикански	Брой

		ане на икономическата инициатива сред хората от малцинствата за развиване на бизнес и производство;	МОМН в сътрудничество с общината, частни компании, МЗХ.	ки бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	включени лица и самонаети лица
		1.1.5.Разработване на схеми за микрокредитиране на малък бизнес	Община Берковица, НПО, Финансови и бизнес компании	Не са необходими	Брой включени лица и отпуснати микрокредити
		1.1.6.Обучение и назначаване на трудов медиатор	АЗ, МОМН в сътрудничество с общината	Републикански бюджет, други донорски програми и проекти	Назначен трудов медиатор

V. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Конституцията на Република България, Законът за защита от дискриминация от 2004 г., други закони и под закони нормативни актове гарантират равните права и защита от дискриминация за всички, независимо от тяхната етническа принадлежност, пол, възраст, здравно състояние, вероизповедание, сексуална ориентация и други признаци. Негативните нагласи и предрасъдъци на етническа основа ограничават представителите на ромската общност за пълноценно участие в обществения живот. Това рефлектира неблагоприятно върху общността като цяло. Голяма част от изявените роми, за да избегнат това отношение, често напускат общността, лишавайки я от позитивни модели и авторитетно представителство. Затова са необходими политики за създаване на условия за равни възможности и недопускане на дискриминация. Така ще се постигне укрепване на солидарността и социалната сплотеност на обществото и осигуряване на равен достъп до права, облаги, стоки и услуги.

С цел създаване на реални гаранции за включване на ромите в реалния живот, в съответствие с принципите на Европейския съюз е необходимо активно включване във всички нива при вземането на решения и формирането на интеграционни политики. Трябва да се предприемат дейности за повишаване на познанията на служителите в публичната администрация, правораздавателните и правоохранителните органи, относно защитата правата на човека и закрила на малцинствата, както и недопускане на дискриминация.

Приоритетни цели, задачи и дейности по отношение на върховенството на закона и недискриминация:

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Източници на финансиране	Индикатори
1.Подобряван	1.1.Повишаване	1.1.1	Община	Не е	Брой

е на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническата среда при спазване на стандартите по правата на човека	на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	Запознаване и разясняване на Наредбите на Общински съвет за обществения ред и сигурност сред ромското население	Берковица и РУП гр.Берковица	необходимо	полицейски служители обучени да работят в мултиетническа среда Брой беседи в ромските квартали
		1.1.2.Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население	Община Берковица РУП гр.Берковица и представител и на общността	Не е необходимо	Брой работни срещи и лица участвали в тях конкретни резултати
		1.1.3.Обучение по права на човека и права на детето в училище;	Община Берковица РУП гр.Берковица Училища МОМН	Не е необходимо	Брой обучени лица Брой проведени обучения
		1.1.4.Усилване на дейността на Общинската комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни чрез включване на представители и от общността или НПО в комисията;	Община Берковица РУП гр.Берковица Училища МКБППМН НПО	Не е необходимо	Брой обхванати лица и разрешени случаи

VI. КУЛТУРА И МЕДИИ

Принципът, че всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права и, че всички граждани са равни пред закона, като не се допускат никакви ограничения на права или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние, е залегнал във Всеобщата декларация за правата на човека. Това означава, че всички са равни пред закона в това число и уязвимите групи като ромите.

Факт е обаче, че в действителния живот съществуват дълбоки социални различия и, че към хората не се подхожда като към равни поради фактическото им положение. Именно през призмата на фактическото положение на уязвимите групи като ромите, трябва да се осъществяват публичните политики в дългосрочен план, като следва да бъдат адресирани целенасочено към тях.

Трябва да се подчертае значението на интеркултурния диалог и мултикултурния подход. В община Берковица има добър пример за това, а именно участието на ромски деца в танцов състав и певческа група в читалищата в селата Замфирово и Боровци.

Културни институти в община Берковица

№	Наименование	Населено място
1	“Музеен комплекс - Берковица”, включващ: Къща музей “Иван Вазов”, Етнографски музей и Градска художествена галерия – гр. Берковица	Община Берковица

Читалища по населени места

№	Наименование на читалище	Населено място
1	2	3
1	Народно читалище “Иван Вазов 1872”	гр. Берковица
2	Народно читалище “Развитие 1927”	с. Боровци
3	Народно читалище “Иван Вазов 1911”	с. Бързия
4	Народно читалище “Развитие 1928”	с. Замфирово
5	Народно читалище “Съгласие 1898”	с. Гаганица

Необходимо е да се прецени дали в сегашната ситуация не е по-добре да се набляга на сходствата, а не толкова на различията, на универсалността на правата, а не толкова на културните права.

Обществото трябва да привикне да вижда ромски лица навсякъде – и в учебници, и на плакати, на модните подиуми, и по телевизията. И това не трябва да е изключение, а норма.

Цел - да се повиши степента на социална и културна интеграция на ромския етнос и паралелно с това да се съдейства за развитие на толерантността на местната общност към межкултурните и междуетническите различия. Това е възможно чрез използване на атрактивни културни събития, в които да бъдат включени ромите.

- Да се активират неактивните лица в изяви и културни събития чрез повече целеви програми и мерки.

- Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите и маргинализираните групи
- Опазване на културната идентичност на ромите
- Участие на роми в изяви на читалището на територията, на която живеят.
- Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите;
- Клубове по интереси.
- Провеждане на празници извън рамките на кварталите с етническо население; - Участие в празника на общината.

Приоритетни цели, задачи и дейности по отношение на културата и медиите:

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Източници на финансиране	Индикатори
1. Развитие на специфичната етнокултура на ромите, като част от българската национална култура	1.1. Развитие на капацитета на читалищата: Народно читалище "Развитие 1928" – с. Замфирово и Народно читалище "Развитие 1927" – с. Боровци, като културно-образователна институция за творчески изяви и последващо образование на подрастващите	1.1.1. Създаване на художествен и творчески групи	Читалищата в общината; Община Берковица	Републикански бюджет Донорски организации НПО Оперативни програми	Брой създадени групи
		1.1.2. Създаване на клубове по интереси	Читалищата в общината	Републикански бюджет	Брой създадени клубове
		1.1.3. Школи	Читалищата в общината	Републикански бюджет	Брой създадени школи
2. Популяризиране на ромската култура сред широката общественост	2.1. Преодоляване на информационното затъмнение в медиите по отношение на културата на ромската общност	2.1.1. Художествено оформление, печат и тиражиране на календар със значими ромски културни събития	Община Берковица	Общински бюджет	Брой тиражирани календари
		2.1.2. Гостуване на роми в медиите по повод	Община Берковица	Общински бюджет	Брой отбелязани празници; Брой

		традиционни и ромски празници			медии; Брой участници
--	--	-------------------------------------	--	--	-----------------------------

Очаквани резултати:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, нестопанските организации и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и проактивни действия за реализиране на съвместни програми допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- Повишено качеството на образование в кварталите с ромско население;
- Намалели отпадналите от училище ученици
- Повишена посещаемост на учебни занятия от учениците
- Намалена неграмотността сред 18 – 25 годишните млади хора
- Получена професионална квалификация
- Намалена безработицата сред малцинствата
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора в кварталите;
- Подобен достъп на бедните етнически малцинства в община Берковица до здравни услуги и намалена заболяемост;
- Силно ограничено разпространението на наркотици в кварталите и намалена проституцията;
- Изградени нови жилища, зелени площи и детски площадки;
- Подобро състоянието на техническата инфраструктура в кварталите;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности;
- Утвърдена обществена структура за развитието на местната общност;
- Повишена осведоменост на целевите групи.
- Включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по НПД.
- Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.
- Активизирани местни общности, които са информирани за мерките и дейностите по НПД.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
НА ОБЩИНА БОЙЧИНОВЦИ В ИЗПЪЛНЕНИЕ
НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА
ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ
ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И
ДРУГИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО
СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ,
ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА СИТУАЦИЯ
(2012- 2014)

I. Въведение.

Настоящият план за действие на община Бойчиновци в изпълнение на Областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна ситуация за периода 2012-2014 година дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт, НПО и местната общност към разрешаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи в общината. Той е съобразен с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основава на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази област.

Планът за действие е съобразен с **Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на област Монтана и Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2020) .**

Изпълнението му е насочено към:

- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблеми си;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност към хората в неравностойно положение.

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи.

Планът за действие е разработен от общински оперативен екип, определен със заповед №623/14.12.2012 г. на кмета на община Бойчиновци.

II. Анализ на ситуацията в община Бойчиновци.

При последното преброяване на населението и жилищния фонд към 01.02. 2011 година населението на община Бойчиновци възлиза на 9 053 души. Данните са представени в **Таблица .**

Област Община Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределям
Община Бойчиновци	Общо	българска	турска	ромска	друга	
Град Бойчиновци	9 053	7 864	23	1 051	23	92

Продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи и др. Територията на общината се определя като средно населена – 30,2 чов./кв.км, ако бъде разгледана в обсега на населението на средните за страната стойности – 70,3 чов./ кв.км.

Възрастовата структура на населението на общината показва неблагоприятни изменения – по-висок дял на възрастното население 30,41 % и по-нисък относителен дял на младите хора до 18 г. – 18,98 %. Според демографските класификации населението на община Бойчиновци може да се причисли към регресивен тип възрастова структура – начален стадий.

Родените през 2012 година в община Бойчиновци са 84 броя, а починали за същия период 251. Налице е трайна тенденция към демографски срив.

Данните са взети от ЕСГРАОН – община Бойчиновци.

От горните данни могат да се набележат някои основни тенденции в

демографската характеристика, а именно:

Забелязва се трайна тенденция към намаляване на населението, запазва се и отрицателния естествен прираст на населението, както и неговото застаряване. Ромските жени раждат два пъти повече от останалите жени в общината.

Съществен момент в демографското развитие на община Бойчиновци на фона на всеобщата картина за страната е външната миграция, породена от безработицата и неблагоприятните социално-икономически условия.

Броят на българските граждани, самоопределили се като роми в община Бойчиновци е 11,6 % от общия брой на населението по данни от преброяването.

Образование

Община Бойчиновци има добре развита образователна структура. В Общината функционират

6 общински училища, от които 2 общообразователни - СОУ гр.Бойчиновци и СОУ с.Лехчев и 4 основни - ОУ с.Владимирово, ОУ с.Мърчево, ОУ с.Мадан и ОУ с.Громшин

На територията на общината има и една **Професионална гимназия по транспорт "Вл.Минчев" с.Владимирово** и **1 държавно** средно общообразователно училище към Министерството на правосъдието **към Поправителен дом гр.Бойчиновци**

Предучилищното възпитание е организирано в общо **6** заведения, от които **три** обединени детски заведения и **три** целодневни детски градини– ОДЗ гр.Бойчиновци, ОДЗ с.Лехчево, ОДЗ с.Владимирово, ЦДГ с.Портитовци, ЦДГ с.Мадан и ЦДГ с.Мърчево

В общинските училища се обучават общо **640** ученици , от които **296** начална степен от първи до четвърти клас, **291** от пети до осми клас и **54** от девети до дванадесети клас. **74,8** % от са от ромски произход.

В Професионална гимназия по транспорт с.Владимирово се обучават **181** ученика в паралелки от девети до дванадесети клас.

В детските заведения са обхванати **277** деца на възраст от 1 до 6 години, като **77,8** % са от ромски произход.

За учебната 2012-2013 година в предучилищно обучение /5 и 6-годишни/ са обхванати **122** деца в целодневна форма в детските заведения и **17** деца /6 годишни/ в полудневна форма в ОУ с.Владимирово.

Родените през 2005 година деца, постъпили в първи клас са **70** на брой.

Обучението е обезпечено с педагогически кадри, отговарящо на изискванията на МОМН с изключение отчасти на чуждоезиковото обучение.

През учебната 2012/2013 г. ОУ "Вл.Минчев" с.Владимирово и ОУ "Хр.Ботев" с.Мърчево" участват в дейности по проект "Превенция на отпадането на ученици от задължително обучение" като акцентът е превенция на отпадането на ромски ученици. Проектът е съвместен с Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“ гр.Велико Търново. Най- общо проектът се осъществява в група от базово и пилотни училища. Базово училище през 2012 година е СОУ "Хр.Ботев" гр.Брусарци, ОУ "Вл.Минчев"с.Владимирово и ОУ "Хр.Ботев"с.Мърчево са пилотни. Дейностите по проекта, за постигане на по- добър обхват и включване на учениците са следните:

- Изготвяне на програма за подобряване на учебната работа на целевата група;
- Изготвяне профил на застрашените ученици и предприемане на мерки за постигане на положително развитие;
- Обучение на всички учители за работа в мултикултурна среда;
- Изучаване на ромски фолклор в часове по СИП в сборна група с ученици от 2,3,4 клас като начин за приобщаване на децата, съпоставяне на техните традиции с тези на другите етноси;
- Формиране на Ученически парламент и Родителски клуб;

- Участие в съвместни дейности с двете партниращи училища.

Целта на гореизброените мероприятия е запознаване с начина на мислене на различните, приобщаването на ромските ученици и родители към целите на образованието, преодоляването на сегрегацията на етническата група, реализацията на учениците с добри заложби, превръщането на училището в притегателен център на всички ученици.

Ключови проблеми :

- проблеми в обновяването и поддържането на материалната база на образованието. Част от училищата и детските заведения не разполагат с физкултурни салони, което затруднява провеждането на качествено обучение по физическо възпитание, както и санитарни възли отговарящи на съвременните изисквания.

- намаляваща степен на посещаемост на учебните занимания в училище, поради ограничени възможности на част от родителите да осигурят учебници, учебни помагала, дрехи и обувки за децата си, липса на мотивация на децата за посещаване на училище и неприемане на образованието като ценност и занижен родителски контрол;

- липса на висококвалифицирани преподаватели по чуждоезиково обучение;

- не добро владение на български език от деца от ромските общности ниско образователно равнище на голям брой от ромското население, което е без образование и квалификация

Здравеопазване

Здравеопазването в община Бойчиновци е в добро състояние. Здравните грижи за населението се осигуряват от 8 лекарски и 4 стоматологични практики, които обслужват населените места в общината. В община Бойчиновци няма болнични заведения, което е един от основните проблеми, тъй като населението е предимно от възрастни хора и се срещат трудности с придвижването до областния град Монтана, за да ползват специализирана медицинска помощ.

Училищното здравеопазване се осигурява от пет медицински специалисти (4 фелдшери и 1 мед. сестра), работещи в здравните кабинети в училищата и детските градини от общината.

Основните проблеми на здравето на населението произтичат предимно от заболявания, свързани със застаряване на населението и с широкото разпространение на рисковите фактори, породени от стила на живот на населението; безработицата, намаляването на доходите на голяма част от населението, влошената структура на разходите и потреблението, тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол, рисково сексуално поведение, психосоциален стрес.

Ромското население в общината няма добра здравна култура. Поради бедността на ромите в общината и липсата на постоянна работа, голяма част от тях са здравно не осигурени.

Ключови проблеми :

- незадоволително здравно и стоматологично обслужване на населението от общината;
- ограничен избор на селското население на личен лекар
- висок процент на заболяемост от сърдечно-съдови заболявания, хипертония, диабет и други хронични заболявания, висока смъртност през последните години;
- очертава се труден достъп до здравни услуги, поради голям процент на хора с неуредени здравноосигурителни вноски;
- отдалечеността на голям брой от населените места в общината до Центъра за спешна медицинска помощ в гр. Монтана затруднява медицинското обслужване на населението при спешни случаи;

- негативните демографски процеси поставят допълнителни изисквания пред здравеопазването, поради това че възрастното население има повече от едно хронично заболяване и това оскъпява здравното обслужване.

Жилищни условия

В някои населени места, където има съсредоточени големи маси хора с ромско самосъзнание, има обособени квартали на уязвими етнически малцинства със структурна бедност – с.Лехчево, с.Владимирово, с.Мадан, с.Портитовци, с.Мърчево. В с.Лехчево на етническите малцинства са предоставени общински терени в регулация. На тези места има изградена водоснабдителна мрежа и електроснабдяване. В други населени места с по-висок процент етнически малцинства-с.Владимирово, с.Громшин, с.Мърчево има обособени квартали в регулацията на населеното място – електрифицирани и водоснабдени.

В повечето селища част от ромските семейства са закупили имоти и са се заселили в различни части на населеното място.

В общината няма недостиг на жилища, населението обитава предимно собствени жилища.

Много семейства с деца имат жилищни проблеми, произхождащи от лошите битови условия и липсата на финансови средства. Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено с две или три деца.

В момента няма новоотредени терени за жилищно строителство на гражданите от ромски произход. На роми, които нямат жилище или домовете им са застрашени от срутване са осигурени 4 общински къщи за живеене - 2 в с.Владимирово и 2 в с.Мърчево.

Във всички населени места има изготвени регулационни и кадастрални планове.

Заетост

На територията на общината безработицата се увеличава. Средногодишния брой на безработните в община Бойчиновци по години е следния по данни на бюро по труда – гр.Монтана:

	общо	в т. ч. роми
Регистрирани безработни лица, 2009 г.	631	66
Регистрирани безработни лица, 2010 г.	855	89
Регистрирани безработни лица, 2011 г.	736	92
Регистрирани безработни лица, 2012 г.	993	184

	общо	в т. ч. роми
Брой безработни лица без образование	382	64
Брой безработни лица с основно образование	212	31
Брой безработни младежи от 18 до 29 години	213	47
Брой безработни лица на възраст над 55 години	222	32

Структурата на безработните в община Бойчиновци е твърде негативна: 66,1% от регистрираните са без квалификация, като 10% от тях са с основно и по-ниско образование и са от ромски произход. Това затруднява неимоверно тяхната реализация.

През 2012 година община Бойчиновци е кандидатствала по ОП „Развитие и управление на човешките ресурси” и са назначени 137 лица, по проект „Подкрепа за достоен живот” са назначени 20 лица, по НП ”ОСПОЗ” – 63 лица, аварийна група 150 лица и НП „Помощ при пенсиониране” -2 лица

Основни изводи:

- Голям е делът на нерегистрираните безработни;
- По-висок е делът на безработните сред мъжете;
- Висок е процентът на ниско образованите, което е сериозна пречка при осигуряването на работа;

- Липсва сериозна заинтересованост от страна на работодателите за наемане на безработни лица, регистрирани на трудовата борса;
- 19 % от безработното население на общината е от ромски произход.

Култура

На територията на Община Бойчиновци средища на културна дейност са 11 читалища – в гр.Бойчиновци, с.Лехчево, с.Владимирово, с.Громшин, с.Мадан, с.Мърчево, с.Охрид, с.Портитовци, с.Ерден, с.Кобиляк и с.Бели брод.

Всички читалища разполагат с библиотеки, част от тях със салони и зали за репетиции. В читалищата развиват дейност самодейни колективи, детски и младежки танцови състави, групи по художествено слово, певчески групи - постоянно действащи 27 любителски колектива. Художествените формации към читалищата се включват активно в местните и общински празници.

Общо в 7 читалища по Програма „Глобални библиотеки – България” са оборудвани работни станции за потребители, като е улеснен обществен достъп до информация и услуги чрез Интернет.

Ромските деца участват активно в културния живот на общината и обичат да се изявяват.

Независимо от достигнатите добри резултати, трябва да продължи търсенето на нови форми, за откриване и изява на творческите заложби у децата и възрастните чрез участието им в читалищните колективи, да се отделят сили и средства за културното възпитание на децата, учащите се и младите хора и стимулиране на творческите им възможности, да се оказва специално внимание и подкрепа на младите дарования.

За повишаване качеството на младежкото свободно време /смислено и пълноценно/ в село Лехчево е открит младежки клуб „Мечта”. На клуба е предоставена за ползване и стопанисване новопостроена през 2011 година сграда-публична общинска собственост, състояща се от зала за посетители, санитарен възел и покрита тераса. Залата е оборудвана с кресла, столове и маси-дарение от Народното събрание.

Досегашни виждания на общинска администрация

Въз основа на събраните информации и извършените констатации бяха направени редица изводи. Те отразяват не само актуалните проблеми на маргинализираните групи /по – специално ромите/, пред които е изправена община Бойчиновци, но и дават насоки за възможното бъдещо развитие.

Проблемите в национален мащаб, които характеризират малцинствата и в най-голяма степен ромското население, важат в пълна сила и за община Бойчиновци. Фактор за капсулиране на малцинствените общности е неграмотността, породена от ранното отпадане от училище, липсата на завършено начално или основно образование. По данни на Дирекция “Социално подпомагане” гр.Монтана през 2012 г. с месечни помощи по чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане са подпомагани месечно 311 лица и семейства, от които 214 са ромски. Това показва висока зависимост на населението в района от системата на социалното подпомагане.

Това поражда необходимост от дългосрочно планиране действията на местната власт, която да съчетава държавната политика, национални програми, ресурсите на Общината и ангажирането на гражданското общество за интегриране на ромите в общината.

Основната цел на Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” е осигуряване на заетост и социална интеграция на безработни лица, които са обект на месечно социално подпомагане.

С този проект се подпомага изпълнението на важни за общината и държавата дейности като намаляване на разходите за социални помощи, подобряване на условията на живот на населението на общината и не на последно място намаляване на

безработицата, особено сред ромското население. Ниската квалификация на лицата с ромски произход е най-големият им проблем при намирането на работа, затова решаването на този проблем ще доведе до повишаване стандарта на живот на тези групи. Осигурената им заетост ще доведе до по-успешното им реализиране и в бъдеще.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА
ОБЩИНА БОЙЧИНОВЦИ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА
СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ
РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО
ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА СИТУАЦИЯ (2012- 2014)**

Приоритетни области на действие са:

ОБРАЗОВАНИЕ

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

ЗАЕТОСТ

ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

КУЛТУРА И МЕДИИ

ПРИОРИТЕТ–ОБРАЗОВАНИЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Повишаване на качеството на образование на децата и учениците от етническите малцинства	1.1 Подпомагане на деца, чийто майчин или семеен език не е български	1.1.1.Съвместна работа между ромски деца и институции	Детски градини и училища Община Бойчиновци	2012 - 2014	Не са необходими		Брой семейства и деца
		1.1.2.Осигуряване на учебни помагала и учебници за социално слабите ученици след 7 клас	Общински училища Община Бойчиновци	2012 - 2014	3 000 лв.	Външно финансиране Община Бойчиновци	Брой ученици на които са раздадени учебници и посещават училище
2. Превенция на отпадане от училище на ромските ученици	2.1. Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищното образование	2.1.2.Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане;	Детски градини и училища Община Бойчиновци	2012 - 2014	Не са необходими		Брой изготвени програми и обхванати лица
3. Приобщаване и приемане на родителите- роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.	3.1. Повишаване на ангажимента на родителите и засилване сътрудничеството.	3.1.1 Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства, ученически парламенти или обществени съвети	Общински училища Община Бойчиновци	2012 - 2014	Не са необходими		Брой родители участвали в училищни настоятелства или обществени съвети

4. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.	4.1. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти	4.1.1. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	МОМН ЦМЕДТ „Амалипе” Община Бойчиновци	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обучени педагогически специалисти преминали обучение
	4.2 Формиране на извънкласни форми за занимания по интереси свързани със съхраняване на етническата идентичности и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи	5.2.1 Създаване на клуб на етносите и/или традиционните занаяти към – читалище, училище	МОМН ЦМЕДТ „Амалипе” Читалища	2012 - 2014	1 000 лв.	ОП МОМН ЦМЕДТ „Амалипе” Читалища	Брой лица участници в дейностите Брой дейности и занимания

ПРИОРИТЕТ – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори

1.Повишаване на здравната култура и информираността на ромското население.	1.1 Включване на медиатори между общността и здравните работници;	1.1.1. Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвърти месец на бременността чрез здравния медиатор и повишаване на сътрудничеството между институциите и НПО сектора в тази област.	Лични лекари Община Бойчиновци Здравен медиатор РЗИ	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати бременни. Брой лица обхванати с дейности по кампании, обучения и др. Брой имунизирани деца
		1.1.2. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност	Община Бойчиновци Лични лекари Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати млади хора и техните родители
2.Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население	2.1 Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции” (СПИ), превенция на ХИВ” чрез използване на национален и регионален опит	2.1.1. Активизиране дейността на отговорните институции и НПО сектора за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важноста за регистрирането им.	Община Бойчиновци Лични лекари Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати лица с дейности по подобряване на профилактичните дейности.
		2.1.2. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и имунизацията за превенция на рак на маточната шийка.	Община Бойчиновци Лични лекари Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати майки

	2.2 Разработване и прилагане на програми за превенция на различните заболявания./инфекции, онкологични, хронични и др./	2.2.1. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания за превенция на онкологични и хронични заболявания.	Лични лекари Община Бойчиновци Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими		Брой проведени профилактични прегледи.
		2.2.3. Информирание на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения, и за правата им като пациенти.	Лични лекари Здравен медиатор Община Бойчиновци	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати лица

ПРИОРИТЕТ – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	1.1. Подобряване на жилищните условия в кварталите с ромско население	1.1.1. Изграждане на нови социални жилища	Външно финансиране	2012 - 2014	8 290 000 лв.	Външно финансиране Община Бойчиновци	Брой построени жилища
		1.1.2. Подобряване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари.	Община Бойчиновци ПРСР	2012 - 2014	240 000 лв.	Общински бюджет ПРСР	Благоустроени улици и тротоари – км.

		1.1.3.Рехабилитация на 9 общински жилища	Общински бюджет ПРСР ПЧП Европейски средства	2012 - 2014	135 000 лв.	Общински бюджет ПРСР ПЧП Европейски средства	Брой рехабилитирани жилища
		1.1.4. Благоустрояване на зелени площи и детски площадки;	Община Бойчиновци Кметства МРРБ Частни инвеститори	2012 - 2014	20 000 лв.	Общински бюджет ПРСР ПЧП Европейски средства	Брой новопостроени детски площадки, благоустроени зони
		1.1.5. Подобряване на жизнената среда чрез мероприятия свързани с организиране на доброволни зелени групи	Община Бойчиновци Кметства	2012 - 2104	Не са необходими		Брой ангажирани в подобряване на жизнената среда лица.

ПРИОРИТЕТ – ЗАЕТОСТ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.	1.1.Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми	1.1.1.Обучаване на младежи в професионални умения чрез стажуване;	МТСП,АЗ,МОМН в сътрудничество с общината, частни инвеститори	2012 - 2014	20 000 лв.	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой обучени младежи

		1.1.2.Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки;	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудничество с общината, частни инвеститори	2012 - 2014	Не са необходими		Брой включени лица и наети лица
--	--	--	--	-------------	------------------	--	---------------------------------

ПРИОРИТЕТ – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	1.1.Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба №1 за осигуряване и поддържане на обществения ред на територията на община Бойчиновци сред ромското население.	Община Бойчиновци и РУП гр.Монтана	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой беседи в ромските квартали
		1.1.2.Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население;	Община Бойчиновци ПУ гр.Бойчиновци към РУП Монтана и представители на общността.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой работни срещи и лица участвали в тях конкретни резултати

		1.1.3.Разширяване обхвата на дейността на Общинската комисия за борба с противообществените прояви на малолетни	Община Бойчиновци РУП гр.Монтана и представители на общността.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица и разрешени случаи.
--	--	---	---	-------------	------------------	---	---

ПРИОРИТЕТ – КУЛТУРА И МЕДИИ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите и маргинализираните групи	1.1. Да се постигне културна интеграция на ромите.	1.1.1.Реализиране на образователна програма за правата и задълженията на общността, като равноправни граждани – листовки, дискусии, медийни продукти;	Община Бойчиновци МОМН училища	2012 - 2014	Не са необходими	ЦОП	Брой направени и разпространени листовки, брой организирани дискусии, медийни продукти ;
2.Запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности;	2.1 Да се постигне развитие и опазване на културната идентичност на ромите	2.1.1. Да се създадат кръжоци по интереси в читалището и да се привлича по-голям процент етническо население	Читалища МОМН Община Бойчиновци Частни инвеститори Представители на общността	2012 - 2014	Не са необходими		Брой създадени центрове

		2.1.2.Организиране и провеждане на празници извън рамките на кварталите с етническо население; - Участие в празника на общината, отбелязване Международния ден на ромите.	Община Бойчиновци Читалища	2012 - 2014	Не са необходими		Брой проведени мероприятия и брой обхванати лица
		2.1.3.Издирване на талантиливи деца от етносите и подпомагане на записването им в училища по изкуствата.	Училища Читалища	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати деца

Очаквани резултати:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, нестопанските организации и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и действия за реализиране на съвместни програми, допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- Повишено качеството на образование на ромското население;
- Намалели отпадналите от училище ученици;
- Повишена посещаемост на учебни занятия от учениците ;
- Намалена безработицата сред малцинствата;
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора;
- Подобен достъп на бедните етнически малцинства в община Бойчиновци до здравни услуги и намалена заболяемост;
- Изградени нови жилища, зелени площи и детски площадки;
- Подобро състоянието на техническата инфраструктура в кварталите;
- Утвърдена обществена структура за развитието на местната общност;
- Повишена осведоменост на целевите групи.

Мониторинг на изпълнението

Оценката на изпълнението на плана за действие се осъществява от Звено за мониторинг и оценка чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението:

Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.

Докладът се приема от Общински съвет

Заклучение

Основният закон на Република България - Конституцията защитава правата на хората от малцинствен произход, правото да използват собствения си език, религия, да развиват собствената си култура и т. н., тоест присъствието на хора с различен етнически произход като част от българската нация е официално разпознато.

За да бъде решен проблема с тяхната интеграция трябва да бъде създадена адекватна институционална инфраструктура на национално, регионално и местно ниво.

Акцентът при интеграцията на местно ниво пада върху осъществяване връзката между местната ромска общност и местната администрация посредством представители на малцинството в администрацията, както и посредством улесняване контакта между двете чрез различни форуми и дейности.

Това слага отпечатък върху начина на мислене и поведение на тези хора, носи

затруднения в индивидуалната адаптация, усещане за разпад, несигурност и маргинализация, поставяне под съмнение на съществуващата ценностна система.

За изпълнението на „Плана за действие на община Бойчиновци” от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност. Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение.

***ПЛАН
ЗА
ДЕЙСТВИЕ
НА ОБЩИНА БРУСАРЦИ
ЗА ПОДКРЕПА НА
ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ
(2012- 2014)***

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият план за действие на община Брусарци за подкрепа на интеграционните политики за периода 2012-2014 година дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт, НПО и местната общност към разрешаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи в общината. Той е съобразен с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основава на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази област.

Планът за действие е съобразен с **Общинската стратегия за интегриране на ромите 2012-2020, Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на област Монтана 2012-2020 и Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2020) .**

Изпълнението му е насочено към:

- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблеми си;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще.

В разработването на плана за действие участваха, съгласно заповед РД-1549 от 04.12.2012 г. представители на следните институции:

- Общинска администрация Брусарци
- Дирекция "Социално подпомагане" Брусарци
- Дирекция "Бюро по труда" Лом, филиал Брусарци
- Представители на ромската общност.
- Общопрактикуващите лекари на територията на общината
- ОДЗ „Синец“ гр.Брусарци
- СОУ "Христо Ботев" гр.Брусарци"
- Представители на училища и детски градини от населените места в общината

2. Актуално състояние на ромската общност в община БРУСАРЦИ.

При последното преброяване на населението и жилищния фонд към 01.02. 2011 година населението на община БРУСАРЦИ възлиза на 5078 души. Данните са представени в **Таблица1.**

ОБЩИНА	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност					Не се самоопределям
ЕТНИЧЕСКА ПРИНАДЛЕЖНОСТ	Общо	българска	турска	ромска	друга	
БРУСАРЦИ	5 043	3 976	3	944	14	106

Продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи или да нежелаят да се самоопределят и др. Територията на общината включваща в състава си населението на гр. Брусарци и 9 съставни села, се определя като рядко населена – 26,1 чов./кв.км.

Възрастовата структура на населението на общината показва неблагоприятни изменения – по-висок дял на възрастното население /над 65 + г./ за 2011 г- 32,2% и по-нисък относителен дял на малолетните деца (до 14 г.) – 11,2%. Според демографските класификации населението на община Брусарци може да се причисли към тип възрастова структура – силно регресиращ стадий.

Раждаемостта за 2011 г. е 7,28 ‰, при смъртност 25,60 ‰. Налице е трайна тенденция към демографски срив: естествен прираст за 2011 г. – минус 18,32 ‰.

Таблица № 2

Раждания за 2008 г. (общ брой)	36
Раждания за 2009 г. (общ брой)	40
Раждания за 2010 г. (общ брой)	34
Раждания за 2011 г. (общ брой)	37
Раждания за 2012 г. (общ брой)	37

По косвени данни можем да отчетем, че над 80% от ражданията са при майки от ромски произход.

Таблица № 3

Починали за 2010 г. (общ брой)	133
Починали за 2011 г. (общ брой)	130
Починали за 2012 г. (общ брой)	111

Данните са взети от ЕСГРАОН – община Брусарци

От горните таблици могат да се набележат някои основни тенденции в демографската характеристика, а именно:

Забелязва се трайна тенденция към намаляване на населението, запазва се и отрицателния естествен прираст на населението, както и неговото застаряване. Ромските жени раждат в пъти повече от останалите жени в общината.

Съществен момент в демографското развитие на община Брусарци на фона на всеобщата картина за страната е интензивната външна миграция, породена от безработицата и неблагоприятните социално-икономически условия.

Официално не могат да бъдат преброени ромите в Община Брусарци.

Таблица №4 Данни за етническа принадлежност по данни от преброяване на населението 2011 г. при общ брой преброени лица -5078

Отговорили на въпроса за етническа принадлежност	българи	турци	роми	други	Не са се самоопределили
5043	3976	3	944	14	106

Продължава тенденцията голям брой лица да се самоопределят като българи или да не се самоопределят. Използвайки косвени данни от Дирекция «Социално подпомагане», дирекция «Бюро по труда», основен език за общуване /майчин език/, етнокултурни традиции и др. Можем да говорим за ромска етническа принадлежност при почти 40% от населението на общината.

3.Образование

Община Брусарци има добре развита образователна инфраструктура. В Общината има 3 учебни заведения - СОУ«Хр.Ботев»гр.Брусарци и две основни училища в с.Василовци и с.Крива бара; ОДЗ / с детска ясла/ гр.Брусарци с два филиала в с.Дондуково и с.Смирненски; ЦДГ в с.Василовци и с. Крива бара.

В СОУ»Христо Ботев» гр.Брусарци се обучават 225 ученика, в паралелки от първи до дванадесети клас.Няма конкретни данни за броя на ромски деца. В горен курс на обучение постъпват основно деца, живеещи в населените места от общината.

В ОУ „ П.Славейков” с.Василовци се обучават 85 деца от първи до осми клас, а в **ОУ „П.Яворов” с.Крива бара** – 71 деца също от първи до осми клас. Повечето от паралелките в тези училища са маломерни . В по-голямата си част децата са от ромски произход.

Броят на учениците в училищата непрекъснато намалява поради това, че:

- продължава тенденцията на ниска раждаемост
- част от учениците, постъпват в профилирани или професионални училища
- част от децата /предимно роми/ не продължават средното си образование
- част от не ромските деца отиват да учат в гр.Лом и Монтана , поради нежеланието на родителите , децата им да учат с деца от ромски произход.
- засилената миграция на семействата в други райони на страната и в чужбина.

ОДЗ „ Синчец“ е единственото детско заведение в общината с детска ясла.Детските заведения в общината напълно удовлетворяват потребностите на децата от общността.

Таблица №5

	Бой деца
ОЗД ; ЦДГ	Общо - 148

ОЗД Брусарци	- 74
В т.ч. в детска ясла	- 18
Филиал Дондуково	- 14
Филиал Смирненски	- 14
ЦДГ Василовци	- 39
ЦДГ Крива бара	- 35

Групи за предучилищна подготовка са сформирани в: ОЗД Брусарци, ЦДГ Василовци и ЦДГ Крива бара. Към м.септември 2012г. в подготвителните групи са обхванати всички деца над 5 години.

През 2012 г. по Програми за ограмотяване по европроект, в СОУ Брусарци и ОУ Крива бара действат групи за ограмотяване на лица в трудоспособна възраст от ромски произход. Според данни от преброяване на населението 2011 г. образователното ниво сред ромското население е:

Таблица №6 Образователно ниво сред ромите

Общ брой лица над 7 години от ромски произход / по самоопределение/ От тях:	-849
С висше образование	- 12
Със средно образование	- 222
С начално и незавършено начално образование	- 210
Неграмотни	- 99

4.Здравеопазване

Системата на здравеопазването в община Брусарци е на задоволително ниво. Сградата на бившата поликлиника в гр.Брусарци се нуждае от реновиране. На територията на общината няма кабинет за спешна помощ. Най-близкото такова звено се намира в град Лом. Гражданите на общината се обслужват основно от многопрофилните болници в Лом и Монтана.

Ромското население в общината няма добра здравна култура. Бременните жени от ромски произход не ходят редовно на женска консултация, след това не водят децата си на детска консултация и респективно не ги имунизират редовно. Това е една от причините за честото боледуване на децата им, както и по- високата смъртност сред ромското население. Поради бедността на ромите в общината и липсата на постоянна работа, голяма част от тях са здравно неосигурени.

В общината има създадени и функциониращи 5 здравни служби със съответно 4 кабинета по дентална медицина, които се обслужват от 4 лекарски практики. Лекарската практика в с.Василовци се обслужва по съвместителство с тази в

с.Сталийска махала, общ.Лом. Лекарската практика в с.Дондуково се обслужва от медицински фелдшер. В по-големите села – Буковец и Киселево няма здравни кабинети.

Няма налични данни за извършвани мероприятия по превенция и контрол на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции в общината.

Това дава основание да изведем и следните основни дейности върху които ще се работи за периода 2012-2014г., а именно:

- ✓ Повишаване на здравната култура на ромите;
- ✓ Провеждане на задължителни имунизации.
- ✓ Наблюдение и профилактика на бременността.

В общината не е изграден института на здравния медиатор, макар че необходимостта от такъв е крайно належаща.

Лицата с увреждания над 16г. са 649, или 15,1 % от съответната група население, с 50% над средното за страната. Децата с увреждания са 17. Над половината от хората с увреждания са от ромски произход.

5.Жилищни условия

За разлика от много райони в страната лицата от ромски произход в община Брусарци не живеят капсулирано / в изолирани махали или гета/. Не са идентифицирани ромски семейства водещи чергарски начин на живот. Напротив в населените места от общината се наблюдава процес на демаргинализация, т.е. все повече ромски семейства се заселват в квартали, които до преди години са обитавани изключително от етнически българи. Ромските семейства най-често се настаняват или закупуват къщи, които вече не се обитават от наследниците им от български етнически произход. Особено съществена тук е ролята на местните кметове и кметски наместници, които се стремят да настаняват ромски семейства в изоставени необитаеми жилища. По данни от последното преброяване на жилищния фонд 2011 г. на територията на общината са регистрирани необитаеми жилищни имоти, които са 57,4 % от общия жилищен фонд.

Жилищните условия се подобряват постоянно от общината чрез общинския бюджет и участието ни по програми и проекти. Реновират се селските площи или предстои да се случи това в селата Киселево, Дъбова махала, Дондуково, Крива бара, Василовци. Почистват се деретата и речните корита. Повечето от улиците в населените места не са с трайно покритие. Постепенно се премахват нерегламентираните сметища. Проблем е ниската битова култура на част от населението, както и ниското ниво на самосъзнание. Немалка част от дворните места остават неподредени и често хората складира в тях ненужни вещи, отпадъци от строителни дейности и др.. Въпреки, че има изградена система за сметопочистване контейнерите не винаги се използват по предназначение. Водоснабдени са по-голяма част от жилищата в общината. В процес е изграждане е канализация за Брусарци и Крива бара.

В момента няма новоотредени терени за жилищно строителство на гражданите от ромски произход.

Действащите ПУП за повечето населени места са от преди 20 г., а за селата Василовци и Дондуково от преди 40 г. и към днешна дата не са актуални. Предстои изготвянето на нов ОУП.

6.Заетост и безработица

На територията на общината нивото на безработица е високо . Средногодишния брой на безработните в община Брусарци по години е следния по данни на Бюрото по труда – гр.Лом:

Таблица № 7

Регистрирани безработни лица към м. Октомври на съответната година

Регистрирани безработни лица, 2009 г.	631
Регистрирани безработни лица, 2010 г.	705
Регистрирани безработни лица, 2011 г.	694
Регистрирани безработни лица, 2012 г.	712

Таблица № 8

Образователен ценз на безработните лица към м.октомври 2012 г.

Брой безработни лица без, или с по-ниско от основно образование	428
Брой безработни лица с увреждане	34
Брой безработни младежи от 18 до 25 години	195
Брой безработни лица на възраст над 55 години	94

Структурата на безработните в община Брусарци е твърде негативна: голяма част от регистрираните са без квалификация, като 60% от тях са с основно и по-ниско образование и са предимно от ромски произход. Това затруднява неимоверно тяхната реализация. Благодарение на реализиране програми за заетост и предимно на НП ”ОСПОЗ” и ОП”РЧР” средногодишно се осигурява временна заетост на около 230 лица.

По данни от преброяване на населението 2011 г. общия брой лица в трудоспособна възраст са 2495. Много нисък е броят на икономически активните лица от тази група.

Немалка част от трудоспособното население в общината, по различни причини, фактически не упражняват трудова дейност, но не са и регистрирани в Д”БТ”.

Основни изводи:

- Голям е делът на нерегистрираните безработни;
- По-висок е делът на безработните сред жените;
- Наблюдава се тенденция за запазване на делът на регистрираните трайно безработни лица / повече от 24 месеца/
- Висок е процентът на ниско образованите, което е сериозна пречка при осигуряването на работа;
- Липсва сериозна заинтересованост от страна на работодателите за наемане на безработни лица, регистрирани на трудовата борса;
- Повече от 2/3 от безработното население на общината е от ромски произход.

7. Култура и спорт

На територията на общината функционират 7 читалища. В действие са проекти за обновяване на читалищата в три населени места. Обновява се книжния фонд- предимно от дарения. Има действащи 4 клубове на пенсионера. Не се развиват

дейностите присъщи на читалищата като културни центрове. Слаба е и дейността на училищата в процеса на културно развитие на децата.

Практически спортни дейности в общината не се реализират. Спортната инфраструктура не отговаря на изискванията и практически не се използва.

8. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА БРУСАРЦИ ЗА ПОДКРЕПА НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ (2012- 2014)

Приоритетни области на действие са:

8.1. ОБРАЗОВАНИЕ

8.2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

8.3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

8.4. ЗАЕТОСТ

8.5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

8.6. КУЛТУРА И МЕДИИ

Таблица 9. ПРИОРИТЕТ 1 –ОБРАЗОВАНИЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Повишаване на качеството на образование на децата и учениците от етническите малцинства	1.1 Подпомагане на деца, чийто майчин или семеен език не е български	1.1.1.Разработване и въвеждане на програма за овладяване на български език.	Детски градини и училища	2012 - 2014	Не са необходими		Брой деца за които се прилага организацията Нова програма за овладяване на бълг.език
		1.1.2.Осигуряване на учебни помагала и учебници за социално слабите ученици след 7 клас	Училища, община	2013-2014	1500 лв.	Външно финансиране Община Брусарци	Брой ученици на които са раздадени учебници и посещават училище
2. Превенция на отпадане от училище на ромските ученици	2.1. Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на училищното образование	2.1.2.Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане;	училища	2012 - 2014	Не са необходими		Брой изготвени програми и обхванати лица

3. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с младежи и възрастни от ромски произход отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция	3.1. Подобряване на различните модели на образование	3.1.1 Ограмотяване на възрастни роми.	Училища Община Брусарци	2012 - 2014	20 000 лв.	ОП РЧР Външно проектно финансиране	Брой обучени лица
4. Приобщаване и приемане на родителите- роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.	4.1. Повишаване на ангажимента на родителите и засилване сътрудничеството.	4.1.1 Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства, ученически парламенти или обществени съвети	Детски градини Училища Община Брусарци ЦОП	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой родители участвали в УН/ОС
5. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.	5.1. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти	5.1.1. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	МОМН ЦМЕДТ „Амалипе” Община Брусарци	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обучени педагогически специалисти преминали обучение
	5.2 Формиране на извънкласни форми за занимания по	5.2.1 Създаване на клуб на етносите и/или традиционните занаяти към –	МОМН ЦМЕДТ „Амалипе” Читалище ЦОП	2012 - 2014	6 000лв.	Оперативни програми МОМН ЦМЕДТ	Брой лица участници в дейностите Брой дейности и

	интереси свързани със съхраняване на етническата идентичности и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи	читалищата, училищата	Община Брусарци			„Амалипе” Читалища ЦОП Община Брусарци	занимания
--	---	-----------------------	-----------------	--	--	---	-----------

Таблица 10. ПРИОРИТЕТ 2 – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Повишаване на здравната и екологична култура	1.1. Въвеждане на института на здравния медиатор	1.1.1. Назначаване на здравен медиатор в общината	Община Брусарци	2014	По лимит за дейността	Държавно-делегирана дейност	Брой здравни медиатори

	1.2. Включване на медиатори между общността и здравните работници;	1.2.1. Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвърти месец на бременността чрез здравния медиатор и повишаване на сътрудничеството между институциите и НПО сектора в тази област.	Лични лекари Община Брусарци Здравен медиатор	2014	Не са необходими		Брой обхванати бременни. .брой лица обхванати с дейности по кампании, обучения и др. -Брой имунизирани деца
		1.2.2. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност	Община Брусарци Лични лекари Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати млади хора и техните родители
2.Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население	2.1 Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции” (СПИ),„превенция на ХИВ” чрез използване на национален и регионален опит	2.1.1. Активизиране дейността на отговорните институции за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им.	Лични лекари Община Брусарци ДСП Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	-	- Брой обхванати лица с дейности по подобряване на профилактичните дейности.
		2.1.2. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на	Лични лекари Община Брусарци ДСП, Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати майки

		имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и имунизацията за превенция на рак на маточната шийка.	ЦОП				
	2.2 Разработване и прилагане на програми за превенция на различните заболявания./инфекции, онкологични, хронични и др./	2.2.1. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания за превенция на онкологични и хронични заболявания.	Лични лекари Община Брусарци Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими		Брой проведени профилактични прегледи.
		2.2.2. Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.	Лични лекари Община Брусарци Училища и МОМН Регионална здравна инспекция.	2013 - 2014	15 000лв.	ОП РЧР и делегираните бюджети Проектно финансиране	Брой създадени извънкласни форми Брой обхванати деца и ученици
		2.2.3. Информиране на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения, и за правата им като пациенти.	Лични лекари Община Брусарци ЦОП	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица

Таблица 11. ПРИОРИТЕТ 3 – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	1.1.Подобряване на жилищните условия в населени места с множество ромско население	1.1.1. Разработване на общинска програма за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население	Община Брусарци, ЦОП, социални служби	2013 - 2014	Не са необходими		Нова общинска програма
		1.1.2 Благоустрояване на площи алейни мрежи, зелени площи и детски площадки;	Община Брусарци	2012 - 2014	1470000 лв.	Европейски средства	Брой реновирани и благоустроени зони
		1.1.3. Подобряване на жизнената среда чрез мероприятия свързани със организиране на еко - дейности	Община Брусарци Училища ЦОП	2012 - 2104	Не са необходими		Брой деца и родители включени в разделно сметосъбиране, площ на премахнати нерегламентиран и сметища, брой проведени еко-дни

Таблица 12. ПРИОРИТЕТ 4 – ЗАЕТОСТ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.	1. 1.Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми	1.1.1.Разработване на проекти и включване на нискоквалифицирани лица в програми за квалификация и трудова заетост по програми, сезонна заетост и др.	Община Брусарци	2012 - 2014	По разчетен лимит	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой разработени проекти Брой лица участвали в програмите
		1.1.2.Обучаване на младежи в професионални умения чрез стажуване;	Община Брусарци	2012 - 2014	20 000лв.	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой стажуващи младежи /от тях роми/
		1.1.3.Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки;	МТСП,АЗ,МОМН в сътрудничество с общината, частни инвеститори	2012 - 2014	По разчетен лимит	Национални и регионални програми Европроекти	Брой включени лица и наети лица

Таблица 13. ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	1.1.Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба №1 на Общински съвет за ред и сигурност,сред ромското население;	Община Брусарци и ПУ гр.Брусарци	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой полицейски служители обучени да работят в мултиетническа среда Брой беседи в ромските квартали
		1.1.2.Превантивна работа на полицията , училищата и обществеността, по проблемите на детското насилие	Община Брусарци ПУ Брусарци ЦОП, ДСП,представители на общността.	2012 - 2014	500 лв	Общ.бюджет ЦОП	Брой работни срещи и лица участвали в тях Брой случаи на насилие
		1.1.3.Обучение по права на човека и права на детето в училище;	ДСП, ЦОП	- 2014	200 лв	ЦОП	Брой обучени лица Брой проведени обучения и семинари
		1.1.4.Усилване на дейността на Общинската комисия за борба с противообществените	Община Брусарци , полиция, обществени възпитатели и представители на	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица . Брой успешно разрешени случаи.

		прояви на малолетни и непълнолетни деца чрез включване на представители и от общността в комисията; Подобряване работата на обществените възпитатели	общността.				
--	--	---	------------	--	--	--	--

Таблица 14. ПРИОРИТЕТ 6 – КУЛТУРА И МЕДИИ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите и маргинализираните групи	1.1. Да се постигне културна интеграция на ромите.	1.1.1. Реализиране на образователна програма за правата и задълженията на общността, като равноправни граждани – листовки, дискусии, медийни продукти и др.	Община Брусарци Училища ЦОП	2013 - 2014	300 лв.	ЦОП	Брой изготвени и разпространени листовки, брой организирани дискусии, медийни продукти и др.
2. Запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности;	2.1 Да се постигне развитие и опазване на културната идентичност на ромите	2.1.1. Чествания на ромски празници Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите;	Община Брусарци; читалища	2012 - 2014	2000 лв.	Общ.бюджет, дарения	Брой проведени мероприятия

		2.1.2. – Участие на ромската общност в празника на общината и други общообщински чествания	Община Брусарци Читалища	2012 - 2014	Не са необходими		Брой проведени мероприятия и брой обхванати лица
		2.1.3. Издирване на талантиливи деца от етносите и подпомагане на записването им в училища по изкуствата.	Община Брусарци; ЦОП; ДСП	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати деца
3. Развитие на културната спортна инфраструктура	3.1. Създаване на съвременни културни центрове /Читалища/ и спортни обекти	3.1.1. Подобряване инфраструктурата на 3 читалища и изграждане на 3 спортни центъра	Община Брусарци, читалища	2012-2014	1690000 лв	европроекти	Брой реновирани читалища; брой изградени спортни обекти

10.Очаквани резултати:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, местния бизнес, нестопанските организации и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и проактивни действия за реализиране на съвместни програми допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- Повишено качеството на образование сред ромските деца;
- Намаляване до крайност на децата отпадъци от училище ;
- Повишена посещаемост на учебни занятия от учениците / намаляване броя на неизвинените отсъствия с 20 %/ ;
- Намаляване неграмотността сред 16 – 25 годишните млади хора с 20%
- Получена професионална квалификация / участие в курсове за обучение по Европрограми/ от минимум 150 лица от ромски произход;
- Намаляване на безработицата сред малцинствата с минимум 5%;
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора в кварталите;
- Подобрен достъп на бедните етнически малцинства в общината до здравни услуги и намалена заболяемост;
- Реновиране площи, зелени площи и детски площадки;
- Подобро състоянието на техническата инфраструктура ;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности;
- Утвърдена обществена структура за развитието на местната общност;
- Повишена осведоменост на целевите групи.
- Включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по НПД.
- Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.
- Активизирани местни общности, които са информирани за мерките и дейностите по НПД.

11.Мониторинг на изпълнението

Оценката на изпълнението на плана за действие се осъществява от Общински съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси /ОССЕИВ/ чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението:

- Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.
- ОССЕИВ координира и обобщава получената информация в доклада.

- Докладът се представя за одобрение пред ОССЕИВ.
- Докладът се приема от Общински съвет

12. Заключение

Икономическата криза, предизвикана от прехода, обрече ромите на убийствена бедност. Бедността е явление с много измерения, с много лица. Бедността не е само въпрос на липса на доходи. Бедност означава както липса на средства за задоволяване на основни потребности, така и липса на условия и предпоставки за водене на достоен и пълноценен живот, което се дължи на липсата на избор.

Това слага отпечатък върху начина на мислене и поведение на тези хора, носи затруднения в индивидуалната адаптация, усещане за разпад, несигурност и маргинализация, поставяне под съмнение на съществуващата ценностна система.

За изпълнението на „Плана за действие на община Брусарци за подкрепа на интеграционните политики” от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност.

Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение.

Като участници не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността и компетентността на експертите, работещи по въпросите на ромите. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма.

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – ВЪЛЧЕДРЪМ, ОБЛАСТ МОНТАНА

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

**ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА
РОМИТЕ И ГРАЖДАНИТЕ,
ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА
РОМИТЕ СИТУАЦИЯ В
ОБЩИНА ВЪЛЧЕДРЪМ
(2013- 2014)**

1. Въведение

Настоящият план за действие за периода 2013 - 2014 година на община Вълчедръм за интегриране на ромите и гражданите, живеещи в сходни на ромите условия, дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт, НПО и местната общност към разрешаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи в общината. Той е съобразен с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основава на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази област.

Планът за действие в изпълнение на **Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на област Монтана и Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 - 2014)**.

ЦЕЛИ НА ПЛАНА:

- Създаване на благоприятни условия за устойчиво развитие и участие на етническите малцинства в обществените процеси на територията на Община Вълчедръм;
- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи;
- Значително разширяване възможностите на Община Вълчедръм да участва равноправно с другите Общини в страната в конкурсните програми на ЕС с насоченост социализиране, приобщаване на уязвими малцинствени общности;
- Подобряване качеството на живот, повишаване на жизнения стандарт на жителите на Община Вълчедръм;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност и съпричастност към хората в неравностойно положение;
- Превръщане на Община Вълчедръм в привлекателно място за живот, личностно и обществено развитие;

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще.

В разработването на плана за действие участваха, съгласно заповед №1802 от 04.12.2012 год.

- Представители на Общинска администрация Вълчедръм
- Дирекция "Социално подпомагане" гр.Вълчедръм
- Дирекция "Бюро по труда" гр.Вълчедръм

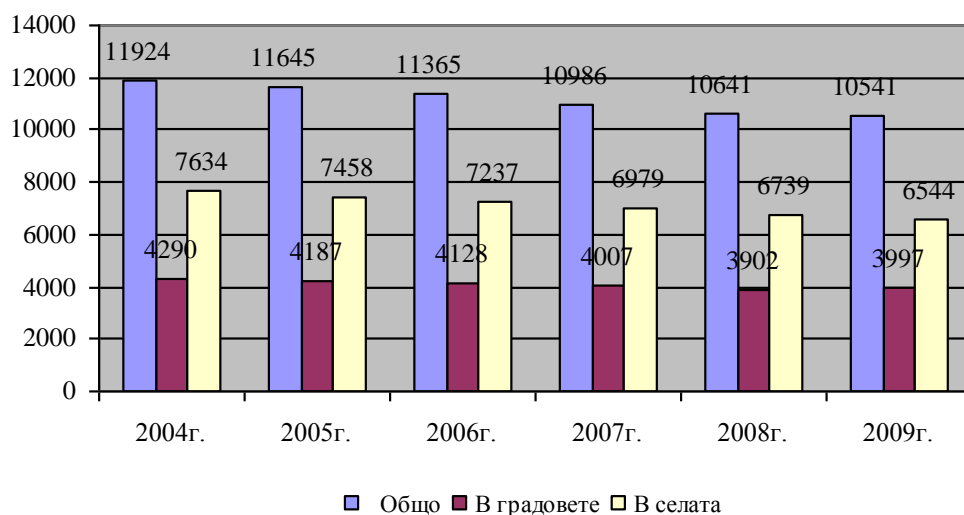
- Представители на ромската общност
- Представители на НПО- Сдружение „Фютчър”
- Общинския съвет по ЕДВ

2.Демографски характеристики.

По данни на Националния статистически институт и ГД ГРАО населението на община Вълчедръм по постоянен адрес наброява 10 541 души,а само в гр.Вълчедръм живеят 3 997 души, от които 1 918 мъже и 2 079 жени. В селата на територията на общината населението е както следва:

- с.Ботево - 66 души;
- с.Бъзовец - 157 души;
- с. Горни Цибър - 202 души;
- с. Долни Цибър - 1594 души;
- с. Златия - 870 души;
- с. Игнатово - 285 души;
- с. Мокреш - 863 души;
- с. Разград - 819 души;
- с. Септемврийци - 1165 души;
- с. Черни връх - 823 души.

Графика 1 : Население на община Вълчедръм по години

Източник: Национален статистически институт

На територията на община Вълчедръм значително нараства относителния дял на населението от ромски произход, като към 2001 г. от ромски произход са 34% от общото население на общината, а през 2012 г. – 37%.

Таблица 1: Разпределение на населението по населени места и етнически групи към 2012 година

Населени места	Брой жители	в т.ч. роми	до 18 г.	% съотношение
гр. Вълчедръм	4 188	943	270	22,5
с. Мокреш	924	628	130	67
с. Септемврийци	1 219	441	110	36,1
с. Долни Цибър	1 628	1454	445	89,3
с. Разград	882	284	67	31,1
с. Черни връх	562	252	58	44,8
с. Златия	951	86	23	9
с. Игнатово	302	61	16	20
с. Бъзовец	168	-	-	-
с. Ботево	78	-	-	-
с. Горни Цибър	179	-	-	-
ОБЩО:	11 081	4149		37%

Процентът на ромската етническа група в общината е сравнително висок, като най-голям е процентът в селата Долни Цибър - 89,3%, с. Черни връх – 44,8% и с. Септемврийци – 36,1%, а в административния център на общината той е 22,5%.

Ромската етническа група е в групата на социално-слабите, дълготрайно безработни и подлежащи на социално подпомагане лица, което налага разработването на дългосрочна политика за приобщаването на малцинствата към икономическите и социални процеси протичащи в общината. Продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи, турци, румънци и др.

3.Образование

Относителният дял на ученици от уязвимо социално положение живеещи в сходни на ромите условия в училищата е 72%. В отделните училища те са:

- Гимназия „Димитър Маринов”, гр. Вълчедръм – 65%;
- I ОУ „Васил Левски”, гр. Вълчедръм – 37%;
- II ОУ „Иван Вазов”, гр. Вълчедръм – 78%;
- ОУ „Христо Ботев”, с. Златия – 51%;
- ОУ „Христо Ботев”, с. Долни Цибър – 99%;
- ОУ „Д-р Петър Берон”, с. Септемврийци – 88%.

Най-много ученици отпадат в прогимназиална степен (V-VIII клас). За задържане на учениците се кандидатства по НП за по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст, модул „Подпомагане на храненето на децата от подготвителните групи в детските градини, децата от подготвителните класове в

училище и учениците от I-IV клас”. В четири основни училища е въведена целодневна организация на учебния ден, чрез сформирани на полуинтернатни групи (I-IV клас).

По своята същност и предназначение образованието се явява основополагащ елемент на всички движещи се напред общества и процеси. През последните години сме свидетели на поредица от качествени, така и количествени промени на родното ни образование. Налице е сериозен спад в качеството на преподаваният материал, а също така и отлив на деца от учебния процес предимно представители на ромската общност. Тук причините са различни и са продиктувани от въздействието на обективно съществуващи, обществено – икономически, социални, демографски и др. фактори.

Тежкото икономическо състояние в годините на преход се отрази негативно върху покупателната способност на всички домакинства в страната. Но особено силно от промените бяха засегнати представителите на малцинствените общности. Това доведе до трайно ограничаване възможностите на много от тях да изпращат децата си редовно и в подобаващ вид на училище. В повече от случаите родителите свързват това с невъзможността да си осигурят трайна заетост, която да им позволи да обезпечат децата си необходимите облекла, учебни помагали и консумативи. Това доведе до сериозно намаляване на посещаемостта и ранното отпадане на децата от училище. Ниското качество на образованието, което ромските и други деца получават в тези условия, общата дискриминация, бедността. Значително спадна броя на завършващите средно и продължаващите висше образование младежи.

За овладяване на негативните тенденции в изоставането на ромските деца в сферата на образованието е необходимо, то да бъде адаптирано с новите завишени изисквания към учебният материал, съдържание, да се повиши в пъти качеството на преподаване. Необходимо е да бъдат предприети такива мерки, които да гарантират на децата условия да израстват, учат, живеят и работят заедно, като неразделна част от българското общество. За тази цел е необходимо да се работи активно с обществото, родителите, учителите и училищните настоятелства за преодоляване на предразсъдъците и негативните нагласи. Необходимо е да се засили присъствието на нагледни материали и информация за живота, историята, бита и културата на различните етноси. Добре би било е да се въведе изучаването на СИП майчиният език при проявен интерес от страна на учениците.

Препоръчително е учителските и управленски колективи да преминат през модулни обучения в мулти-културен, интер-културен диалог, което да разшири техния мироглед в опознаване спецификата на живота на своите ученици. Убедени сме, че това ще се отрази благоприятно върху качеството на образователния процес.

4.3.Здравеопазване

Структури на болнична помощ на територията на община Вълчедръм няма и обслужването на населението се осъществява главно в МБАЛ “Св. Николай Чудотворец” – гр. Лом (на 26 км от гр. Вълчедръм) и МБАЛ “Д-р Стамен Илиев” – гр.Монтана (на 46 км от гр. Вълчедръм).

В гр. Вълчедръм има изграден Филиал за спешна медицинска помощ (ФСМП) към Център за спешна медицинска помощ (ЦСМП) – Монтана. ФСМП обслужва единадесетте населени места на община Вълчедръм и с. Якимово и с. Дългоделци от община Якимово, или около 14 200 души население, от които около 2 400 са деца. Филиалът е окомплектован със следния персонал: двама лекари, четирима фелдшери, шест медицински сестри, шест шофьора и един санитар. За нормалното му функциониране са необходими шест лекаря. Населените места са разпръснати върху

голяма територия, пътната инфраструктура е в много лошо състояние, а всичко това води до затруднения при обслужването.

Направеният проект за изграждане на рампа за достъп на медицински и инвалидни колички до ФСМП все още не е реализиран, и в резултат нормалния достъп до кабинетите за първична² и спешна извън болнична медицинска помощ на хора с увреждания (инвалидни колички) не е подсигуран.

Първичната извънболнична медицинска помощ на територията на общината е разпределена в осем индивидуални практики за първична медицинска помощ, от които четири са заети от лекари на територията на съответното населено място и четири – от приходящи лекари. Практиката показва, че в населените места с медицинско обслужване от приходящи лекари, медицинската помощ не се осъществява в необходимия обем и не съответства на нуждите на застаряващото население, което е предпоставка за влошаване на качеството. Първичната медицинска помощ се извършва в сградите на бившата поликлиника в гр. Вълчедръм и в сградите на бившите селски здравни служби във всички населени места. Състоянието на сградния фонд е лошо и има нужда от сериозни ремонти, включително и от гледна точка на енергийна ефективност.

Изградено е успешно сътрудничество с ДКЦ – Лом и на място в гр. Вълчедръм частично се осъществява консултативна помощ от специалисти и се извършват лабораторни изследвания.

Назначените здравни медиатори оказват съдействие за изпълнение на имунизационния календар на деца от ромски произход, обслужването на психично болни и възрастни, които не могат да се самообслужват.

Училищното здравеопазване на територията на общината е възстановено, като в детските заведения и училищата има седем официално оборудвани и регистрирани в РИОКОЗ кабинети. Медицинските специалисти (медицински сестри и фелдшери) извършват превенция и промоция на здравето, здравна просвета, оказване на първа помощ, съдействие на личните лекари за провеждане на имунизации и задължителни профилактични прегледи, противоепидемичен контрол, водене и съхраняване на документацията. Регулярно (всяка учебна година) се провеждат часове за превенция на СПИН. През 2009 г. медицинските специалисти са участвали в кампанията по профилактика и лечение на грипа АН1N1 като са запознали учениците и персонала с рисковите фактори и начините на предпазване.

Първичната стоматологична помощ на територията на община Вълчедръм се осъществява от шест практики, две от които са заети от лекари по дентална медицина, намиращи се на територията на съответното населено място, а четири – от лекари обслужващи пациенти в определени дни от седмицата. От гледна точка на броя обслужвано население действащите дентални практики са достатъчни. Състоянието на сградния фонд³ е лошо, включително и по отношение на енергийната ефективност. Не се извършва профилактична дентална помощ в детските градини и училищата, което води до лош “зъбен статус” на децата. Всичко това, както и малкият брой заплащани от НЗОК манипулации, е причина за лош “зъбен статус” на цялото население.

Липсват данни и статистика за специфични за региона заболявания или за най-чести заболявания на населението на община Вълчедръм.

Лекарствени средства за населението на общината се осигуряват чрез три аптеки – две в гр. Вълчедръм и една в с. Златия. Броят на аптеките е недостатъчен и достъпа до лекарствени средства, особено за населението в селата е затруднен. И двете аптеки

² ФСМП и първичната медицинска помощ се помещават в една сграда с един и същ вход

³ Бившата поликлиника в гр. Вълчедръм и в сградите на бившите селски здравни служби, които са общинска собственост

нямат лиценз за работа с наркотични и психотропни вещества, което ограничава достъпа на населението в общината до такива.

Липсата на координация при осъществяването на медицинската дейност на територията на общината се обуславя от няколко фактора: самостоятелност, различна подчиненост на здравните заведения, наличието на “приходящи” лекари и стоматолози, не се води обобщена статистика за здравния статус на населението и медицинската дейност на територията на общината.

Отрицателният демографски прираст с непрекъснато намаляващ брой на населението, особено в малките населени места, лошата инфраструктура, лошото състояние на сградния фонд, липсата на стимули за привличане и задържане на лекари на територията на общината, липсата на собствени кадри и обучаващи се, са голямо предизвикателство пред местната и централната власт и са сериозни предпоставки за дисбаланс в качеството и обхвата на медицинското обслужване на населението на общината.

5. Жилищни условия

Ромите в Община Вълчедръм са 37 % от населението или около 4149 души (по данни на ЕСГРАОН в общината). В гр. Вълчедръм живеят в обособен квартал /махала/. В по-голямата си част живеят, бедно и са на път да се маргинализират. Къщите са едноетажни и в голяма част с дворни пространства има изграден водопровод. Предстои изграждането на отпадъчна канализация и пречиствателна станция на цялата пътна мрежа в Общината. Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено с две или три деца или повече деца.

Жилищните условия се подобряват постоянно от общината чрез общинския бюджет и участие по програми и проекти. Улиците се асфалтират и се почистват деретата. Въпреки това дворните места остават неподредени и често хората складират в тях ненужни вещи, отпадъци от строителни дейности и др. Въпреки, че има изградена система за сметопочистване контейнерите не винаги се използват по предназначение. В момента няма ново отредени терени за жилищно строителство на гражданите от ромски произход.

6. Заетост и безработица

На територията на Общината безработицата се увеличава. За община Вълчедръм, по информация на Бюрото по труда – гр. Лом, данните за безработните са следните:

Таблица 2 Данни за безработни

Показатели	Общо ДБТ
Данни за безработните лица и дела на ромите в общата им съвкупност	Към 20.12.10.2012г. безработните, регистрирани в ДБТ гр. Лом Общо регистрирани 1433, от тях 1000 роми или 80%
Данни за	Висше образование-11 лица;

разпределението на без работните по образователен и професионален признак	Средно образование–437 лица; Основно образование-235 лица; Начално образование-750 лица; Без образование–625 лица.
Данни за разпределението на без работните по пол	Мъже – 747; Жени – 686.
Данни за безработните младежи	Младежи до 29 години– 328;
Данни за безработните с престой в ДБТ над 1 година	Лица с регистрация над 1 година – 590;

Основен
контингент на
Дирекция
Социално
Подпомагане
“ДСП” са
предимно

представители на ромската общност. Новите програми за разширяване заетостта от “Социални помощи към осигуряване на заетост” несъмнено са добър начин за социализиране и подновяване на трудовите навици на хората, но са недостатъчни за Община от тип каквато е Община Вълчедръм, която е с над 50% безработица. Законът за социалното подпомагане следва да диференцира общата категория на социално слабите на подгрупи, една от които да бъде групата “уязвими етнически малцинства”. Социалните работници, които работят с тези групи, следва да бъдат специално подготвени, обучени за работа с представители на етнически малцинства (не е възможно един социален работник да обслужва от 270 до 300 души) това измества акцента на неговата дейност и го превръща в регистратор или по-лошо наблюдател.

Необходимо е значително да се засили мястото, ролята на гражданския контрол по прилагането на закона за социално подпомагане, чрез включване на нестопански организации, сдружения и др. Едно добро решение в повишаване на прозрачността е преквалификацията и обучението на представители на общностите в програмите, работата на социалните работници и последващото им назначаване на работа в съответните служби, това несъмнено ще увеличи ефективността, търпимостта и толерантността към клиентите на социалните служби. Повече от сигурно ще се разшири потока на информация сред хората, а също така участието на хората в програмите ще бъде по – прозрачно за самата общност.

Високият дял на ромското население в Община Вълчедръм ни дава основание да насочим усилия в разработване на пилотни програми, проекти за безвъзмездно финансиране с насоченост намаляване степента на социална изолация и бедност. Необходимо е да се инициират специални социални програми, действащи в райони с предимно сезонна заетост /селскостопанските райони/. Опростяване на процедурата и стимулиране на процесът на получаване на земя от безимотните и малоимотните граждани от етнически произход в селските райони на общините, и така държавата ще си помогне получаването на социална помощ да бъде заменено от доходи, придобити от селскостопанска продукция, чрез заетост на безработните роми и конкуренция на пазара на труда.

Общинските служби за социално подпомагане могат да работят съвместно с организации от ромската общност, каквито вече съществуват или такива на други малцинства, с организации, чрез организация по предоставянето на дадена социална услуга, която да се извърши от съответна организация, след проведени координационни срещи с тях. По този начин ще се повиши ефективността на услугите, ще се гарантира

качеството на социалната услуга. Реализирането ѝ ще бъде контролирано както от ДСП, така и от представителите на дадена организация.

Таблица3 – СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ ПРЕЗ 2012Г. ПО ЕТНИЧЕСКИ ГРУПИ (%)

	Българи	От квартали с компактно ромско население	
СТАТУС НА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ			
Получават социални помощи	30%	60%	
Получавали са, но сега не			
Никога не са получавали, но имат нужда			
Не са получавали и нямат нужда			
ДО КАКВА СТЕПЕН РАЗЧИТАТ НА СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ			
Почти изцяло	20%	90%	
Много			
Донякъде			
Почти не			
Изобщо не разчитат			
Не могат да преценят			

7.Култура и спорт

Културата е елемент в цялостната общинска политика на община Вълчедръм за осигуряване на устойчиво развитие на града, за демократично мислене и подобряване качеството на живот на неговите граждани.

Като част от националната културна политика, ролята на общинските културни институции е да създадат условия и да гарантират, че ще запазят своята неповторима идентичност при интеграцията ни в Европейския съюз, сред нарастващата глобализация и успешно да обвържат традициите със съвременните културни практики.

С отговорност се съхраняват, продължават и се развиват богатите традиции в областта на духовната култура. Създават се нови и непрекъснато се търсят актуални ниши в културното пространство.

Читалищата като институция са юридически лица с нестопанска цел. Заедно с българското училище и българската църква, те са предшествали възстановяването на държавността в България още във времето на турското господство. Целите на народните читалища са да задоволяват потребностите на гражданите, свързани с:

- развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място;
- запазване на обичаите и традициите на българския народ;

- разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и достиженията на науката, изкуството и културата;
- възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
- осигуряване на достъп до информация.

Читалищата създават културния облик на всяко селище и като дом, и като организация, и като традиция.

На територията на община Вълчедръм функционират 10 читалища, като едно от тях – НЧ “Факел”, с. Бъзовец, след 6-годишно прекъсване, възстанови своята дейност през 2007 г. Към всяко едно от тях работи библиотека със съответен книжен фонд.

Таблица 4: Читалища по населени места

№ по ред	Читалище	Населено място	Година на основаване	Библиотечен фонд	Читатели
1	НЧ “Рало”	гр. Вълчедръм	1891	37 620	177
2	НЧ “Н.Й. Вапцаров”	с. Д. Цибър	1927		32
3	НЧ “Съзнание”	с. Септемврийци	1915	10 642	120
4	НЧ “Просвета	с. Черни връх	1927	4 416	74
5	НЧ “Н. Й. Вапцаров”	с. Златия	1921	12 489	40
6	НЧ “Тодор Павлов”	с. Игнатово	1929	3 763	34
7	НЧ “Живот”	с. Мокреш	1906	10 001	93
8	НЧ “Димитър Полянов”	с. Г. Цибър	1928	4 847	102
9	НЧ “Н. Й. Вапцаров”	с. Разград	1907	3 234	39

Източник: Данни от Община Вълчедръм

В читалищните библиотеки се осъществява различна по своя характер културна дейност, но най-съществената от тях е опазване и обновяване на книжния фонд. Липсата на финансови средства определено затруднява този процес, но въпреки това библиотечните работници полагат усилия и чрез дарения или кандидатстване по проекти се стремят да обогатяват книжното богатство и периодичните издания. По програма “Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност” са одобрени проектите на НЧ “Рало” - Вълчедръм, НЧ “Живот” - с. Мокреш и НЧ “Просвета” – с. Черни връх.

През 2009 г. стартира програма “Глобални библиотеки – България”. Одобрение за включването в програмата е получила библиотеката към читалището в гр. Вълчедръм. Предвижда да бъде снабдена с пет компютъра и съответно периферните устройства и мултимедия.

В началото на 2010 г. отново е създадена възможност и останалите библиотеки от общината да кандидатстват в програмата на Етап 2010 г.

Приоритет в работата на народните читалища винаги е била художествената самодейност.

Работещи състави към НЧ “Рало”, гр. Вълчедръм са:

- Танцов ансамбъл “Фолклорна искра”;
- Фолклорен танцов състав “Извора”;
- Група за стари градски песни.

Танцов ансамбъл “Фолклорна искра”, направи редица успешни участия в област Монтана, в страната и в Република Македония, където през пролетта на 2009 г. изнесе самостоятелен концерт в гр. Гостивар.

Необходимо е да се помисли за възстановяване на театралната самодейност, която в миналото имаше своята слава.

Към НЧ “Н.Й.Вапцаров”, с. Долни Цибър самодейните състави са:

- Детски фолклорен танцов състав;
- Младежки фолклорен танцов състав;
- Детски певчески хор;
- Състав за модерни танци;
- Състав за ориенталски танци;
- Хумористичен състав.

Значителни успехи извоюваха и самодейните състави при НЧ “Съзнание”, с. Септемврийци:

- Фолклорен детски танцов състав;
- Фолклорен младежки танцов състав “Надежда”.

Тези колективи получиха редица награди от участия в престижни фестивали и конкурси: трето място в първи фолклорен конкурс “Напеви от Северозапада”, гр. Монтана, лауреат и носител на почетния знак на “Балкан Фолк” – 2009 г. в гр. Велико Търново, участие във фолклорните празници “От Тимок до Искър по стъпките на траките”, гр. Белоградчик.

Дейността на останалите читалища е по-скромна, те нямат самодейни състави, но отбелязват годишнини и празници с програми, подготвяни от децата в населените места и са безценни “хранилища” на обичаите на живеещите в тях етноси.

Има мотивация в читалището в с. Златия за възобновяване на Русалийския обряд – калуш.

Културният календар обхваща националните празници и празниците на всяко населено място.

Във всички населени места се отбелязват традиционните празници: Йордановден, Васильовден, Бабинден, 8 март, 22 март, 8 април – международния ден на ромите, Великден, съборът на населеното място, Коледа и др. Положителен момент в тази дейност е съвместното отбелязване на тези празници в повечето населени места от всички етноси. Честват се и празници като: Трифон Зарезан, Ден на самодееца (1-ви март), Връзване на мартеница и посрещане на Баба Марта в детски градини и училища, Националният празник на България – 3 март, Илинден (Св. Илия – в гр. Вълчедръм, с. Разград и с. Мокреш), Денят на народните будители и др.

По повод годишнини на писатели и поети, изтъкнати личности или големи исторически събития, в читалищата се уреждат изложби, витрини или специални табла.

Традиция за гр. Вълчедръм и общината е провеждането на фолклорния преглед “Златия пее и танцува”, където своето танцово и певческо изкуство представят самодейците не само от община Вълчедръм и област Монтана, но и от съседни области.

Вълчедръмската култура е интегрална част от националния културен спектър. Културното пространство на общината непрекъснато се обогатява чрез нови инициативи.

Развитие на спорта в общината

Съществуващата материално-техническа база в общината дава възможност за успешно развитие на спортовете футбол, баскетбол, лека атлетика, ръгби, шахмат и тенис на маса, които са донасяли национални отличия на местни спортисти.

В общината има 4 (четири) открити спортни бази – три стадиона и една спортна площадка. Тези бази се ползват безвъзмездно от спортните клубове, ученици и граждани. Основните им характеристики са следните:

Таблица 5: Стадиони и спортни площадки

Име	Адрес	Описание
Стадион	гр. Вълчедръм	Терен – 20,000 дка, масивна сграда - съблекални, бани, стаи за съдии и домакин. В добро състояние. Баните се нуждаят от ремонт, а съблекалните и стаите от освежаване. Необходим е ремонт на лекоатлетическата писта и сектора за тласкане на гюле.
Стадион	с. Септемврийци	Терен – 13,000 дка, масивна сграда на два етажа, но полуразрушена.
Стадион	с. Златия	Терен – 20,400 дка, масивна сграда на два етажа, но полуразрушена. В момента не се ползува.
Баскетболна площадка	гр. Вълчедръм	Поддържа се в добро състояние. Необходими са пейки (седалки) в секторите за зрителите. Игрището трябва да се покрие с нов шамот или с изкуствена настилка.

Източник: Данни от Община Вълчедръм

Най-големият стадион в общината се намира в гр. Вълчедръм и включва затревен терен с трибуни за 800 зрители, лекоатлетическа писта, сектор за скок дължина и сектор за тласкане на гюле. Стадионът е държавна собственост, издържа се и се стопанисва от общината. Основен предмет на дейност е поддръжка и експлоатация на спортни обекти, организиране и провеждане на спортни мероприятия.

Останалите стадиони и спортната площадка са общинска собственост.

Няма предвидени за изграждане спортни площадки в гр. Вълчедръм и в селата на територията на общината, тъй като населението застарява, а децата използват училищните площадки. В двора на всяко общинско училище има спортна площадка. Настилките са асфалтови. Състоянието им позволява нормалното провеждане на часовете по физическо възпитание и спорт. Тези часове през зимния период се провеждат във физкултурните салони на училищата. В гр. Вълчедръм съществува плувен басейн - общинска собственост. В момента той е неизползваем и се нуждае от основен ремонт. Спортните клубове на територията на общината през последните 5 години са представени само от ФК „Златия” – Вълчедръм и СК Ръгби „Вълчедръмски тигри”. Видовете спорт са футбол и ръгби. ФК „Златия” към момента се представлява само от детски футболен отбор, който участва в областното първенство на БФС – Монтана. Отборите „Ръгби-10” и Ръгби-6” всяка година участват в държавното първенство. Състезателите от „Ръгби-10” са класирани до IV-то място, а „Ръгби-6” до VII-мо място. На държавно ученическо първенство и двата отбора са стигали до III-то място. Детският отбор към ФК „Златия” ежегодно участва в национален турнир „Млад олимпиец” в гр. Етрополе. Най-доброто класиране на отбора е VI-то място. Два пъти отборът е участвал в международна среща срещу отбор „Балкански” от Сърбия и Черна гора. Провеждани са приятелски футболни срещи между ветерани на ФК „Златия” – Вълчедръм и ветерани на ПФК „ЦСКА” – София и ФК „Левски 1914” – София.

Спортните клубове са регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел с развиване на общественополезна дейност. Към федерацията по лека атлетика е регистриран СК „Олимпиаец”. Спортните клубове по футбол и ръгби е необходимо да подновят регистрациите си. Има изразена потребност от продължаване на традициите в баскетбола и създаване и регистриране на спортен клуб по баскетбол. Създадени са условия за практикуване на физически упражнения и спорт. Наличната спортна база, включително и спортните площадки в училищата, са на разположение за ползване от цялото население. Осигурен е свободен достъп до спортните обекти за учениците през свободното им от учебни занятия време. В община Вълчедръм масовия спорт е застъпен основно в училища и детски градини, като по-широко участие на граждани има при провеждането на Деня на българския спорт и професионалния празник на работещите в сферата на спорта. Създадена е възможност за използване на откритата спортна база (стадион и баскетболна площадка) за масово спортуване независимо, че на този етап не се използва напълно тази възможност от гражданите. Трябва да се помисли за по-масово включване на гражданите в спортни мероприятия.

8. Приоритети:

ПРИОРИТЕТ 1 –ОБРАЗОВАНИЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Повишаване на качеството на образованието на децата и учениците от етническите малцинства	1.1 Социално включване и приемане на деца и ученици от ромски произход в мултикултурни групи, класове и паралелки в условията на детската градина и училището	1.1.1 Поддържа не на картотека на подлежащи ученици и деца за ДГ и 1 клас	Общинска администрация и всички училища на територията на Община Вълчедръм в съ-трудничество с НПО, социални партньори и други.	2013 - 2014	Не са необходими		Брой деца за които се прилага организацията Нова програма за овладяване на бълг. език
2. Превенция на отпадане от училище на ромските ученици	2.1. Осигурява не на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищно то образование	2.1.2. Осигурява не на редовна по посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане	всички училища на територията на Община Вълчедръм	2013 - 2014	Не са необходими		Брой изготвени програми и обхванати лица

3. Приобщава не и приемане на родителите - роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот	3.1. Повишава не на ангажимента на родителите и засилване на сътрудни чеството.	3.1.1 Ангажира не на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства, ученически парламенти или обществени съвети	всички училища на територията на Община Вълчедръм	2013 - 2014	Не са необходими		Брой родители участвали в УН/ОС
4. Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми	.	4.1.1 Програма „Нов шанс за успех ” - ограмотяване на възраст	неграмотни и малограмотни възрастни роми	2013 - 2014		- ОНРЧР	
5. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.	5.1. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти	5.1.1. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	НПО - ФЮТЧЪР Община Община Вълчедръм	2013 - 2014	Не са необходими	-	Брой обучени педагогически специалисти преминали обучение

	6.2 Формиране на извънкласни форми за занимания по интереси свързани със съхраняване на етническата идентичности и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи	6.2.1 Създаване на клуб на етносите и/или традиционните занаяти към – читалище „Рало”- гр.Вълчедръм	НПО - ФЮТЧЪР Община Община Вълчедръм	2012 - 2014	10 000лв.	ОП МОМН ЦМЕТД НПО - ФЮТЧЪР Община Община Вълчедръм	Брой лица участници в дейностите Брой дейности и занимания
--	--	---	--	-------------	-----------	---	---

ПРИОРИТЕТ 2 – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Повишаване на здравната и екологична култура	1.1 Включване на медиатори между общността и здравните работници;	1.1.1. Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до IV месец на бременността чрез здравния медиатор и повишаване на сътрудничеството между институциите и НПО сектора в тази област.	Лични лекари; Община Вълчедръм; НПО в здравния сектор; Здравни медиатори; РЗИ	2013 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати бременни; брой лица, обхванати с дейности по кампании, обучения и др; Брой имунизирани деца

		1.1.2. Провежда не на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност	Община Вълчедръм; НПО в здравния сектор; Лични лекари; Регионална здравна инспекция; Здравните специалисти от Здравните кабинети на училищата и детските градини	2013 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати млади хора и техните родители
2.Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население	2.1 Разработва не и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции” (СПИ),„превенция на ХИВ” чрез използване на национален и регионален опит	2.1.1. Активизира не дейността на отговорните институции и НПО сектора за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им.	Лични лекари; Община Вълчедръм; Здравни медиатори Регионална здравна инспекция. НПО	2013 - 2014	Не са необходими	-	- Брой обхванати лица с дейности по подобряване на профилактичните дейности.
		2.1.2. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и	Лични лекари; Община Вълчедръм; Здравни медиатори Регионална здравна инспекция. НПО	2013 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати майки

		имунизацията за превенция на рак на маточната шийка.					
	2.2 Разработва не и прилагане на програми за превенция на различните заболявания /инфекциозни, онкологични, хронични и др./	2.2.1. Провежда не на ранна диагностика и скринингови изследвания за превенция на онкологични и хронични заболявания.	Лични лекари; Община Вълчедръм; Здравни медиатори Регионална здравна инспекция. НПО	2013 - 2014	Не са необходими		Брой проведени профилактични прегледи.
		2.2.2. Стимулира не създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.	Лични лекари; Община Вълчедръм; Здравни медиатори Регионална здравна инспекция. НПО МОМН; Всички у-ща на тер. на Община Вълчедръм; Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими		Брой създадени извънкласни форми Брой обхванати деца и ученици
		2.2.3. Информира не на лица от ромска общност за здравно осигурителните им права и задължения, и за правата им като пациенти.	Лични лекари; Община Вълчедръм; Здравни медиатори Регионална здравна инспекция. НПО	2013 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица

ПРИОРИТЕТ 3 – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	1.1. Подобряване на жилищни условия в кварталите с ромско население	1.1.1. Разработване на общинска програма за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население	Община Вълчедръм	2013 - 2014	Не са необходими		Нова общинска програми
		1.1.2 Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура	НПО, компетентни по посочена та сфера; Община Вълчедръм МРРБ	2013 - 2014	10 000лв.	Общински бюджет; Проектно финансиране	Фактически резултати от оценката на нуждите
		1.1.3 Благоустройство на алеи мрежи, зелени площи и детски площадки;	Община Вълчедръм МРРБ; Донори; Частни инвеститори	2013 - 2014	20 000лв.	Общински бюджет; ПРСР; Донори; ПЧП; Европейски ср-ва	Брой новопостроени детски площадки, атракционни и площ благоустроени зони
		1.1.5 Подобряване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици,	Община Вълчедръм ПРСР	2013 - 2014	20 000лв.	Общински бюджет ПРСР	Благоустроени улици и тротоари – км.

		изграждане на тротоари, реконструиране на Ви К мрежи;					
		1.1.6. Подобрява не на жизнената среда чрез меро приятия, свърза ни с организира не на добровол ни зелени групи	Община Вълчедръм Частни инвеститори	2013 - 2104	Не са необходи ми		Брой семей-ства включени в разделно сметосъбира-не, площ на премахнати нерегламентирани сметища, брой ангажира ни в подобря ване на жизнената среда лица.

ПРИОРИТЕТ 4 – ЗАЕТОСТ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Осигуряване на достъп на ро мите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна зае-тост.	1.1. Повишава не на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми	1.1.1. Разработване на проекти включени в програми за квалификация и трудова заетост по програми, сезонна заетост и др.	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудничество с Община Вълчедръм и НПО	2013 - 2014	.	Републиканск и бюджет ОП РЧР, Др.донор-ски програ ми и проект-ти и общин ски бюджет	Брой разработени проекти
		1.1.2.Обучаване на младежи в професионални	МТСП, АЗ, МОМН в сътруд	2013 - 2014		Републ. бюджет, ОП РЧР,	Брой обучени младежи

		умения, чрез стажуване;	ничество с общината, частни фирми			Др.донорски прогр. и проекти	
		1.1.3. Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустройство, озеленяване и детски площадки;	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудничество с общината, частни инвеститори	2013 - 2014	Не са необходими		Брой включени лица и наети лица
		1.1.4. Стимулиране на икономическата инициатива сред хората от етническите малцинствата за развиване на бизнес и производство;	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудничество с общината, частни инвеститори	2013 - 2014		Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой включени лица и самонаети лица
		1.1.5. Разработване на схеми за микрокредитиране на малък бизнес	НПО; Финансови и бизнес компании.	2013 - 2014	Не са необходими		Брой включени лица и отпуснати микрокредити

ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Подобряване на ефективност та на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	1.1. Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1 Запознава-не и разясняване на Наредба №1 на Общински съ-вет за за обществения ред и опазването на общинските имоти на територията на община Вълчедръм на сред ромското население;	Община Вълчедръм и ПУ гр.Вълчедръм	2013 - 2014	Не са необходими	-	Брой полицейски служители, обучени да работят в мултиетническа среда; Брой беседи в ромските квартали
		1.1.2. Превантивна работа на полицията и обществено-ста-веността, съвместно планира не, работни сре щи срещу разпро странението на наркотици в квар талите със смесе но население;	Община Вълчедръм и ПУ гр.Вълчедръм представители на общността.	2013 - 2014	Не са необходими	-	Брой работни срещи и лица, участвали в тях - конкретни резултати
		1.1.3. Обучение по права на човека и права на детето в училище;	Община Вълчедръм и ПУ гр.Вълчедръм МКППМН	2013 - 2014	Не са необходими		Брой обучени лица; Брой проведени обучения
		1.1.4.Усилване на	Община	2013 -	Не са	-	Брой обхванати

		дейността на Общинската комисия БППМН чрез включване на представители и от общност та или НПО в комисията;	Вълчедръм и ПУ гр.Вълчедръм представители на общността.	2014	необходими		лица и разрешени случаи.
--	--	--	---	------	------------	--	--------------------------

ПРИОРИТЕТ 6 – КУЛТУРА И МЕДИИ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времени период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите и маргинализираните групи	1.1. Да се постигне културна интеграция на ромите.	1.1.1.Реализиране на образователна програма за правата и за-дълженията на общността, като равноправни граждани – листовки, дискусии, медийни продукти	Община Вълчедръм; Общностни модератори от НПО	2013 - 2014	Не са необходими		Брой направени и разпространени листовки; брой организирани дискусии; медийни продукти ;
		1.1.2. Запознаване Обществения съвет в община за Вълчедръм формиране на политика и прилагане на настоящия план	Обществения съвет в община Вълчедръм	2013 - 2014	Не са необходими		Създаден обществен съвет
2. Запазване и развитие на	2.1 Постигане развитие и	2.1.1. Създаване кръжоци по интереси	Всички училища на тер. на общ.	2013 - 2014	Не са необходими		Брой създадени центрове

културната идентичност на малцинствени те общности;	опазване на културната идентичност на ромите	в читалище то за етническо то население	Читалища; Вълчедръм НПО; Частни инвеститори; Представители на общността				
		2.1.2. Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите;	НПО Читалище	2013 - 2014	2000лв.	Общински бюджет Делегирани бюджети ОП РЧР Частни капитали НПО	Брой проведени мероприятия и брой на включени участници.
		2.1.3. Организиране и провеждане на празници извън рамките на кварталите с етническо население; - Участие в празника на общината.	НПО Читалище	2013 - 2014	Не са необходими		Брой проведени мероприятия и брой обхванати лица
		2.1.4. Издирване на талантиливи деца от и подпомагане на етническите групи записването им в училища по изкуствата.	Всички училища на тер.на Община; Вълчедръм НПО; Читалища	2013 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати деца
3. Съхраняване, развитие и попу		3.1 Популяризиране на ромската култура	Регионалната кабелна телевизия,	2013 - 2014	Не са необходими		Брой проведени мероприятия

ляризиране на специфичната етнокултура на ромите като част от българ-ската национал на култура и създаване на условия за равен достъп на ром-ската общност до обществения културен живот.		чрез местните медии.	радио и вестник				
4. Развитие на спортната и физическа дейност на ромската общност.		4.1. Ежегоден футболен турнир	Всички училища на територията на Община Вълчедръм; НПО	2013 - 2014	500лв.	Общински бюджет и външни спонсори	Брой проведени мероприятия и брой на включени участници
		4.2. Ежегодни спортни състезания по случай 8 април – деня на ромите	Всички населени места на територията на Община Вълчедръм; НПО	2013 - 2014	2500лв.	Общински бюджет и външни спонсори	Брой проведени мероприятия и брой на включени участници

9. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, нестопанските организации и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и проактивни действия за реализиране на съвместни програми, допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- Повишено качеството на образование в кварталите с ромско население;
- Намаление на отпадналите от училище ученици с 20%;
- Повишена посещаемост на учебни занятия от учениците с 30% ;
- Намаляване на неграмотността сред 18 – 25 годишните млади хора с 30%;
- Получена професионална квалификация от минимум 100 младежа;
- Намалена безработицата сред малцинствата с минимум 4%;
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора в кварталите;
- Подобен достъп на бедните етнически малцинства в гр.Вълчедръм до здравни услуги и намалена заболяемост;
- Силно ограничаване разпространението на наркотици в кварталите и намалена проституцията;
- Изградени нови жилища, зелени площи и детски площадки;
- Подобро състояние на техническата инфраструктура в кварталите;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности;
- Увеличено присъствие на хора от малцинствата в регионалните медии;
- Утвърдена обществена структура за развитието на местната общност;
- Повишена осведоменост на целевите групи.
- Включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по НПД.
- Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.
- Активизирани местни общности, които са информирани за мерките и дейностите по НПД.

10. УПРАВЛЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Със заповед на кмета се създава звено за координация и управление на Плана.

Оценката на изпълнението на плана за действие се осъществява от Общински съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси /ОССЕИВ/ чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението:

- Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.
- ОССЕИВ координира и обобщава получената информация в доклада.
- Докладът се представя за одобрение пред ОССЕИВ.
- Докладът се приема от Общински съвет

11. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Икономическата криза, предизвикана от прехода, обрече ромите на убийствена бедност. Бедността е явление с много измерения, с много лица. Бедността не е само въпрос на липса на доходи. Бедност означава както липса на средства за задоволяване на основни потребности, така и липса на условия и предпоставки за водене на достоен и пълноценен живот, което се дължи на липсата на избор.

Това слага отпечатък върху начина на мислене и поведение на тези хора, носи затруднения в индивидуалната адаптация, усещане за разпад, несигурност и маргинализация, поставяне под съмнение на съществуващата ценностна система.

За изпълнението на „Плана за действие на община Вълчедръм за подкрепа на интеграционните политики” от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност.

Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение.

Като участници не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността и компетентността на експертите, работещи по въпросите на ромите. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма.

Нашите усилия и занапред ще са продиктувани от разбирането, че всички искаме да живеем в по-уютен и по-привлекателен град, в по-красива община, предоставяща по-големи възможности за труд, обучение, спорт и развлечения независимо от раса, етнос, религия и култура.

Програмата е отворена и подлежи на допълване и усъвършенстване.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА
ВЪРШЕЦ ЗА ПОДКРЕПА НА
ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ
(2012 г.- 2014 г.)**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият план за действие на Община Вършец за подкрепа на интеграционните политики за периода 2012-2014 година дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт, НПО и местната общност към разрешаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи в общината.

Планът за действие на Община Вършец има за своя основна задача, посредством свързващи и координиращи дейности да доведе до практическо решаване на проблемите на малцинствата на територията ѝ. В плана за 2012 – 2014 година основна цел е оптимизиране на общинските политики и практики за развиване потенциала на етническите малцинствени групи като равнопоставена част от гражданското общество.

Планът е съобразен с **Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на област Монтана и Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2014) .**

Изпълнението му е насочено към:

- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблеми си;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение;
- Разширяване възможностите на местната администрация да привлича и оползотворява ресурси по програми на ЕС с насоченост социализиране, приобщаване, включване на малцинствени общности в обществения живот;
- Съхранение и развитие на културната, религиозната и езикова идентичност на етнически малцинствени общности като фактор за взаимно опознаване и духовно развитие;
- Популяризиране съвместни дейности на етническите малцинства и българското население и работа в посока промяната на общественото мнение към етническите общности в позитивна посока;
- Подобряване на достъпа до здравеопазване, образование и трудова заетост на представителите на етническите групи, с акцент върху най-уязвимите в социално-икономическо отношение граждани;
- Подобряване на здравния статус и здравната култура сред малцинствата;
- Подобряване на жизнените условия на малцинствени групи в неравностойно в социално и икономическо положение и осигуряване на социална защита.

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще.

В разработването на плана за действие участваха, съгласно заповед № 469/10.12.2012 г. на кмета на община Вършец служители от Общинска администрация, както и Дирекция “Социално подпомагане” – офис Вършец, Дирекция ”Бюро по труда” – офис Вършец и личните лекари на местното население.

2. Актуално състояние на ромската общност в община Вършец.

При последното преброяване на населението и жилищния фонд към 01.02. 2011 година населението на община Вършец възлиза на 8203 души. Данните са представени в Таблица 1.

Област Община Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределят	Не отговорили
	Общо	българска	турска	ромска	друга		
Община Вършец	7738	6342	4	1348	18	26	465

Продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи, турци и др. Ромското население на общината е концентрирано в град Вършец, кв. Изток.

Раждаемостта към 01.02.2011 г. е 10.2 на хиляда души население, при смъртност 23.3 промила. Налице е трайна тенденция към демографски срив.

Таблица № 2

Раждания за 2009 г. (общ брой)	108
Раждания за 2010 г. (общ брой)	81
Раждания за 2011 г. (общ брой)	84

Таблица № 3

Починали за 2009 г. (общ брой)	165
Починали за 2010 г. (общ брой)	193
Починали за 2011 г. (общ брой)	191

Таблица № 4

Население на 7 и повече навършени години по етническа група и степен на завършено образование в община Вършец към 01.02.2011 г.

Общини Етническа група	Общо	Степен на завършено образование					Никога не посещавал и училище	Дете
		висше	средно	основно	начално	незавършено начално		
Община Вършец	7633	819	2997	2221	997	524	63	12
Отговорили	7249	789	2904	2125	901	461	57	12
Българска	6141	782	2866	1845	446	180	18	4
Турска	4	-	-	-	-
Ромска	1075	..	27	276	453	272	38	..
Друга	18	5	9	-	..	-
Не се самоопределят	11	-	-	9	-	-

Таблица № 5

Население на 15 - 64 навършени години по икономическа активност и етническа група в община Вършец към 01.02.2011 година

Община Икономическа активност	Общо	Отговорили	Етническа група				
			българска	турска	ромска	друга	не се самоопределят
Община Вършец	4912	4624	3822	4	784	11	3
Икономически активни лица	2915	2772	2448	..	313	..	3
Икономически активни - заети	2169	2065	1955	..	100	..	3
Икономически активни - безработни	746	707	493	-	213	..	-
Икономически неактивни лица	1997	1852	1374	3	471	4	-

Обозначението "." данните са конфиденциални.

На преброяването към 01.02.2011г. въпросът за етническа принадлежност е доброволен, т.е. лицето има възможност да не отговори.

Данните са взети от ТСБ - Монтана

От горните таблици могат да се набележат някои основни тенденции в демографската характеристика, а именно:

Забелязва се трайна тенденция към намаляване на населението, запазва се и отрицателният естествен прираст на населението, както и неговото застаряване.

Съществен момент в демографското развитие на община Вършец на фона на всеобщата картина за страната е интензивната външна миграция, породена от безработицата и неблагоприятните социално-икономически условия.

Етническата група на българските граждани от ромски произход в гр. Вършец е значителна и броят ѝ е около 17.8 % от общия брой на населението. Тъй като официално не могат да бъдат преброени ромите във Вършец, защото голяма част от тях се самоопределят като българи, тази информация е взета приблизително от Териториално статистическо бюро – гр. Монтана.

3.Образование

В общината се запазва тенденцията много млади роми да остават без подходящо образование или рано да напускат училище, което поставя пред тях редица бариери пред включването им в пазара на труда. Фактори, причина за случващото се са: голям брой безпричинни отсъствия от учебни занятия, ниска успеваемост в провеждания образователно-възпитателен процес, недостатъчно владение на български език и най-вече неангажираност на родителите, които не оказват необходимата подкрепа и стимулиране на подрастващите и ориентирането им към по-добро образование, като необходима предпоставка към по-добро бъдеще - социална, трудова реализация и т.н.

Община Вършец има добре развита образователна структура. В общината има 7 учебни заведения и 1 извънучилищно звено – СОУ “Иван Вазов”, Професионална гимназия по икономика и туризъм, НУ „Васил Левски”, ОУ „Н.Й. Вапцаров” (държавно училище), ОДЗ „Слънце”, ЦДГ „Звънче” – кв. Заножене, ЦДГ с. Долно Озирово и Общински детски комплекс – Вършец.

В СОУ „Иван Вазов“ се обучават 627 ученици в паралелки от първи до дванадесети клас. От тях 249 са от ромски произход, т.е. почти 40 %. В последните години се наблюдава тенденция към намаляване броя на учениците, постъпващи в първи клас главно поради намаляване на раждаемостта. В горен курс на обучение броят им също намалява поради това, че част от децата /предимно роми/ не продължават средното си образование.

В професионална гимназия по икономика и туризъм се обучават общо 170 ученици в специалностите „Организация на обслужването в хотелиерството” и „Оперативно счетоводство”. Ромските ученици са 40, което представлява близо 24% от общия брой. Материално-техническата база е остаряла и се нуждае от основно обновление.

На територията на гр. Вършец се намира и **Основно оздравително училище „Н. Й. Вапцаров”**. То осигурява подходяща среда за живот, близка до семейната и осъществява постоянна, седмична и дневна грижа за деца, болни от диабет и сърдечно-съдови заболявания.. В училището има 39 деца, които се обучават от първи до осми клас. От тях 33 са от ромски произход, т.е. 85 % от учениците са роми.

НУ „Васил Левски” кв. Изток обучава ученици от I до IV клас, които са 100% от ромски произход, броят им през учебната 2012/2013 г. е 146. В полудневните подготвителни групи за задължителна предучилищна подготовка за 5 и 6-годишни деца са обхванати 77 деца.

В ОДЗ се обучават 107 деца в общо 4 градински и 1 яслена групи. Броят на ромските деца е 3, което е 2.8 % от общата численост на децата.

В ЦДГ «Звънче» кв. Заножене и ЦДГ с. Долно Озирова се обучават и възпитават съответно 22 и 19 деца. От тях почти 30 % са от ромски произход.

Необхванати деца в детските градини и първи клас на училищата община Вършец няма.

В СОУ „Иван Вазов” през 2011-2012 учебна година отпаднали от училище са 21 ученици, а в ПГИТ – 4. Всичките са от ромски произход.

Активна е работата с родители в НУ „В. Левски” и в СОУ „Иван Вазов”. Провеждат се родителски срещи, ежедневното посещение на родителите в училищата дава възможност за разговори и изясняване на проблеми. Педагозите от СОУ са преминали през обучителни семинари на Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе .за работа в мултиетническа среда.В СОУ се работи по проекти, насочени към съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

4. Здравеопазване

Поради неизградената или лоша инфраструктура в ромския квартал „Изток”, местната малцинствена общност по-често боледува от хепатит, стомашно-чревни заболявания, различни болести, причинявани от паразити. Изключително сериозен проблем представляват инфекциозните заболявания. Пренаселеността на квартала и жилищата силно затруднява изолацията на вирусоносителите и заболяванията често приемат епидемичен характер. Друг сериозен проблем представлява здравната неосигуреност сред ромското население.

Филиалът а спешна и неотложна медицинска помощ се намира на 2 км от ромския квартал „Изток”. Всички роми от общината имат личен лекар

Ромското население в общината няма добра здравна култура. Бременните жени от ромски произход не ходят редовно на женска консултация, след това не водят децата си на детска консултация и респективно не ги имунизират редовно. Това е една от причините за честото боледуване на децата им, както и по- високата смъртност сред ромското население. Поради бедността на ромите в общината и липсата на постоянна работа, голяма

част от тях са здравно не осигурени. За периода 2011-2012 г. броят на осигурените лица е 473, на неосигурените 471, на децата 1294, а на новородените 119.

В град Вършец работят четирима общопрактикуващи лекари. През 2011-2012 г. са извършени 823 профилактични прегледи на деца, 114 профилактични прегледи на възрастни, регистрираните бременни са 61(данните са взети от общопрактикуващите лекари)

През 2011-2012 г. в общината се работи по следните проекти, свързани със здравеопазването на ромското население:

1. "Подобряване на контрола на туберкулозата в България и успеха на лечение на туберкулозата в ромската общност";
2. "Здравна промоция и оптимизиране на профилактични програми по майчино и детско здравеопазване";
3. "Подобряване на достъпа до здравни услуги на боледуващите от хронични заболявания в малките населени места".

За същия период са извършени безплатни профилактични прегледи: акушеро-гинекологични и педиатрични прегледи; ехографски прегледи на коремни органи; ехографски прегледи на гърди; ехографски прегледи на сърдечно-съдовата система; белодробни изследвания с флуорограф; изследване със спирометрия за ХОББ; измерване на костна плътност; изследване за СПИН.

Със съдействието на здравен медиатор са завършени мероприятия по превенция и контрол на ХИВ, СПИН, хепатит, туберкулоза и сексуално предавани инфекции, семейно планиране, имунизации.

Това дава основание да изведем и следните основни дейности върху които ще работим за периода 2012-2014 г., а именно:

- ✓ Повишаване на здравната култура на ромите
- ✓ Провеждане на задължителни имунизации.
- ✓ Обхващане на всички бременни в женските консултации.

5. Жилищни условия

Ромите в град Вършец живеят основно в квартал „Изток”. Къщите са едноетажни, 80 % са в регулация, а 20% извън регулационния план на град Вършец. В голяма част от тях връзката със системата за канализация на града не е изградена. Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено многодетни с минимум 3 деца.

Жилищните условия се подобряват постоянно от общината чрез общинския бюджет и участието ни по програми и проекти. Улиците се асфалтират и се почистват деретата. Кварталът е електрифициран и водоснабден. Въпреки това дворните места остават неподредени. Въпреки, че има изградена система за сметопочистване контейнерите не винаги се използват по предназначение.

6. Заетост и безработица

Община Вършец е с най-високо равнище на безработица на ромския етнос в област Монтана – 68.1%.

Икономическата ситуация в страната безспорно се отразява и на икономиката на община Вършец, а това засяга и ромите. Новото ръководство на общината положи големи усилия за осигуряването на по-голяма заетост на сред ромското население. В последните години се наблюдава тенденция за увеличаване на регистрираните в Дирекция „Бюро по труда“ безработни роми, но въпреки това голяма част от ромите остават нерегистрирани и нетърсещи активно работа.

В края на 2012 година общия брой регистрирани безработни в Община Вършец е 820 души , от тях – 370 са роми, което означава около 45%.

Таблица № 6

Безработни роми, според степента на образование

Брой безработни лица без образование	161
Брой безработни лица с начално образование	152
Брой безработни лица с основно образование	44
Брой безработни лица с средно образование	11

Таблица № 7

Безработни роми, според възрастта

Брой безработни лица от 18 до 29 години	121
Брой безработни лица от 29 до 40 години	138
Брой безработни лица над 40 години	110

Липсата на квалификация, ниското образователно равнище и продължителния престой на пазара на труда се отразяват неблагоприятно върху трудовата реализация на безработните лица от ромски произход. За голяма част от тези хора почти единствената алтернатива са програмите за заетост. Община Вършец участва в следните програми за осигуряване на временна трудова заетост на роми :

- ЕП «Развитие» - 10 бр роми
- ЕП «Подкрепа за заетост» - 10 бр роми
- ЕП «Алтернативи» - 7 бр роми
- НП «ОСПОЗ» - 200 бр роми
- Регионална програма – 20 бр

По Оперативна програма «ЧРР» проект «Вземи живота си в свои ръце» през 2012 година бяха включени 12 безработни роми. През 2013 ще бъдат включени още 12 души.

По Оперативна програма «ЧРР» проект «Нов шанс за успех» през 2012 г. са обучени 30 души от 1-4 клас и 30 души от 5-7 клас . През 2013 г. те ще продължат обучението си .

За 2013 г. СБР «Св.Мина» гр.Вършец е кандидатствала по проект «Подкрепа за заетост», в който целевата група е именно хора от малцинството с ниско образование и без квалификация.

По НП «ОСПОЗ» за 2013 г. ще бъдат включени 40 роми .

От частния сектор се очаква за 2013 г., да бъдат включени още 20 души по Оперативна програма «РЧР»

Основни изводи:

- Голям е дялът на нерегистрираните безработни;
- Наблюдава се тенденция за увеличаване дялът на регистрираните трайно безработни лица;
- Висок е процентът на ниско образованите, което е сериозна пречка при осигуряването на работа;
- Липсва сериозна заинтересованост от страна на работодателите за наемане на безработни лица, регистрирани на трудовата борса;
- Повече от 45 % от безработното население на общината е от ромски произход.

7. Култура и спорт

Ромският етнос не участва особено активно в културния живот на общината.

На училищно ниво обаче в СОУ „Иван Вазов” и НУ „Васил Левски” се работи по проекти, насочени към ромския фолклор и традиции (СИП „Ромски фолклор”), а така също и в мултикултурни съвместни мероприятия между българския и ромския етнос – празници, екскурзии, фестивали.

Стимулирането на спортните прояви и мероприятията по физическо развитие на младите хора е приоритетна задача за ръководство на община Вършец. Под патронажа на Общината се организират и провеждат ежегодни спортни състезания и прояви. Добрата спортна база и отлично подготвените специалисти, традициите в спорта и професионализма на спортните дейатели са условие за възраждане на спорта в гр. Вършец. Към момента с успехи се отличават спортовете футбол и туристическо ориентиране.

В община Вършец са лицензирани три спортни клуба - Футболен клуб "Вършец 2012", Обединен спортен клуб (волейбол) и Клуб по ориентиране „Незабравка 2004 г.". Усилията на ръководствата на клубовете са насочени към привличане на повече спортисти в тях от ромски произход.

8. Досегашни виждания на Общинска администрация

Въз основа на събраните информации и извършените констатации бяха направени редица изводи. Те отразяват не само актуалните проблеми на маргинализираните групи /по – специално ромите/, пред които е изправена община Вършец, но и дават насоки за възможното бъдещо развитие.

Проблемите в национален мащаб, които характеризират малцинствата и в най-голяма степен ромското население, важат в пълна сила и за община Вършец.

От регистриралите се безработни в бюро по труда в община Вършец, които са 820 души, 370 са се самоопределили като роми. Фактор за капсулиране на малцинствените общности е неграмотността и слабото владение на български език, породена от ранното отпадане от училище, липсата на завършено начално или основно образование. За учебната 2011/2012 г. общо в града са отпаднали 25 ромски деца от СОУ „Иван Вазов” и ПГИТ. Общия брой на учениците за учебната 2012/2013 г. в четирите училища в гр. Вършец е 982. От тях 468 са от ромски произход, което е близо 48 % от всички ученици.

Всичко това поражда необходимост от дългосрочно планиране действията на местната власт, която да съчетава държавната политика, международни национални програми, ресурсите на Общината и ангажирането на гражданското общество за интегриране на ромите в нашия град.

През 2011 общинска администрация разработи СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА МАЛЦИНСТВАТА В ОБЩИНА ВЪРШЕЦ ЗА ПЕРИОДА 2011 – 2016 ГОДИНА, която бе приета от Общинския съвет.

Целта на стратегията е да подпомогне процеса на равноправното интегриране на малцинствата в община Вършец, формирането на активно и отговорно гражданско поведение в общността и да допринесе за изграждането на демократично и сплотено общество в града ни.

Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” е друга програма по която работи Общината. Основната и цел е осигуряване на заетост и социална интеграция на безработни лица, които са обект на месечно социално подпомагане. Тази цел се постига чрез разкриване на работни места - в общополезни дейности, както и повишаване на пригодността им за заетост, чрез усвояване на нови умения. С този проект се подпомага изпълнението на важни за общината и държавата дейности като намаляване на разходите за социални помощи, подобряване на условията на живот на населението на града и не на последно място намаляване на безработицата, особено сред ромското население. Ниската квалификация на лицата с ромски произход, които можем да наемем е

най-големият им проблем при намирането на работа, затова решаването на този проблем ще доведе до повишаване стандарта на живот на тези групи. Осигурената им заетост ще доведе до по-успешното им реализиране и в бъдеще.

Друга национална програма по която работи общината е «Регионална програма за заетост на община Вършец».

Повишаване предлагането на работни места и заетостта в общината е основна цел на Регионална програма за заетост, тя е специфичен инструмент на политика на пазара на труда, посредством който се преодолява проблема безработица при ромите. Едновременно с това се дава възможност за предприемане на действия водещи до преодоляване на негативните тенденции, свързани с последствията върху пазара на труда от икономическата криза. Заетостта по тази програма в момента е 20 на лица от ромски произход.

9. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ВЪРШЕЦ ЗА ПОДКРЕПА НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ (2012- 2014)

Приоритетни области на действие са:

9.1. ОБРАЗОВАНИЕ

9.2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

9.3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

9.4. ЗАЕТОСТ

9.5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

9.6. КУЛТУРА И МЕДИИ

Таблица 8. ПРИОРИТЕТ 1 –ОБРАЗОВАНИЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Повишаване на качеството на образование на децата и учениците от етническите малцинства	1.1 Подпомагане на деца, чийто майчин или семеен език не е български	1.1.1.Разработване и въвеждане на програма за овладяване на български език.	НУ „В.Левски” СОУ „Иван Вазов” Община Вършец	2012 – 2014	Не са необходими		Брой деца, за които се прилага организацията Нова програма за овладяване на бълг.език
		1.1.2.Осигуряване на учебни помагала и учебници за социално слабите ученици след 7 клас	СОУ”Иван Вазов” ПГИТ” Община Вършец	2012 - 2014	2 000 лв.	Външно финансиране, Община Вършец СОУ”Иван Вазов” ПГИТ	Брой ученици, на които са раздадени учебници и посещават училище
2. Превенция на отпадане от училище на ромските ученици	2.1. Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищното образование	2.1.1.Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане;	ОДЗ”Слънце” СОУ”Иван Вазов НУ „В. Левски” ЦДГ „Звънче” ЦДГ с. Д. Озирово” Община Вършец	2012 - 2014	Не са необходими		Брой изготвени програми и обхванати лица
3. Приобщаване и приемане на родителите- роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.	3.1. Повишаване на ангажимента на родителите и засилване сътрудничеството.	3.1.1 Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства, ученически	ОДЗ”Слънце” СОУ”Иван Вазов ПГИТ НУ „В. Левски” ЦДГ „Звънче” ЦДГ с. Д. Озирово”	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой родители участвали в УН/ОС

		парламенти или обществени съвети					
4.Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.	4.1. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти	4.1.1. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	МОМН ЦМЕДТ „Амалипе”	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обучени педагогически специалисти преминали обучение
	4.2 Формиране на извънкласни форми за занимания по интереси свързани със съхраняване на етническата идентичности и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи	4.2.1 Създаване на клуб на етносите и/или традиционните занаяти към – читалище, училище	МОМН СОУ „Иван Вазов” НЧ „Хр. Ботев 1900 г.”	2012 - 2014	12 000 лв.	ОП МОМН ЦМЕДТ „Амалипе” Фондация „Шам” Читалища, СОУ „Иван Вазов”	Брой лица участници в дейностите Брой дейности и занимания

Таблица 9. ПРИОРИТЕТ 2 – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Повишаване на	1.1 Включване на	1.1.1. Активно	Лични лекари	2012 - 2014	Не са		Брой обхванати

здравната и екологична култура	медиатори между общността и здравните работници;	съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвърти месец на бременността чрез здравния медиатор и повишаване на сътрудничеството между институциите и НПО сектора в тази област.	Община Вършец НПО в здравния сектор Здравен медиатор РЗИ		необходими		бременни. .брой лица обхванати с дейности по кампании, обучения и др. -Брой имунизирани деца
		1.1.2. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност	Община Вършец НПО в здравния сектор Лични лекари РЗИ	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати млади хора и техните родители
2.Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население	2.1 Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции; „превенция на ХИВ” чрез използване на национален и регионален опит	2.1.1. Активизиране дейността на отговорните институции и НПО сектора за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им.	Лични лекари, Община Вършец, НПО в здравния сектор, РЗИ	2012 - 2014	Не са необходими	-	- Брой обхванати лица с дейности по подобряване на профилактичните дейности.
		2.1.2. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и имунизацията за превенция на рак на	Лични лекари, Община Вършец, Ц НПО в здравния сектор; РЗИ	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати майки

		маточната шийка.					
	2.2 Разработване и прилагане на програми за превенция на различните заболявания./инфекции, онкологични, хронични и др./	2.2.1. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания за превенция на онкологични и хронични заболявания.	Лични лекари, Община Вършец, НПО в здравния сектор, РЗИ	2012 - 2014	Не са необходими		Брой проведени профилактични прегледи.
		2.2.2. Информиране на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения, и за правата им като пациенти.	Лични лекари, НПО в здравния сектор, Община Вършец	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица

Таблица 10. ПРИОРИТЕТ 3 – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	1.1. Подобряване на жилищните условия в кварталите с ромско население	1.1.1. Разработване на общинска програма за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население	Община Вършец НПО	2012 - 2014	не са необходими		Нова общинска програми
		1.1.2. Подобряване състоянието на техническата	Община Вършец ПРСР	2012 - 2014	5 000 лв.	Общински бюджет, Европейски	Благоустроени улици и тротоари – км.

		инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари, реконструиране на Ви К мрежи;				средства Донори, Частни инвеститор и	
		1.1.3. Подобряване на жизнената среда чрез мероприятия, свързани със организиране доброволни зелени групи	Община Вършец, Частни инвеститори	2012 - 2104	Не са необходими		Брой семейства, включени в разделно сметосъбиране, площ на премахнати нерегламентиран и сметища, брой ангажирани в подобряване на жизнената среда лица.

Таблица 11. ПРИОРИТЕТ 4 – ЗАЕТОСТ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.	1. 1.Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми	1.1.1.Разработване на проекти включени в програми за квалификация и трудова заетост по програми, сезонна заетост и др.	МТСП,АЗ,МОМН в сътрудничество с Общината.	2012 - 2014	10 000 лв.	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти и общински бюджет	Брой разработени проекти
		1.1.2.Включване на местното население при реализацията на	МТСП,АЗ,МОМН в сътрудничество с Общината, частни	2012 - 2014	Не са необходими		Брой включени лица и наети лица

		инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки;	инвеститори				
		1.1.3.Разработване на схеми за микрокредитиране на малък бизнес	Община Вършец, НПО, Финансови и бизнес компании.	2012 - 2014	Не са необходими		Брой включени лица и отпуснати микрокредити

Таблица 12. ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	1.1.Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба № 1 за осигуряване на обществения ред, приета с решение № 80 от протокол № 10/29.03.2012г. на Общински съвет – гр. Вършец сред ромското население;	Община Вършец и РУП гр.Вършец	2012 - 2014	Не са необходими		Брой полицейски служители обучени да работят в мултиетническа среда Брой беседи в ромските квартали
		1.1.2.Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици в ромския квартал и кварталите със смесено	Община Вършец, РПУ – Вършец и представители на общността.	2012 - 2014	Не са необходими		Брой работни срещи и лица участвали в тях конкретни резултати

		население;					
		1.1.3.Обучение по права на човека и права на детето в училище;	Община Вършец,РУП гр.Вършец, СОУ”Ив. Вазов”, ПГИТ, НУ „В.Левски”, МОМН	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обучени лица Брой проведени обучения
		1.1.4.Усилване на дейността на Общинската комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни деца чрез включване на представители и от общността или НПО в комисията;	Община Вършец, РУП гр.Вършец и представители на общността.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица и разрешени случаи.

Таблица 13. ПРИОРИТЕТ 6 – КУЛТУРА И МЕДИИ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите и маргинализираните групи	1.1. Да се постигне културна интеграция на ромите.	1.1.1.Реализиране на образователна програма за правата и задълженията на общността, като равноправни граждани – листовки, дискусии, медийни продукти;	Община Вършец, ОДЗ”Слънце”, СОУ”Иван Вазов”, НУ „В. Левски”, ПГИТ, ЦДГ „Звънче” ЦДГ с. Д. Озирово” МОМН	2012 - 2014	Не са необходими		Брой направени и разпространени листовки, брой организирани дискусии, медийни продукти ;
		1.1.2. Да се учреди Обществен съвет в	Община Вършец, МОМН	2012 - 2014	Не са необходими	Общински бюджет,	Създаден обществен

		община Вършец за формиране на политика и прилагане на настоящия план	НПО представители на общността, Регионална здравна инспекция, РПУ гр.Вършец			Делегирани бюджети	съвет
2.Запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности;	2.1 Да се постигне развитие и опазване на културната идентичност на ромите	2.1.1. Да се създадат СИП-ове по интереси в читалищата и училищата за етническото население	МОМН, НПО Частни инвеститори, представители на общността	2012 - 2014	Не са необходими		Брой създадени центрове
		2.1.2.Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите;	МОМН НПО Читалища	2012 - 2014	5 000лв.	Общински бюджет, Делегирани бюджети, ОП РЧР, Частни капитали НПО	Брой проведени мероприятия и брой на включени участници.
		2.1.3.Организиране и провеждане на празници извън рамките на кварталите с етническо население;	МОМН НПО Читалища	2012 - 2014	Не са необходими		Брой проведени мероприятия и брой обхванати лица
		2.1.4.Издирване на талантиливи деца от етносите и подпомагане на записването им в училища по изкуствата.	МОМН НПО Читалища	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати деца

10.Очаквани резултати:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, нестопанските организации и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и проактивни действия за реализиране на съвместни програми, допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- Повишено качеството на образование в кварталите с ромско население;
- Намалели отпадналите от училище ученици с 20% ;
- Повишена посещаемост на учебни занятия от учениците с 20 % ;
- Намалена неграмотността сред 15-18- годишните млади хора с 20 %
- Получена професионална квалификация от минимум 10 младежи;
- Намалена безработицата сред малцинствата с минимум 3 %;
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора в квартал „Изток”;
- Подобрен достъп на етнически малцинства във Вършец до здравни услуги и намалена заболяемост;
- Подобро състоянието на техническата инфраструктура в ромския квартал;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности;
- Повишена осведоменост на целевите групи.
- Включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по НПД.
- Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.

11.Мониторинг на изпълнението

Оценката на изпълнението на плана за действие се осъществява от Общински съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси /ОССЕИВ/ чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението:

- Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.
- ОССЕИВ координира и обобщава получената информация в доклада.
- Докладът се представя за одобрение пред ОССЕИВ.
- Докладът се приема от Общински съвет.

12.ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Икономическата криза, предизвикана от прехода, обрече ромите на убийствена бедност. Бедността е явление с много измерения, с много лица. Тя не е само въпрос на

липса на доходи. Бедност означава както липса на средства за задоволяване на основни потребности, така и липса на условия и предпоставки за водене на достоен и пълноценен живот, което се дължи на липсата на избор.

Това слага отпечатък върху начина на мислене и поведение на тези хора, носи затруднения в индивидуалната адаптация, усещане за разпад, несигурност и маргинализация, поставяне под съмнение на съществуващата ценностна система.

За изпълнението на „Плана за действие на община Вършец за подкрепа на интеграционните политики” от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност.

Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение.

Като участници не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността и компетентността на експертите, работещи по въпросите на ромите. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ГЕОРГИ ДАМЯНОВО,
ОБЛАСТ МОНТАНА

с. Георги Дамяново 3470, ул. „Единадесета” № 2;
тел. 09551 2220; 0884 542595; E-mail: obsgd@mail.bg

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
НА ОБЩИНА
ГЕОРГИ ДАМЯНОВО
ЗА ПОДКРЕПА НА
ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ
(2012 - 2014)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият план за действие на община Георги Дамяново за подкрепа на интеграционните политики за периода 2012-2014 година дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт и местната общност към разрешаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи в общината. Той е съобразен с изискванията на нормативните актове, регламентирани предоставянето на различните видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основава на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази област.

Планът за действие е съобразен с **Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на област Монтана/ 2012-2020 г./ и Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2008 – 2015 г.)**.

Изпълнението му е насочено към:

- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблемите си;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще.

В разработването на плана за действие участваха, служители при община Георги Дамяново съгласно заповед № 259/07.12.2012 г.

2. Актуално състояние на ромската общност в община Георги Дамяново.

При последното преброяване на населението и жилищния фонд към 01.02. 2011 година населението на община Георги Дамяново възлиза на 2739 души. Данните са представени в

Таблица №1.

Област Община Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределя м
Община Георги Дамяново	Общо	българска	турска	ромска	друга	
	2 739	2 704	-	30	-	5

Продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи.

Територията на община Георги Дамяново се определя като средно населена .

Възрастовата структура на населението на общината показва неблагоприятни изменения – по-висок дял на възрастното население средно за периода 2001 – 2011 г. и по-нисък относителен дял на младите контингенти (до 18 г.) . Според демографските класификации населението на община Георги Дамяново може да се причисли към регресивен тип възрастова структура – начален стадий.

Таблица № 2

Раждания за 2009 г. (общ брой)	10
Раждания за 2010 г. (общ брой)	14
Раждания за 2011 г. (общ брой)	11

Ражданията за 2009 г. са 10 деца от които 3 са от ромски произход.

Ражданията за 2010 г. са 14 деца от които 7 са от ромски произход

Ражданията за 2011 г. са 11 деца от които 6 са от ромски произход

Таблица № 3

Починали за 2009 г. (общ брой)	68
Починали за 2010 г. (общ брой)	83
Починали за 2011 г. (общ брой)	75

Данните са взети от ЕСГРАОН – община Георги Дамяново

От горните таблици могат да се набележат някои основни тенденции в демографската характеристика, а именно:

Забелязва се трайна тенденция към намаляване на населението, запазва се и отрицателния естествен прираст на населението, както и неговото застаряване. Ромските жени раждат два пъти повече от останалите жени в общината.

Броят на жените превишава този на мъжете през изследвания период. Съществен момент в демографското развитие на община Георги Дамяново на фона на всеобщата картина за страната е интензивната външна миграция, породена от безработицата и неблагоприятните социално-икономически условия.

Етническата група на българските граждани от ромски произход в община Георги Дамяново е незначителна и броят ѝ е около 10% от общия брой на населението. Тъй като официално не могат да бъдат преброени ромите, защото голяма част от тях се самоопределят като българи, тази информация се взема приблизително от ЕСГРАОН на общинска администрация Георги Дамяново.

3.Образование

Община Георги Дамяново има добре развита образователна структура. В Общината има 3 учебни заведения - ОУ “Отец Паисий”, ПГСС ”Марко Марков” и ЦДГ „Детелина” .

- В ОУ” Отец Паисий” се обучават 76 ученика в паралелки от първи до осми клас. Обхванати са всички деца от общината подлежащи на задължително обучение, включително и от ромски произход. Четиридесет процента от общия брой ученици са от ромски произход.

През учебната 2011/2012г. няма отпаднали ученици.

На провежданите родителски срещи с родителите на децата и ученици-роми присъстват експерти от Общинска администрация, които се включват в разясняването на необходимостта от задължителното обучение. В училището се провежда допълнителна индивидуална или групова работа с изоставащи ученици от ромски произход. Всички ученици от ромски произход са включени в полуинтернатни форми на обучение.

В **професионална гимназия по селско стопанство "Марко Марков"** се обучават общо 97 ученика в специалностите "Монтьор на селскостопанска техника", "Техник на селскостопанска техника" и "Лозаро -винар". Ромските деца тук са над 80% от ромски произход.

ЦДГ "Детелина" е единственото детско заведение в общината, като изцяло задоволява нуждите от детско заведение. В детската градина се обучават 21 деца в една смесена група. 80 % от децата са от ромски произход /Данните са взети от анкети правени по времето на изпълнение на европейски проекти, където самите деца са се самоопределили като роми/. Подлежащите за предучилищно обучение деца в подготвителни групи са обхванати. Обучават се в целодневна форма.

Ежегодно в началото на учебната година експерта по образование в общинска администрация съвместно с директорите на Основното училище и ЦДГ посещават домовете на децата от ромски произход, подлежащи за I-ви клас и ПГ -5 и 6 годишни.

ЦДГ „Детелина“ втора учебна година работи по проект „Обучение по образователно направление Български език и литература“ по НП „С грижа за всеки ученик“, модул "Осигуряване на допълнително обучение за деца от подготвителните групи". В обучението са включени 10 деца, разделени в 2 групи, като 9 от децата са от ромски произход.

С решение №393/16.12.2010 г. на Общински съвет Георги Дамяново е приета „Програма за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства в Община Георги Дамяново.“ Към програмата е приет план за действие за период от 3 години.

На територията на община Георги Дамяново се намира и **ДДЛРГ "Звънче"**. Домът съществува от 1979 г. Капацитет на дома е 48 места, в момента в дома са настанени 26 деца. Той осигурява подходяща среда за живот, близка до семейната и осъществява постоянна грижа за деца в рисково положение. В дома има деца на възраст от 3 до 7 години, които се обучават в ЦДГ „Детелина“. По проект „Подобряване на качеството на грижи за деца в дома за деца, лишени от родителски грижи "Звънче" с. Георги Дамяново" по приоритетна ос 3 „Здраве и грижа за децата" бе проведено обучение на персонала за работа с деца, настанени в институция, а за децата бяха организирани занимания по интереси- изкуство, спорт, обучение и възпитание за придобиване на умения и навици за самостоятелност и грижа за собствена хигиена и здраве. С тях работиха детски психолог, арт терапевт и рехабилитатор.

В Общината през 2009 г. бе открит и **ЦНСТ с. Гаврил Геново** с капацитет 15 деца. Към момента в центъра са настанени 15 деца на възраст от 6 до 14 г. - от тях 14 са от ромски произход. На персонала е проведено обучение за работа с деца в рисково положение. В центъра се осигурява подходяща среда за живот, близка до семейната и се осъществява постоянна грижа за настанените деца.

4. Здравеопазване

Ромското население в общината няма добра здравна култура. Бременните жени от ромски произход не ходят редовно на женска консултация, след това не водят децата си на детска консултация и респективно не ги имунизират редовно. Това е една от причините за честото боледуване на децата им, както и по-високата смъртност сред ромското население. Поради бедността на ромите в общината и липсата на постоянна работа, голяма част от тях са здравно не осигурени.

В общината работят четирима общопрактикуващи лекари. При тях се регистрират и ходят на женска консултация бременните жени. Като цяло регистрирането на новородените при личен лекар става веднага след изписването им от болницата. През 2012 година са регистрирани общо 11 новородени.

Профилактични прегледи на децата се извършват на 30 дневна възраст, на 6 месеца и на 1 година.

Няма налични данни за извършвани мероприятия по превенция и контрол на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции в общината.

Това дава основание да изведем и следните основни дейности върху които ще работим за периода 2012-2014 г., а именно:

- ✓ Повишаване на здравната култура на ромите;
- ✓ Провеждане на задължителни имунизации.

5. Жилищни условия

Ромите в община Георги Дамяново са 10 % от населението или около 260 души (по данни на ЕСГРАОН в общината). Живеят разпръснато из населените места. В по-голямата си част живеят бедно. Къщите им предимно са едноетажни, паянтови и стари. Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено с две или три деца. Дворните места на ромските къщи, остават неподредени и често хората складираат в тях ненужни вещи, отпадъци от строителни дейности и др.. Въпреки, че има изградена система за сметопочистване контейнерите не винаги се използват по предназначение.

В момента няма ново отредени терени за жилищно строителство на гражданите от ромски произход.

Няма регистри за териториите включващи ромско население.

6. Заетост и безработица

На територията на общината от 2011 г. безработицата е почти нулева.

През 2011 г. с активната политика на Община Георги Дамяново и "БТ" гр. Монтана се разкриха работни места от една страна, а от друга се стимулира активното поведение на безработните към повишаване на трудовата им мотивация и качествената им характеристика.

Най-голям е делът на субсидираните работни места за ниско квалифицирани работници.

Голяма част от включените в обучение са по програми и мерки от Закона за насърчаване на заетостта. Безработни лица, постъпили на работа през 2011 г. и 2012 г.

са след придобита квалификация в организирани от Дирекция "БТ" курсове. Половината и повече от тях са български граждани от ромски произход.

7. Култура и спорт

Деятелностите в областта на културата се осъществяват от народните читалища към общината по населени места. Към тях са изградени художествени състави в които има и самодейци от ромски произход:

Изводите са, че ромските деца и възрастни участват активно в културния живот на общината и обичат да се изявяват.

Стимулирането на спортните прояви и мероприятията по физическо развитие на младите хора е приоритетна задача за ръководство на Община Георги Дамяново. Под патронажа на общината се организират и провеждат ежегодни спортни състезания и прояви.

Има изявени спортисти от двете училища, които са от ромски произход.

9. Досегашни виждания на общинска администрация

Въз основа на събраните информации и извършените констатации бяха направени редица изводи. Те отразяват не само актуалните проблеми на маргинализираните групи /по – специално ромите/, пред които е изправена община Георги Дамяново, но и дават насоки за възможното бъдещо развитие.

Проблемите в национален мащаб, които характеризират малцинствата и в най-голяма степен ромското население, важат в пълна сила и за община Георги Дамяново.

По данни на Отдела "Социално подпомагане" основно кандидатстват и се подпомагат ромски семейства. Това показва висока зависимост на населението в района от системата на социалното подпомагане. Всичко това поражда необходимост от дългосрочно планиране действията на местната власт, която да съчетава държавната политика, международни и национални програми, ресурсите на Общината и ангажирането на гражданското общество за интегриране на ромите в нашата община.

Целта е да подпомогнем процеса на равноправното интегриране на малцинствата в община Георги Дамяново, формирането на активно и отговорно гражданско поведение в общността и да допринесе за изграждането на демократично и сплотено общество в общината.

По Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" ос 5 „НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ“, общината спечели проект, който стартира на 27.06.2012 г., а именно създаде ОБЩИНСКО ПРЕДПРИЯТИЕ ЗА „ОЗЕЛЕНЯВАНЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВО“. Подбрани и назначени на работа са 25 лица, от които 16 лица от ромски произход. Последните са преминали мотивационно обучение за придобиване на умения за самостоятелност и активно поведение. Предметът на дейност на предприятието е поддръжка на обществени паркове, улици, градини, озеленяване, хигиенизиране, подобряване на околната среда на територията на общината, в имоти общинска собственост и други свързани с посочените дейности.

Предвид статута на предприятието, след изпълнението на проекта, в общинския бюджет ще бъдат предвидени съответни средства, осигуряващи неговата дейност занапред.

Община Георги Дамяново работи по няколко проекта по национални програми, които са от съществена важност за повишаване на заетостта сред българските граждани от ромски произход .

По оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” по схема «Развитие» лица от ромски произход, взели участие и успешно завършили курс са назначени на работа за срок от 1 година на осем часов работен ден.

Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” е друга програма по която работи общината.

Основната и цел е осигуряване на заетост и социална интеграция на безработни лица, които са обект на месечно социално подпомагане. Тази цел се постига чрез разкриване на 138 работни места - в общополезни дейности, както и повишаване на пригодността им за заетост, чрез усвояване на нови умения. С този проект се подпомага изпълнението на важни за общината и държавата дейности като намаляване на разходите за социални помощи, подобряване на условията на живот на населението в общината и не на последно място намаляване на безработицата, особено сред ромското население. Ниската квалификация на лицата от ромски произход, които можем да наемем е най-големият ни проблем при намирането на работа, затова решаването му ще доведе до повишаване стандарта на живот на тези групи. Осигурената им заетост ще доведе до по-успешното им реализиране и в бъдеще.

9. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ГЕОРГИ ДАМЯНОВО ЗА ПОДКРЕПА НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ (2012 - 2014)

Приоритетни области на действие са:

9.1. ОБРАЗОВАНИЕ

9.2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

9.3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

9.4. ЗАЕТОСТ

9.5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

9.6. КУЛТУРА И МЕДИИ

Таблица 4. ПРИОРИТЕТ 1 –ОБРАЗОВАНИЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Повишаване на качеството на образование на децата и учениците от етническите малцинства	1.1 Подпомагане на деца, чийто майчин или семеен език не е български	1.1.1.Разработване и въвеждане на програма за овладяване на български език. 1.1.2. Осигуряване на достъп на децата по време на ваканции в обновените сгради на бившите Основни училища в селата Говежда и Копиловци.	ДДЛРГ „Звънче” ОУ”Отец Паисий” ПГСС „М.Марков” Община Георги Дамяново	2012 - 2014	Не са необходими		Брой деца за които се прилага организацията Нова програма за овладяване на бълг.език
2. Превенция на отпадане от училище на ромските ученици	2.1. Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищното образование	2.1.2.Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане;	ОУ”Отец Паисий” ПГСС „М.Марков” Община Георги Дамяново	2012 - 2014	Не са необходими		Брой изготвени програми и обхванати лица
3. Приобщаване и приемане на родителите- роми	3.1. Повишаване на ангажимента на родителите и	3.1.1 Ангажиране на родители на деца и ученици от	ОУ”Отец Паисий” ПГСС „М.Марков”	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой родители участвали в УН/ОС

към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.	засилване сътрудничеството.	етническите малцинства в училищни настоятелства, ученически парламенти или обществени съвети	Община Георги Дамяново				
4. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.	4.1. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти	4.1.1. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	МОМН Образователните институции на територията на община Георги Дамяново	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обучени педагогически специалисти преминали обучение
	4.2 Формиране на извънкласни форми за занимания по интереси свързани със съхраняване на етническата идентичности и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи	4.2.1 Създаване на клуб на етносите и/или традиционните занаяти към – читалища и училища	МОМН Читалища и Образователните институции на територията на община Георги Дамяново	2012 - 2014	Не са необходими		Брой лица участници в дейностите Брой дейности и занимания

Таблица 5. ПРИОРИТЕТ 2 – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Повишаване на здравната и екологична култура	1.1 Включване на медиатори между общността и здравните работници;	1.1.1. Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвърти месец на бременността чрез здравния медиатор и повишаване на сътрудничеството между институциите и НПО сектора в тази област.	Лични лекари Община Георги Дамяново Здравен медиатор РЗИ	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати бременни. -брой лица обхванати с дейности по кампании, обучения и др. -Брой имунизирани деца
		1.1.2. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност	Община Георги Дамяново НПО в здравния сектор Лични лекари Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати млади хора и техните родители
2.Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население	2.1 Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции”	2.1.1. Активизиране дейността на отговорните институции и НПО сектора за издирване на деца без личен	Лични лекари Община Георги Дамяново НПО в здравния сектор Регионална здравна	2012 - 2014	Не са необходими	-	- Брой обхванати лица с дейности по подобряване на профилактични

	(СПИ), превенция на ХИВ” чрез използване на национален и регионален опит	лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им.	инспекция.				те дейности.
		2.1.2. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и имунизацията за превенция на рак на маточната шийка.	Лични лекари Община Георги Дамяново НПО в здравния сектор Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати майки
	2.2 Разработване и прилагане на програми за превенция на различните заболявания./инфекции, онкологични, хронични и др./	2.2.1. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания за превенция на онкологични и хронични заболявания.	Лични лекари НПО в здравния сектор Община Георги Дамяново Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой проведени профилактични прегледи.
		2.2.2. Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.	Лични лекари НПО в здравния сектор Община Георги Дамяново ОУ”Отец Паисий” ПГСС”М.Марков” ЦНСТ с.Гаврил Геново ДДЛРГ”Звънче” Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Създадени извънкласни форми и обхванати деца и ученици

		2.2.3. Информирание на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения, и за правата им като пациенти.	Лични лекари Община Георги Дамяново	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица
--	--	--	--	-------------	------------------	---	---------------------

Таблица 6. ПРИОРИТЕТ 3 – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	1.1.Подобряване на жилищните условия при ромското население	1.1.1. Разработване на общинска програма за подобряване на жилищните условия при ромско население	Община Георги Дамяново	2012 - 2014	Не са необходими	Общински бюджет	Нова общинска програми
		1.1.2. Подобряване на жизнената среда чрез мероприятия свързани със организиране доброволни зелени групи	Община Георги Дамяново Частни инвеститори	2012 - 2104	Не са необходими		Брой семейства включени в разделно сметосъбиране, площ на премахнати

							нерегламентиран и сметища, брой ангажирани в подобряване на жизнената среда лица.
--	--	--	--	--	--	--	---

Таблица 7. ПРИОРИТЕТ 4 – ЗАЕТОСТ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.	1. 1.Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми	1.1.1.Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки;	МТСП,АЗ,МОМН в сътрудничество с общината, частни инвеститори	2012 - 2014	Не са необходими		Брой включени лица и наети лица
		1.1.2.Разработване на схеми за микрокредитиране на малък бизнес	Община Георги Дамяново, Финансови и бизнес компании.	2013 - 2014	Не са необходими		Брой включени лица и отпуснати микрокредити

Таблица 8. ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	1.1.Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба на Общински съвет за ред и сигурност,приета с решение № 150 от 18.12.2008 г. По протокол №15 – Георги Дамяново сред ромското население;	Община Георги Дамяново и УП Георги Дамяново	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой полицейски служители обучени да работят в мултиетническа среда Брой беседи сред ромите
		1.1.2.Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици по населени места със смесено население;	Община Георги Дамяново ПУ Георги Дамяново и представители на общността.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой работни срещи и лица участвали в тях конкретни резултати
		1.1.3.Обучение по права на човека и права на детето в училище;	Община Георги Дамяново УП Георги Дамяново ОУ” Отец Паисии”Г.Дамяново ПГСС”М.Марков” Г.Дамяново.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обучени лица Брой проведени обучения

		1.1.4.Усилване на дейността на Общинската комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни деца чрез включване на представители и от общността;	Община Георги Дамяново, УП Георги Дамяново, и представители на общността.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица и разрешени случай.
--	--	--	---	-------------	------------------	---	---

Таблица 9. ПРИОРИТЕТ 6 – КУЛТУРА И МЕДИИ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите и маргинализираните групи	1.1. Да се постигне културна интеграция на ромите.	1.1.1.Реализиране на образователна програма за правата и задълженията на общността, като равноправни граждани – листовки, дискусии, медийни продукти;	Община Георги Дамяново ЦНСТ Гаврил Геново ОУ” Отец Паисий””” ПГСС”М.Марков” Георги Дамяново	2012 - 2014	Не са необходими		Брой направени и разпространени листовки, брой организирани дискусии ;
		1.1.2. Да се учреди Обществен съвет в община Георги Дамяново за формиране на политика и прилагане на настоящия план	ПГСС”М.Марков” Георги Дамяново ОУ”Отец Паисий” Представители на общността. УП Г.Дамяново	2012 - 2014	Не са необходими	Общински бюджет Делегирани бюджети	Създаден обществен съвет

2. Запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности;	2.1 Да се постигне развитие и опазване на културната идентичност на ромите	2.1.1. Да се създадат кръжоци по интереси в читалището за етническото население	ДДЛРГ „Звънче” ПГСС”М.Марков” Георги Дамяново ЦНСТ Гаврил Геново ОУ”Отец Паисий” Г. Дамяново НЧ от общината МОМН Представители на общността	2012 - 2014	Не са необходими		Брой създадени центрове
		2.1.2. Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите;	ДДЛРГ „Звънче” ПГСС”М.Марков” Георги Дамяново ЦНСТ Гаврил Геново ОУ”Отец Паисий” Г. Дамяново НЧ от общината МОМН Представители на общността.	2012 - 2014	Не са необходими	Общински бюджет Делегирани бюджети	Брой проведени мероприятия и брой на включени участници.
		2.1.3. Издирване на талантиливи деца от етносите и подпомагане на записването им в училища по изкуствата.	ДДЛРГ „Звънче” Г. Дамяново ПГСС”М.Марков” Георги Дамяново ЦНСТ Гаврил Геново ОУ”Отец Паисий” Г. Дамяново НЧ от общината МОМН Представители на общността	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати деца

10.Очаквани резултати:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и проактивни действия за реализиране на съвместни програми допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- Повишено качеството на образование при ромско население;
- Намалели отпадналите от училище ученици ;
- Повишена посещаемост на учебни занятия от учениците ;
- Намалена неграмотността сред 18 – 25 годишните млади хора ;
- Получена професионална квалификация;
- Намалена безработицата сред малцинствата ;
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора сред малцинствата ;
- Подобрен достъп на бедните етнически малцинства в община Георги Дамяново до здравни услуги и намалена заболяемост;
- Силно ограничено разпространението на наркотици сред малцинствата ;
- Изградени нови зелени площи и детски площадки;
- Подобро състоянието на техническата инфраструктура ;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности;
- Утвърдена обществена структура за развитието на местната общност;
- Повишена осведоменост на целевите групи.
- Включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по НПД.
- Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.
- Активизирани местни общности, които са информирани за мерките и дейностите по НПД.

11.Мониторинг на изпълнението

Оценката на изпълнението на плана за действие се осъществява от Общински съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси /ОССЕИВ/ чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението:

- Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.
- ОССЕИВ координира и обобщава получената информация в доклада.
- Докладът се представя за одобрение пред ОССЕИВ.
- Докладът се приема от Общински съвет

12. Заключение

Икономическата криза, предизвикана от прехода, обрече ромите на убийствена бедност. Бедността е явление с много измерения, с много лица. Бедността не е само въпрос на липса на доходи. Бедност означава както липса на средства за задоволяване на основни потребности, така и липса на условия и предпоставки за водене на достоен и пълноценен живот, което се дължи на липсата на избор.

Това слага отпечатък върху начина на мислене и поведение на тези хора, носи затруднения в индивидуалната адаптация, усещане за разпад, несигурност и маргинализация, поставяне под съмнение на съществуващата ценностна система.

За изпълнението на „Плана за действие на община Георги Дамяново за подкрепа на интеграционните политики” от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на ромската общност.

Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение.

Като участници не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността и компетентността на експертите, работещи по въпросите на ромите. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма.

ОБЩИНА ЛОМ

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА
ОБЩИНА ЛОМ ЗА ПОДКРЕПА
НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ
ПОЛИТИКИ (2012- 2014)**

1.ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за действие на Община Лом за подкрепа на интеграционните политики 2012 – 2014 г е съобразен с Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на Област Монтана, Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2020) и с изискванията на националната и международна нормативна база;

1. Планът за действие е разработен като отворен документ, който ще се актуализира, допълва и изменя.

2. Планът за действие следва да се разглежда, като приемлива основа за взаимно участие на всички жители на Общината, споделящи идеята за по-добро, достойно бъдеще и мирно съжителство за всички жители на Община Лом.

3. Заложените в плана мерки имат за цел - реализиране на комплекс от практики, чрез които да се постигне устойчивост в решаването на специфичните проблеми на ромската общност, населяващи територията на Община Лом.

Съгласно заповед №745/06.12.2012 г. на Кмета на Община Лом в разработването на плана за действие участваха:

- Общинска администрация - Лом;
- Дирекция” Социално подпомагане” Лом;
- Дирекция ”Бюро по труда” гр.Лом;
- Представители на ромската общност;
- Представители от неправителствените организации - фондация „Рома- Лом и сдружение „Развитие и подкрепа на ромските жени и деца”;
- Представител от РУ „Полиция” гр.Лом;

Разработеният план за действие на Община Лом има за цел да систематизира и планира работата на Община Лом за интеграция на ромското население, чрез разширяване възможностите ѝ за участие в национални и европейски програми.

В Община Лом процентът на етническите малцинства е сравнително висок, като ромското население е с най- висок процент в сравнение с другите етнически групи. По официални данни от последното преброяване през 2011 г. ромите в общината са 17,2% от общото население. В град Лом ромските квартали са 4 на брой: „Стадиона”, „Младеново”, „Хумата” и „Момин брод”.

Разрешаването проблемите на ромското население налага разработването на дългосрочна политика за приобщаването на малцинствата към икономическите и социални процеси протичащи в общината.

2. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА ЛОМ

Територията на Община Лом съставлява 8,9% от общата територия на областта и е втората по големина след Община Монтана, както по територия така и по население.

Общинският център е град Лом, който е разположен на десния бряг на река Дунав при устието на река Лом, в така наречената Ломска падина.

В резултат на установилите се през последните години неблагоприятни тенденции в развитието на демографските процеси, броят на населението продължава да намалява, като към 01.02.2011г. общият брой на населението на община Лом е 28

139 и съответно 13 675 - мъже и 14 464 – жени. От 28 139 жители на активна възраст са 18 364.

По отношение на гъстотата на населението най-слабо населен е Северозападният район за планиране (49,8 човека/км²). По същият показател стойностите за област Монтана са 47,7 човека/км² и 130 населени места, а за Община Лом в десет населени места гъстотата е 103,4 човека/км².

В общинския център е концентрирано 82,5 % от населението на общината.

Демографското развитие в общината е тревожно нестабилно - значително намалява броят на населението:

Таблица № 1

Раждания за 2009 г. (общ брой)	403
Раждания за 2010 г. (общ брой)	269
Раждания за 2011 г. (общ брой)	253
Раждания за 2012 г. (общ брой – към м.ноември)	209

Таблица № 2

Починали за 2009 г. (общ брой)	567
Починали за 2010 г. (общ брой)	582
Починали за 2011 г. (общ брой)	551
Починали за 2012 г. (общ брой – към м.ноември)	511

Данните са взети от ЕСГРАОН - Община Лом

От горните таблици могат да се набележат някои основни тенденции в демографската характеристика, а именно:

Забелязва се трайна тенденция към намаляване на населението, запазва се и отрицателния естествен прираст на населението, както и неговото застаряване.

Както се вижда от тези данни можем да отбележим, че тенденцията е отрицателна - населението на общината намалява. Неблагоприятна демографска характеристика на населението е силно изразената в последно време тенденция на миграция на хора в активна трудоспособна възраст към други икономически по-силно развити региони, най-често свързана с намиране на работа. Причините за това са понижения жизнен статус на населението през последните 20 години, след закриването на повечето предприятия, в които работеха голям процент от хората в общината.

В заключение може да се направи констатацията, че се утвърждават негативните тенденции в естественото развитие на населението, изразяващи се в ниската раждаемост на населението и относително високата смъртност. Към тези фактори следва да се добави и въздействието на външната миграция, която пряко и косвено, също допринася за влошаване на демографската ситуация у нас.

Населението на Община Лом е със смесен етнически състав. По данни на НСИ от преброяването през 2011 г., то наброява 28 139 бр. души. Като роми в общината са се самоопределили - 4 729 бр. души, а в град Лом - 4 231 бр. души или 17,2 % от общото население.

Точният брой на ромското население в Община Лом е в пъти по-голям от официалната статистика от НСИ (посочено по-горе) от преброяването през 2011 г., но поради спазване на указанията на Европейския съюз на въпроса за етническа

принадлежност да се отговаря доброволно, данните от официалната и неофициалната статистика се разминават.

Област Община Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределям
Община Лом	Общо	българска	турска	ромска	друга	
	28 139	22 375	50	4 729	66	11

Положението на ромското малцинство все още изисква основни подобрения, особено що се отнася до обучението и заетостта, образованието, здравеопазването и жилищните условия. Особени усилия трябва да бъдат положени в областта на социалното включване.

В ромските общности са налице различни фактори, пораждащи бедността - ранно отпадане от училище, ниско образование и/или липсваща професионална квалификация на голяма част от жителите, трайна безработица и липса на трудови навици за част от тях, ограничени възможности за заетост, лоши битови условия, липса на достъп до здравни, социални, образователни услуги.

3.ОБРАЗОВАНИЕ

Характеристика на равнището на образованието на населението в общината:
Образователна степен /за хора на възраст над 20 години.(данните са от НСИ от преброяването 2011 г.)

Брой хора с по-ниско от основно образование	2 176
Брой хора със завършено основно образование	7 268
Брой хора със завършено средно образование	12 305
Брой хора с по-високо от средно образование	3 372

Образователната структура на населението на община Лом е доминирана от групите със средно - 46,3% и основно образование 27,3%. Лицата с висше и полувисше образование са 12,6% от населението. Делът на групата с по-ниско от основното образование (8,1%), неграмотните са 5,3%. Образователната структура на населението в общината показва някои особености: най - висок дял са лицата със средно образование следват групите с основно и с по- високо от средното и на последно място са лицата с по-ниско от началното образование и неграмотните. Ниско образованото и ниско квалифицирано население е един от факторите за високата безработица в общината.

Учебните заведения на територията на Община Лом са следните:

Брой училища/брой ученици: 13 бр.училища - 3 295 бр.ученици;

Брой детски градини/брой обхванати деца: 11 бр. детски градини и 3 бр.детски ясли; 779 бр. деца;

Списък на училища и детски градини в община Лом

№	Име на училището	Местоположение	Вид	брой ученици / брой паралелки (по класове) Брой деца със СОП
	Училища			
1	I ОУ "Н. Първанов"	Лом	Общообразователно	403
2	II ОУ "К. Фотинов"	Лом	Общообразователно	511
3	III СОУ "Отец Паисий"	Лом	Общообразователно	312
4	IV ОУ "Хр. Ботев"	Лом	Общообразователно	312
5	ПГ "Н. Геров"	Лом	Общообразователно	288
6	СОУ "Д. Маринов"	Лом	Общообразователно	457
7	ОУ "Св. "Кл. Охридски"	Ст. махала	Общообразователно	127
8	ОУ "Кирил и Методий"	Замфир	Общообразователно	163
9	ОУ "Кирил и Методий"	Ковачица	Общообразователно	92
10	ПГХЗ "Д.И.Менделеев"	Лом	Професионално	212
11	ПГПТ	Лом	Професионално	287
12	ПГСС "Дунавска земя"	Ковачица	Професионално	87
13	ПУ "Д-р П. Берон"	Лом	Специално	44
	Детски градини			бр. деца
1	ЦДГ № 1 "Снежанка"	Лом	Целодневна детска градина	90
2	ЦДГ № 2 „Червената шапчица“	Лом	Целодневна детска градина	103
3	ЦДГ № 3 „Звезда“	Лом	Целодневна детска градина	40
4	ЦДГ № 6 "Виктория Пишурка"	Лом	Целодневна детска градина	26
5	ЦДГ № 7 "Калинка"	Лом	Целодневна детска градина	94
6	ЦДГ № 9 "Светулка"	Лом	Целодневна детска градина	43
7	ЦДГ № 12 „Звънче“	Лом	Целодневна детска градина	90
8	ЦДГ № 13 „Детски свят“	Лом	Целодневна детска градина	46
9	ЦДГ № 14 „Пчелица“	Лом	Целодневна детска градина	70
10	ЦДГ „Здравец“	Ковачица	Целодневна детска градина	44
11	ЦДГ „Малечко-Палечко“	Замфир	Целодневна детска градина	22
12	ПДГ	Трайково	Полудневна детска група	15
	Детски ясли			
	Детска ясла № 1	Лом	Дневна детска ясла	24
	Детска ясла № 2	Лом	Дневна детска ясла	48
	Детска ясла № 3	Лом	Дневна детска ясла	24

Стремежът да се поддържат тези учебни заведения и детски градини е продиктуван от желанието да се задържат по-голям брой млади семейства.

Три основни фактора влияят на структурата на общинската образователна система:

1. **Демографският фактор** дава своето негативно отражение както върху броя на учениците, така и върху броя на учебните заведения в общината.

2. **Фактор раждаемост:** статистическите данни от ЕСГРАОН в община Лом за родените и подлежащи на задължително обучение ученици през следващите пет години не променят съществено броя на учениците в училищата;

3. Миграционните процеси в страната /към други градове/ и в чужбина влияят значително върху общия брой на учениците и води към тяхното намаляване. Движението от и към чужбина засяга най-вече училища и райони, където преобладават ученици с ромски етнически произход и там където нивото на безработицата е голямо.

През последните две години броят на отпаднали деца в задължителна училищна възраст намалява. Това е в резултат на оптимизиране на училищната мрежа и създаване на по – добри условия за образователен процес.

1. Деца, отпаднали от училище през учебната 2007 г.	54
2. Деца, отпаднали от училище през учебната 2008 г.	43
3. Деца, отпаднали от училище през първи срок на учебната . 2009 г.	18
4. Деца, отпаднали от училище през първи срок на учебната 2010 г.	39
5. Деца, отпаднали от училище през първи срок на учебната 2011 г.	14
6. Деца, отпаднали от училище през първи срок на учебната 2012 г.	9

Най-голям е относителният дял на децата от рискови групи /ромски произход/.

Причините за отпадане от училище могат да бъдат групирани, както следва:

- Икономически - ниски доходи на семействата, безработни родители;
- Социални - родителска незаинтересованост, липса на контрол от страна на семейството, отрицателно въздействие от страна на средата, лоши битови условия, влияние на различни криминогенни фактори;
- Личностни - липса на мотивация за учене, негативно отношение към училището, трудности в общуването с учители и съученици.

За учебната 2012-2013 година подлежащи за първи клас са децата, родени през 2005 година. По списък от Община Лом, родените през 2005 г. с постоянен адрес Община Лом са 247 деца, които са обходени и уведомени за записване в първи клас в училищата на територията на общината. Родените през 2006 са 276 бр. деца, а през 2007 г. са родени 269 деца. Данни за необхванати деца в Община Лом няма.

За всички ученици до 16 годишна възраст на територията на Община Лом е осигурен е безплатен транспорт и изключително добра транспортна схема, което дава възможност на децата от ромски произход да пътуват до избрано от тях училище, което улеснява процеса на десегрегация на територията на Община Лом.

В областта на образованието се реализират проекти за интеграция на малцинствата и достъп до качествено образование. Работата с децата от ромски произход е съобразена с националния проект за реформиране на образователната система, Националната стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, инициативата ”Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.” и Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.)

През 2013 г. Община Лом ще реализира проект „Поддай ръка” по схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, бюджетна линия: BG051PO001-4.1.05.

Проектът е насочен към 300 деца от ромски произход, като преки ползватели на дейностите ще са над 900 деца от всички основни училища на територията на община Лом. Основните цели на проекта са съобразени с целите на схемата, а именно: Подобряване на условията за равен достъп до образование и обучение в осем училища на територията на община Лом; Осмисляне и ангажиране свободното време на учениците и засилване на мотивацията на деца от малцинствени етнически групи за

постигане на по-високи резултати в образованието, спорта , музиката и изкуството; Допълнителни занимания с деца и ученици, а които българският език не е майчин.

Вторият проект, който се реализира в сферата на образованието и включва работа с родители е проект „Училищна дъга”и има за цел интеграция на ромските деца и ученици в СОУ „Отец Паисий” и ЦДГ № 13 „Детски свят” в град Лом, чрез създаване на условия за равен достъп до качествено образование. Проектът е насочен към 40 ученика /V-XII/ клас, 18 деца от подготвителна група и 50 родители на деца от български и ромски произход. Проектът включва комплекс от разнообразни и нестандартни дейности, реализирането на които ще доведе до: промяна на обществената нагласа в посока към по-голяма толерантност спрямо децата от малцинствените групи; повишаване на мотивацията на децата и учениците и техните родители за продължаването на образованието в по-висока степен; приобщаване на родителите към училищния живот и привличане на родители от ромски произход към дейността на Училищното настоятелство; осигуряване на подкрепа на местно и регионално ниво за реализиране на ефективни интеграционни практики.

Основни изводи :

В сферата на образованието на територията на Община Лом се реализират редица проекти за решаването на проблемите със задържането на децата и учениците от ромски произход, а именно като проблеми могат да се посочат: ранни бракове и отпадане от образователната система, липса на подходящи специалисти, които да работят с родителите и учениците от ромски произход за задържането им в училище; извънкласните форми в училище се осъществяват предимно по проекти, които са с определен срок и след приключване няма приемственост.

4.ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Застаряването на населението води до увеличаване на демографския товар, с всички произтичащи от това затруднения за здравето обслужване на населението. Увеличават се разходите за издръжка на възрастните поколения. Намаляват възможностите за защита на децата и на хората в активна възраст.

Обобщената оценка на заболяемостта и смъртността показва, че основните проблеми на здравето на населението произтичат предимно от заболявания, свързани със застаряване на населението и с широкото разпространение на рисковите фактори, породени от стила на живот на населението.

Върху появата на рисковите фактори имат определено влияние икономическите и социални условия в страната и в частност - в община Лом. В това отношение трябва да се отбележат: безработицата, намаляването на доходите на голяма част от населението, влошената структура на разходите и потреблението. Други негативни фактори, свързани с начина на живот, са:

- поведенчески – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол и рисков сексуално поведение и т.н.;
- хранене - нерационално и небалансирано;
- психосоциален стрес.

Ромското население в община Лом няма добра здравна култура. Бременните жени от ромски произход не ходят редовно на женска консултация, след което не водят децата си на детска консултация и респективно не ги имунизират редовно. Това е една от причините за честото боледуване на децата им, както и по-високата смъртност сред ромското население. Поради бедността на ромите в общината и липсата на постоянна работа, голяма част от тях нямат платени здравни осигуровки.

На територията на Община Лом функционират следните болници и здравни заведения на територията на община Лом :

- Многопрофилна бонита за активно лечение "Свети Николай Чудотворец" гр.Лом;
- Здравен център „Хипократ“ гр.Лом;
- ДКЦ Лом ЕООД;
- Специализирана медицинска помощ – индивидуални практики – 33 бр.
- Медико – диагностична лаборатория- 3 бр.
- Медико- техническа лаборатория – 2 бр.
- Филиал за спешна медицинска дейност – 1 бр.

В специализираната извънболнична помощ функционират 1 бр. диагностично-консултативни центъра (ДКЦ) и Медицински център – 2 бр.

Първичната медицинска помощ се осъществява от 26 броя общопрактикуващи лекари, 20 бр. стоматолози и 2 бр. групови практики.

Лични лекари, брой разкрити лекарски практики (заети/незаети), дентална медицина, вкл. разпределение по населени места .

В Община Лом съществуват:

- общо 26 лични лекари от които 18 бр. са заети и 5 бр. са незаети;
- 2 групови практики;
- Дентална медицина – 20 бр. заети;

Разпределение по населени места:

- с. Сталийска махала- 1бр. личен лекар; 0 бр. дентална медицина
- с. Трайково – 0 бр.;0 бр. дентална медицина
- с. Замфир – 0 бр личен лекар; ½ дентална медицина ;
- с. Ковачица – 1 бр. личен лекар, 1/ 2 дентална медицина;
- с. Станево – 0 бр. личен лекар, 0 бр.дентална медицина;
- с. Добри дол- 0 бр. личен лекар, 0 бр.дентална медицина;
- с. Сливата – 0 бр. личен лекар, 0 бр. дентална медицина;
- с. Орсоя – 0 бр. личен лекар, 0 бр. дентална медицина;
- с. Долно линево- 0 бр.личен лекар , 0 бр.дентална медицина;

Училищното здравеопазване се осигурява от 14 бр. медицински специалисти работещи в здравните кабинети в училищата и детските градини от общината.

В Община Лом са назначени на трудови договори от 2007 год. 5 бр. здравни медиатори - разпределени в три ромски квартала: 2 бр. в кв."Стадиона", 2 бр. в кв."Младеново" и 1 бр. в кв."Хумата".

Проблеми:

Достъп до здравеопазване нямат лицата от ромски произход, които са с неплатени здравни осигуровки, вследствие на което се наблюдават и негативни тенденции, свързани със здравословното им състояние и висока заболяемост. Сред причините са масовото обедняване, непълноценното хранене, постоянния стрес, нехигиенните жилищни условия, ранните и чести раждания при ромите. Често явление е отказът да се посещава личен лекар поради неплатежеспособност. Много семейства са изправени пред избора да си купят храна или лекарства.

Предложения за решаване на проблемите:

Дейности:

- Повишаване на здравната култура сред малцинствата посредством организирани тематични беседи и лекции от специалисти;
- Провеждане на текущ санитарен и протиепидемиологичен контрол от съответните органи;
- Реализиране на превантивни програми “Детско здраве” и “Семейно планиране” чрез семейните лекари и здравните медиатори ;
- Издаване на брошури и листовки от здравните организации и разпространяването им чрез здравните медиатори ;
- Включване на Община Лом в областна мрежа от лечебни заведения за долекуване, хосписи и социални домове с цел подобряване координацията между различните звена и повишаване ефективността на цялата здравна система.
- Ориентиране към дейности по профилактика и превенция на здравето на населението с приоритет за деца, бременни, лица с онкологични заболявания, майки на деца до една година, лица с физически и психически разстройства и ромската общност на територията на Община Лом със здравни проблеми.

5. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

В град Лом има обособени четири квартала с преобладаващо ромско население - кв. Младеново, кв. Стадиона, кв.Хумата и кв.Момин брод. Кварталите Младеново, Стадиона и Момин брод са в регулация и малка част от тях са извън регулация.

Квартал Хумата изцяло е извън регулация, който е с кадастрален план от 2004 година. Следва да се изработят регулационни и застроителни планове, схеми за инфраструктура и вертикална планировка, попълване на кадастрална карта и най-важното намиране на начин за уреждане на статута на територията и собствеността върху земята.

Инфраструктурата на кв.Стадиона - Лом е новоизградена - асфалтирани са пътища и улици, изградена е нова канализация. В кв. Младеново и Момин брод е изграден водопровод без канализация, асфалтираните улици са около 50 %. Около 20 % от уличната мрежа е асфалтирана.

Същевременно голям брой жилища в селата са необитаеми и свободни, намират се в райони с неподдържана пътна мрежа, без отходни канали и са неблагоустроени, изоставени и полусъборени. Много семейства имат жилищни проблеми, произхождащи от лошите битови условия, липсата на финансови средства и многочленните семейства, живеещи в едно жилище.

Броят на семействата с доказани жилищни нужди в Община Лом са 1100 семейства, от които 80% са ромски. Към 31.12.2011 г. картотекираните лица с остра жилищна нужда са 440 бр., а не картотекирани са 656 бр.лица и семейства.

- **Общо състояние на жилищния фонд на територията на общината.
Брой и разпределение на жилищата (по данни от НСИ)**

По форма на собственост, по данни на ТСБ Монтана, през 2003 година сградите са в следното съотношение: държавни и общински – 371 броя или 2,08% от сградите в общината, чиито общ брой е 17 827. Частни на юридически лица притежават 31 сгради

или 0,17% и частни жилища (на физически лица) – 17 425 броя, което е 97,75% от сградния фонд. Полезната площ на територията на общината, възлиза на 1 059 922 м², от които 686 428 м² жилищна, 200 883 м² спомагателна и 172 611 м² – кухненска. Стойностите на показателите “полезна площ на човек от населението” и “жилищна площ на човек от населението” на община Лом за 2003 година са по - високи от тези на община Монтана и по-ниски в сравнение с останалите общини от областта.

Общото състояние на жилищния фонд - общински и частен е незадоволително. От години не се поддържа, фасадите на много сгради се рушат, поради ограниченият общински бюджет.

Един от проблемите е свързан със собствеността върху земята и законността на постройките. Правната несигурност генерира у ромите изключително краткосрочно поведение към жилищата. Това може да се подобри чрез прехвърляне на собствеността на земята на ромите, които живеят на нея, подобряване на инфраструктурата и подпомагане спазването на нормативните изисквания по устройството на територията.

Като цяло от анализа на жилищния фонд се открояват следните проблеми :

- Значителен дял влошено състояние на жилищния фонд: остарели водопроводни инсталации, амортизирана хидроизолация;
- Наематели, които нямат възможност да поддържат жилището или влошават неговото състояние;
- Висока енергоемкост - лоша термоизолация на стените и уплътненията на физически остарелите дограми, в резултат на което се увеличават разходите за отопление, което утежнява бюджета на наемателите;
- Затруднения от страна на общината по отношение на грижата и поддържането на жилищния фонд;
- Недобра организация на управлението на сградите в режим на етажна собственост. Делът на общинския жилищен фонд е разпръснат сред частни жилища в етажна собственост, което затруднява неговото управление и предприемането на мерки за подобряване на състоянието им;
- Затруднения от страна на общината при събирането на дължим наем в следствие на социални фактори - безработица, многодетни семейства, ниски доходи;
- Заделянето на изключително малко държавни и общински средства за строителство и ремонт на съществуващия жилищен фонд;
- Основен проблем за ромските квартали е узаконяване собствеността върху земята и законността на постройките.

Мерки:

- Изграждане на нови социални жилища и реновиране на съществуващите общински жилища по проекти със европейски средства;
- Необходимо е да се предприемат мерки за включване на неурбанизираният кв.“Хумата” в регулация и решаване на редица проблеми за подобряване условията на живот и екологичното състояние, чрез спазването на нормативните изисквания по устройството на територията.
- Изграждане на инфраструктура в ромските квартали по проекти с европейски средства;

6.ЗАЕТОСТ И БЕЗРАБОТИЦА

На територията на общината безработицата се увеличава. Средногодишния брой на безработните в община Лом по години е следния по данни на бюро по труда - гр.Лом:

Таблица № 4

Регистрирани безработни лица за 2008 г.	1770
Регистрирани безработни лица за 2009 г.	2143
Регистрирани безработни лица за 2010 г.	2430
Регистрирани безработни лица за 2011 г.	2089
Регистрирани безработни лица за 2012 г.	2352

Таблица № 5

Брой безработни лица без, или с по-ниско от основно образование	1107
Брой безработни лица с увреждане	56
Брой безработни младежи от 18 до 25 години	284
Брой безработни лица на възраст над 55 години	631

Към месец септември 2012 г. в Дирекция «Социално подпомагане» гр. Лом по различните нормативни основания се подпомагат следният брой лица:

- ППЗСП : чл.9 - 910лица, чл.16- 25 лица; чл.14 – 2 лица; чл.20 – 299лица;
- ЗСПД чл.5а – 75; чл.6 -168 лица за 170 деца; чл.7 – 2807 лица за 3819 деца; чл.8 – 221 лица за 222 деца; чл.8д – 130; целева помощ за първокласници – 161 лица за 165 деца;
- ЗИХУ чл.25 - 3571 лица; чл.26 – 657 лица; чл.28 – 18 лица; чл.29 – 2821 лица; чл.30 – 832 лица.

Безработицата и ниските доходи в Община Лом особено рефлектира върху рисковата група **социално слаби лица и семейства**, подпомагани по чл.9 от ППЗСП. Тази група е значима, поради това, че те работят по програмите за временна заетост, които са им и единствен източник на доход. Ниското образование е основен фактор за бедност и социално изключване. Изследването на МТСП и Национален статистически институт сочи също така, че ако главата на домакинството е без образование, това често се възпроизвежда и при децата, което трайно задълбочава невъзможността за реализиране на пазара на труда на тази група. Същевременно, ромите се отличават с най-неблагоприятни показатели за заетост и равнище на образование и квалификация. Поради тази причина при тях се увеличава негативното влияние на недостига на работни места като цяло и безработицата е значително по-разпространена в сравнение с другите етнически групи и народности. Въпреки, че ромската етническа група не е обособена в самостоятелна целева група при наблюдението на пазара на труда и в административната статистика на Агенцията по заетостта и Дирекция по труда гр.Лом, нейните представители са най-многобройните участници в програмите и мерките за заетост. Това се дължи на целенасочената политика за осигуряване на квалификация, трудов опит и доходи от труд на лицата, които срещат най-големи трудности за намиране и започване на работа. Хората без образование и квалификация трудно се устройват на работа на първичния пазар на труда, тъй като работодателите търсят работници с професия и квалификация. Липсата на трудови навици и професионални

умения ги оформя като рискова група на пазара на труда, което има сериозно негативно социално и икономическо значение. Предотвратяването и намаляването на това явление може да стане преди всичко чрез осигуряване на необходимите общообразователни и професионални знания и умения за постигане на равен достъп до пазара на труда и реална заетост.

Действията по отношение на намаляване на безработицата се реализират в две основни направления:

- **превантивни** - обучения на безработни и заети лица;
- **защитни** - мерки насърчаващи работодателите да наемат на работа лица в неравностойно положение на пазара на труда.

От голямо значение са превантивните действия, които целят хората, останали без работа да не изпаднат в състояние на трайна безработица и от там до необходимостта от социално подпомагане. Включването в редица програми и мерки за заетост на:

- продължително безработни лица;
- самотни родители;
- лица и семейства, в които и двамата родители са безработни;
- лица от социално – слаби семейства ;
- лица освободени от местата за лишаване от свобода;
- сираци;
- лица от домове лишени от родителска грижа;
- лица с трайно намалена работоспособност;
- младежи до 29 години;
- лица навършили 50 годишна възраст;

Тези действия дават възможност тези рискови групи, в които попада ромското население да бъдат включени в редица програми, финансирани от републиканския бюджет и европейски средства по оперативните програми.

Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” е програма, която се реализира от Община Лом от няколко години. Основната целева група на програмата са продължително безработни лица с период на регистрация в бюрата по труда над 1 година и получават месечни социални помощи. По тази програма през 2012 г. с договор сключен между Община Лом и Дирекция „Бюро по труда” град Лом са назначени 85 лица, в различни дейности: лятна поддръжка гробищен парк, залесяване, почистване на обходни канали, строително - ремонтни работи и др. По дейност „Група за неотложни и аварийни работи при зимни условия” са наети 86 лица.

Община Лом реализира дейности по следните национални и европейски програми :

НП „Заетост и професионално обучение на хора с трайни увреждания” са наети 2 лица с увреждания .

НП „Договор за стаж след квалификационно обучение” по чл.41 от ЗНЗ са наети 8 младежи до 29 години за период от 6 месеца.

НП „Старт на кариерата” е включено 1 лице до 29 години, което е завършило висше образование без трудов стаж.

Проект „Подкрепа за заетост” са назначени 29 лица, които с основно образование или по-ниско образование за период от 1 година - финансиран с европейски средства.

Проект “Ново начало - от образование към заетост” в общинска администрация на трудов договор са назначени 13 младежи със средно и висше образование за период от 6 месеца, които са прикрепени към наставници - общински служители с цел придобият административен опит.

По Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, схема „Развитие” с проект „Нов избор за реализация” Община Лом проведе обучения на безработни лица по различни специалности за придобиване на квалификация с последващо назначаване на трудови договори за срок от 12 месеца на пълен работен ден. През 2012 г. са обучени и назначени 145 лица по следните професии : спасители при бедствия и аварии и катастрофи, еколози, помощници в строителството, водопроводчици, електротехници, градинари.

Община Лом цели да привлече инвестиции, които да отговарят на определени условия, свързани с качеството на живот и наличните ресурси в района и които да са свързани с разкриването на трайни и качествени работни места за населението от общината, както и да отчитат запазването на екологично чиста околната среда.

В град Лом и на територията на общината функционират фирми в няколко сектора. Най-сериозно представени са хранително-вкусовата промишленост, както и на секторите производство на метални изделия, машини и превозни средства и леката промишленост.

Територията на община Лом е с традиции в селското стопанство. Стопанствата на тази територия имат добър потенциал за производство на зърно, за отглеждане на животни и за производство на плодове и зеленчуци.

Статистическите данни показват, че все още на територията на общината има висока безработица, но това население може да бъде използвано, ако има подходяща заетост и като сфера, и като гъвкавост на форма за заетост. За лицата с много ниски образователни характеристики е необходимо пълноценно използване на инструментите на структурните фондове за повишаване на пригодността им за заетост.

Основни изводи:

- Голям е дялът на нерегистрираните безработни;
- По-висок е дялът на безработните сред жените;
- Наблюдава се тенденция за увеличаване дялът на регистрираните трайно безработни лица;
- Висок е процентът на ниско образованите, което е сериозна пречка при осигуряването на работа;
- Повече от 80 % (неофициални данни) от безработното население на общината е от ромски произход.
- Работните места по националните и европейски програми са крайно недостатъчни в сравнение с нивото на безработица на Община Лом.

Мерки:

- Разработване на специализирани програми за рисковите групи на пазара на труда;
- Разкриване на алтернативни форми на услуги.
- Засилване ролята на трудовите посредници, подобряване качеството и разширяване обхвата на предлаганите посреднически и консултански услуги.

Дейности:

- Реализиране на проекти с подбрани бенефициенти към регионалната програма за заетост, финансирани от МТСП и други външни източници;

- Синхронизиране действията на всички партньори на пазара на труда- работници, работодатели и синдикати при решаване на проблемите на трудовия пазар, касаещи разкриването на нови работни места и ползването на преференции;
- Обучение в традиционни занаяти, в предприемачество и в умения за кандидатстване за кредитиране;
- Подпомагане реализирането на програми за обучение по семейно планиране и професионално ориентиране на ромските жени.

7. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

През 2003г. в България е приет Законът за защита от дискриминация, който е влязъл в сила от 2004 г. Той е в съответствие с директивите на съвета на Европейския съюз, но прилагането на закона и възможностите на защитените групи да се възползват от него остават слаби. Достъпът на ромската общност до комисията за защита от дискриминация остава ограничен, поради това, че хората не са запознати както с правата си по закона, така и с процедурите пред съдебната власт и пред комисията .

Един от основните проблеми на ромската общност в Община Лом е ниската правна култура, което рефлектира върху непознаване на правните възможности за защита от дискриминация.

От няколко години в общинска администрация Лом и в населените места на територията на общината ежесечно се организират приемни за граждани с представители от Комисията за защита от дискриминация, с цел запознаване на гражданите с техните права и възможности, съгласно закона.

8. КУЛТУРА И СПОРТ

На територията на Община Лом функционират:

- Общински център за извънучилищни дейности, където се развиват следните форми:
 - Клуб „Моделизми“;
 - Екоклуб „Екология и опазване на околната среда“;
 - Танцов състав „Северняче“;
 - Вокална група „Дунавски звънчета“;
 - БДМП - Български детски младежки парламент;
 - Английски език и народни читалища, които осъществяват културната дейност в града и по населените места:
- Народно читалище „Постоянство” град Лом се развиват следните форми, където участват деца и ученици от ромски произход:
 - Танцов ансамбъл „Дунав“;
 - Балетна школа;
 - Музикална школа;
 - Формация за стари градски шлагери „Екатерина Ванкова”
 - Формация за руски п романси „Смуглянка”
 - Група за буфосинхрон”
 - Театър „Кръстьо Пишурка”
 - Спортен клуб „Елит”
 - Танцов състав „Ентусиазъм”
- Народно читалище „23 септември” град Лом:

- Танцов състав „Хорце“;
- Група за изворен фолклор „Ломски ритми“ ;
- НЧ „Виделина“-Лом кв.М.брод;
- НЧ „Събуждане“-Лом кв.Младеново;
- НЧ „В.Рангелова“-с.Трайково;
- НЧ „Замфир Хаджийски“- Замфир;
- НЧ „Кирил Петров“-с.Ст.Махала;
- НЧ „Х р. Смирненски“ с. Станево;
- НЧ „Съзнание“- с.Долно Линево;
- НЧ с. Ковачица;
- НЧ „Развитие“-с.Сливата;

Изводи:

Ромските деца и ученици участват активно в културния живот на общината и се изявяват в концерти, изложби и извънкласни форми, организирани от училищата, детските градини и общинската администрация.

Дейности:

- Да се съдейства от страна на общината за провеждане на културно-просветни програми и чествания на празниците на ромското население;
- Да се съдейства за публикуване в медиите на материали, показващи живота на малцинствените групи, техния бит и култура;
- Да се съдейства за разработването и реализирането на проекти за културната интеграция на малцинствата;
- Да се стимулира участието на децата и учениците в пресъздаването на традиции и обичаи с цел изграждане у тях на нравствени и естетически ценности.

Стимулирането на спортните прояви и мероприятията по физическо развитие на младите хора е приоритетна задача за ръководство на Община Лом. Под патронажа на общината се организират и провеждат ежегодни ученически спортни игри, състезания и прояви. Към момента с успехи се отличават спортовете футбол, бадминтон, бокс, акробатика, водомоторен спорт и др.

В Община Лом са регистрирани спортните клубове: Автомобилен спортен клуб „Лом – Рейсинг“, Спортен клуб „Олимп“, Спортен клуб „Алмус бокс“, Боксов клуб „Таланти“, чийто треньор е от ромски произход с изявени боксьори от роми - момичета и момчета, клуб за водни и екстремни спортове „Порт Лом“, Спортен клуб по тенис на маса "Артанес", Футболен клуб „Поломие“, Футболен клуб „ЛЕВСКИ 2012 - ЛОМ“. Изявени спортисти от ромски произход са от спортните клубове по бокс, футбол.

За развитието на спорта в град Лом се реализира проект „Обновяване и създаване на дребномащабна инфраструктура и развитие на спорта в Община Лом и Градска Община Пантелей - гр. Ниш", който стартира на 29.07.2011г. с продължителност 24 месеца.

Основната цел на проекта е да бъдат създадени благоприятни условия за здравословно спортуване на открито в двата трансгранични региона чрез намиране на решение по общите проблеми – остаряла социална инфраструктура, хроничен недостиг

на финансови и човешки ресурси и влошаващо се качество на публичните услуги влияещи на общественото здраве, особено в ранна детска възраст.

Ще бъде ремонтирана спортна площадка, находяща се на ул. „Георги Манафски” – гр. Лом.

9. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ЛОМ ЗА ПОДКРЕПА НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ (2012- 2014)

Приоритетни области на действие са:

9.1. ОБРАЗОВАНИЕ

9.2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

9.3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

9.4. ЗАЕТОСТ

9.5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

9.6. КУЛТУРА И МЕДИИ

Таблица 6. ПРИОРИТЕТ 1 - ОБРАЗОВАНИЕ

Оперативна цел: Обхващане и задържане на ромските деца и ученици в образователната система, осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромс деца и ученици етнически смесени детски градини училища.	1.1. Осигуряване на позитивни образователни условия за ранно детско развитие в системата на предучилищното образование/ранно детство и предучилищна възраст от 0 до 7 години	1.1.1. Осигуряване на подходяща образователна среда за включване на децата от обособените по етнически признак детски градини чрез поетапен прием в детски градини, извън ромските квартали, в разни етнически групи	Община Лом	2012-2014		Проект „Социално включване „Община Лом - в грижа за децата“	Осигурена подходяща среда

		1.2.2. Откриване на почасови, сезонни и съботно-неделни групи в детските градини Допълнителна подготовка за равен старт в училище Създаване на летни групи - за 30 деца	Община Лом	2012-2014	15 824 лева от бюджета на проекта	Община Лом – Проект „Социално включване” „Община Лом – в грижа за децата”	Брой открити групи
2. Повишаване на качеството на образование в обособените детски градини в ромските квартали на град Лом и останалите населени места на в които учат предимно ромски деца.		2.1.1. Осигуряване на подходяща образователна среда за включване на децата от обособените по етнически признак детски градини чрез поетапен прием в детски градини, извън ромските квартали, в разноетнически групи;					
3. Приобщаване и приемане на родителите - роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.		3.1.1. Насърчаване на отговорно родителско отношение. Ефективни санкции срещу родители, които нарушават разпоредбите на чл. 53 от Конституцията на Република България и чл. 7 от Закона за народната просвета, според които училищното обучение до 16 – годишна възраст е задължително;				Община Лом – Проект „Социално включване” „Община Лом – в грижа за децата”	Брой приобщени родители
		3.1.2. Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на ромските родители относно ползите от					

		предучилищното образование;					
		3.1.3. Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства, ученически парламенти или обществени съвети		2012 - 2014	Не са необходими		Брой родители участвали
		3.1.4. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	МОМН	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обучени педагогически специалисти преминали обучение
		3.1.5. Създаване на клубове по интереси; сформирани групи по свободно избираема подготовка (СИП) в областта на културата, фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации; изкуства; традиционни занаяти;	ОПРЧР	2012 - 2014	235 000 лева	Община Лом – ОПРЧР – Проект „Поддай ръка”	Брой лица участници в дейностите Брой дейности и занимания
4. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход.	4.1. Прилагане на система от стимули и мерки за въвеждане на интеркултурно образование във всички етапи на предучилищното, училищното и университетското образование	4.1.1. Периодично обявяване на конкурси за проекти по Стратегическа цел 3 от Тригодишната програма на Центъра за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ)	МОМН ЦОИДУЕМ Община Лом – кандидатстване с проекти	2012 - 2014	18 000 лева	Община Лом по проект на ЦОИДУЕМ-Проект „Училищна дъга	Брой спечелени проекти Брой изпълнени проекти
5. Усъвършенстване на образователните	5.1. Формиране на интеркултурна компетентност на	5.1.1. Въвеждане на форми на взаимодействие и дейности в детските градини и	МОМН и РИО в сътрудничество с директорите	2012-2015	В рамките на държавния и общинския	МОМН Община Лом	Брой въведени форми

условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти.	директори, учители и други педагогически специалисти	училищата за изграждане на положителни нагласи към образователната интеграция на ромските деца	на детски градини и училища		бюджет По проекти от ЕС	ОПРЧР	
		5.2.2.Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	Община Лом Учебни заведения на територията на Община Лом	2012-2014	Операция BG051PO001-4.1.05 “Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства”	ОПРЧР, „Квалификация на педагогическите специалисти”	Брой спечелени проекти Брой изпълнени проекти
6.Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.		6.1.1 Програма „Нов шанс за успех ” - ограмотяване на възрастни	МОМН А			ОПРЧР	

Таблица7. ПРИОРИТЕТ 2 – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Оперативна цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Намаляване на детската смъртност	1.1 Включване на медиатори между общността и здравните работници;	1.1.1.Активно съдействие от страна на здравните медиатори на личния лекар за обхващане на бременните до четвъртия месец на бременността с регистрация, консултации с лекар-специалист по акушерство и гинекология и своевременно постъпване в лечебно заведение за болнична помощ за раждане;	МЗ, РЗИ, специалисти по акушерство и гинекология, здравни медиатори от Община Лом	2012 – 2014 г.		Държавният бюджет	Брой проведени обхванати жени от четирите ромски квартала на град Лом
		1.1.2. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за	Лични лекари Регионална здравна инспекция. Здравни медиатори от Община Лом	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати млади хора и техните родители

		предпазване от нежелана и ранна бременност					
	Намаляване на бременностите в юношеската възраст и профилактика на вродени аномалии и наследствени заболявания	1.1.3. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране в кв. Младеново гр.Лом	МЗ, РЗИ, здравни медиатори, лични лекари	2012 - 2014		Държавният бюджет	Брой проведени беседи в кв.Младеново на град Лом
2. Подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищ-на възраст	2.1. Повишаване на обхвата с имунизации по Националния имунизационен календар на новородените и децата до 7-годишна възраст	2.1.1. Провеждане на беседи и разпространение на информационни материали, организиране на обучения за жени, ангажирани с отглеждането на малки деца	Лични лекари Здравни медиатори от Община Лом Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	Държавният бюджет	Брой обхванати майки
3. Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население		3.1.1. Провеждане на профилактични прегледи с мобилни педиатрични кабинети в ромските квартали на Община Лом	МЗ, РЗИ, лични лекари, здравни медиатори от Община Лом	2012 - 2014		Държавният бюджет и проект „Социално включване”	Брой проведени профилактични прегледи.

	3.2.По-пълно обхващане на ромското население с профилактични прегледи	3.2.1. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания с мобилни мамографи за превенция на рака на млечната жлеза	МЗ, РЗИ, мобилни екипи, лични лекари, здравни медиатори от Община Лом	2012 - 2014		Държавният бюджет ОПРЧР - проект „СПРИ и се прегледай“ с бюджет 19 558 281,73 лв. по схема "Национална кампания за ранна диагностика на онкологични заболявания"	Брой обхванати лица Проведени прегледи с двата мобилни мамографа
		3.2.2. Провеждане на ранна диагностика и скрининг за артериална хипертония, сърдечно съдови заболявания, белодробни заболявания, захарен диабет и дислипидемии с мобилни флуорографи, ехографи и лаборатории	МЗ, РЗИ, мобилни екипи, лични лекари Здравни медиатори от Община Лом	2012 – 2014		Държавният бюджет	Проведени минимум 8000 прегледа годишно с 5 терапевтични мобилни кабинета; 3000 изследвания годишно с 2 мобилни флуорографа, 4500 прегледа годишно с 3 мобилни ехографа и 4500 изследвания годишно с 3 мобилни лаборатории
		3.2.3. Провеждане на разяснителни	МЗ, РЗИ, лични лекари в	2012 – 2014		Държавният бюджет	Брой проведени беседи

		кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население	сътрудничество с НПО и здравни медиатори от Община Лом				
		3.2.4. Дейности по подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност чрез провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза	МЗ, неправителствени организации, общини, лечебни заведения, АСП	2011-2015	2011 г. - 572 444 евро - външно финансиране 2012 г. - 309 200 евро - външно финансиране	Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата ;Програма BUL-607- G02-T „Подобряване на контрола на туберкулозата в България”; Програма BUL-809- G03-T „Укрепване на националната програма по туберкулоза в България”, финансирани от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария	Брой лица от ромска общност, обхванати със скрининг за риска от туберкулоза Брой и процент лица от ромска общност, обхванати със скрининг за риска от туберкулоза, които получават медицински преглед чрез микроскопско изследване, рентгенологиче н преглед и туберкулинов кожен тест Брой пациенти с туберкулоза от ромска общност с директно наблюдавано лечение в продължителна та фаза или с латентна

							туберкулозна инфекция, които получават подкрепа от ключови сътрудници
--	--	--	--	--	--	--	---

Таблица 8. ПРИОРИТЕТ 3 – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	1.1.Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население;	1.1.1. Разработване на общинска програма за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население, като част от общинският план за развитие ;	Община Лом	2012 - 2014	Не са необходими	Общински бюджет	Нова общинска програма
	1.2.Актуализация и/или изработване на подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени	1.2.1 Изработване на ПУП на квартал „Хумата”	Община Лом	2012 - 2014	80 000	Републикански бюджет	Площ (в м ²) на застроения терен
	1.3.Актуализация и/или изработване на	1.3.1 Актуализиране на ПУП на квартал	Община Лом		60 000	Републикански бюджет	Площ (в м ²) на застроения

	подробни устройствени планове на съществуващи и новоотредени терени	„Люляците”					терен
		1.3.2.Инфраструктурни мерки за предотвратяване на свлачищни процеси в кв. „Младеново”	Община Лом	2012 - 2014		По проект на ОПРР	Брой спечелени проекти по ОПРР
	1.4.Изграждане и рехабилитация на на социални жилища	1.4.1.Изграждане на социални жилища	Община Лом и МРРБ		5 000 000 лева	ОП Европейски средства	Брой изградени нови социални жилища
		1.4.2.Реновиране на съществуващи социални жилища;	Община Лом и МРРБ			ОП- Европейски средства	Брой реновирани социални жилища
		1.4.3.Подобряване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари, реконструиране на Ви К мрежи в ромските квартали и		2012 - 2014		ОП- Европейски средства	
		1.4.4. Изграждане на детски площадки и зелени площи в ромските квартали на гр.Лом		2012 -2014		Национална кампания “ ЗА ЧИСТА ОКОЛНА СРЕДА “, финансиращ орган ПУДООС - към МОСВ.	Брой изградени детски площадки и зелени площи
2.Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието,		2.1.1.Реконструкция на обекти на образователната инфраструктура - III СОУ, IVOY, OY с.Замфир,				Общински бюджет Проектно финансиран е и ОП	

културата и др		ЦДГ - № 6, №9 и №14					
		2.1.2.Реконструкция на обекти на културната инфраструктура - читалищата в кв. Младеново, с. Ковачица, с.Трайково , с.Сталийска махала.				Общински бюджет Проектно финансиране и ОП	
		2.1.3.Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура изграждане на социални заведения	Община Лом МРРБ	2012 - 2014 г.	802 768 лева	Проект „Изграждане на център за настаняване от семеен тип в град Лом” по ОПРР	Изграден център за настаняване от семеен тип

Таблица 9. ПРИОРИТЕТ 4 - ЗАЕТОСТ

Оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Осигуряване на достъп на ромите до пазара на	1 1.Повишаване на пригодността за	1.1.1.Организиране на обучителни курсове за	МТСП,АЗ,МОМН, НПО в сътрудничество с	2012 - 2014		Републикански бюджет, ОП РЧР,	Брой разработени проекти

труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост. Квалификация и преквалификация на безработни роми, както и заети роми, в съответствие с професии, търсени на пазара на труда.	заетост и квалификацията на безработни роми	безработни лица: а) мотивация за активно търсене на работа; б) професионална ориентация; в) професионална квалификация, в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове	община Лом			други донорски програми и проекти	
--	---	--	------------	--	--	-----------------------------------	--

		1.1.2.Осигуряване на заетост на безработни роми по проекти, финансирани от ЕС	Община Лом	2012 – 2014	238 240,26 лева	ОПРЧР BG 051PO001-5.1.04 - 0048 «Помощ в дома», проект «Звено за услуги в домашна среда – Лом»	Брой назначени безработни роми
		1.1.3 Организиране на трудови борси с насоченост към ромското население в Община Лом	АЗ, Дирекция"Бюро по труда гр.Лом, НПО в сътрудничество с община Лом	2012 – 2014		Не са необходими	Брой организирани трудови борси с насоченост към ромското население
			АСП партньорство в с Община Лом	2012 – 2014		ОПРЧР BG051PO001-5.2.11-0001 »Приеми ме», проект «И аз	Брой назначени роми, като приемни родители

						има семейство	
		1.1.3. Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудничество с общината, неправителствени организации	2012 - 2014		Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой обучени младежи
2. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес		2.1. Подкрепа за започване на собствен бизнес	МТСП, АЗ, МИЕТ в сътрудничество с община Лом	2011-2015		Републикански бюджет, ОП РЧР и донорски програми и проекти	Брой лица завършили обучение за предприемачество: Процент от тях стартирали собствен бизнес
3. Ограмотяване, квалификация и преквалификация на роми и друго живеещо при подобни условия население, включително и на заети в професии, традиционно характерни за етноса - цветарство, строителство и ремонт на покриви и пътища.	3.1. Организиране на обучителни курсове за безработни лица:		МТСП, АЗ, МОМН, НПО в сътрудничество с община Лом	2012 - 2014		Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой разработени проекти

Таблица 10. ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на общественя ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	1.1.Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба №1 на Община Лом за ред и сигурност сред ромското население;	Община Лом и РУПгр.Лом	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой полицейски служители обучени да работят в мултиетническа среда Брой беседи в ромските квартали
		1.1.2.Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население;	Община Лом , РУП Гр.Лом, НПО представители на общността.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой работни срещи и лица участвали в тях конкретни резултати
		1.1.3.Създаване програми за превенция на насилието над малолетни и	Община Лом , РУП Гр.Лом, НПО представители на общността.	2012 -2014			Брой създадени програми

		непълнолетни, извършването на противообществени прояви;					
		1.1.4Създаване на център за превенция за домашно насилие	Сдружение „Развитие и подкрепа на ромските жени и деца - Лом	2012 - 2014	По проект		Брой създадени центрове
		1.1.5Съвместна работа с други институции и специалисти при предлагане услуги за деца с противообществени прояви и жертви на насилие;	Община Лом , РУП Гр.Лом, НПО представители на общността.	2012 - 2014			Брой проведени услуги
		1.1.6.Обучение по права на човека и права на детето в училище;	Община Лом, РУП гр.Лом ОУ на територията на Община Лом МОМН	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обучени лица Брой проведени обучения
		1.1.7.Създаване на Детска полицейска академия в IV ОУ»Христо Ботев»	Община Лом, РУП гр.Лом	2012 – 2014	Не са необходими		Създадена Детска полицейска академия
2. Повишаване на ефективността на системата за социалното подпомагане чрез повишаване квалификацията на социалните работници за работа в мултиетническа среда	2.1. Повишаване на знанията и добиване на практически умения за работа в мулти-етническа среда на социалните работници	2.1.1.Обучение на социални работници от дирекция «Социално подпомагане» за работа в мултиетническа среда.	МТСП, АСП, Дирекция „Социално подпомагане” гр. Лом	2012-2014		Републикански бюджет	Брой проведени обучения; Брой обучени социални работници
3. Утвърждаване на	3.1. Реализиране на	3.1.1 Организиране на	МФВС в	2012-2014		Републикан-	Брой на

толерантни междуетнически отношения чрез спорт и други дейности и инициативи;	програми и проекти насочени към утвърждаване на толерантни междуетнически отношения между младежите – роми и не-роми	проект “Искам да бъда” за провокиране чувство на симпатия към младите роми. Ангажиране на изтъкнати спортисти в медийна кампания	сътрудничество с Институт „Отворено общество”, посолства на страни-членки на ЕС, община Лом			ски бюджет и по проект	привлечените деца и младежи за участие в проекта за толерантност и междуетнически отношения Брой проведени мероприятия в рамките на кампанията
		3.1.2.Обновяване и създаване на дребномащабна инфраструктура и развитие на спорта в Община Лом и Градска Община Пантелей - гр. Ниш".	Община Лом	2012 – 2014	1 029577,45 лв	ТГС България - Сърбия чрез МРРБ	Брой разкрити спортни площадки
		3.1.3.Организиране и осъществяване на информационни кампании за етническа толерантност в детските градини и училищата на територията на община Лом. Повишаване чувствителността на учениците и гражданите по проблемите на образователната и етническа интеграция. Осъществяването на информационна кампания за етническа	Община Лом	2012 – 2014		Община Лом – ОПРЧР – Проект „Поддай ръка	Брой организирани кампании

		толерантност					
--	--	--------------	--	--	--	--	--

По приоритет 5. Върховенство на закона и недискриминация, КЗД се ангажира с изпълнението на:

1. Утвърждаване на практиката за провеждане на периодични независими проучвания в образованието, трудова заетост, здравеопазване и достъп до услугите.
2. Активизиране на превантивната дейност за толерантност чрез системни обучения, съвместно с представители на регионалните центрове по образование и директорите на училища.
3. Организиране на открити приемни на Комисията за защита от дискриминация в общини с компактно ромско население.

Таблица 11. ПРИОРИТЕТ 6 – КУЛТУРА И МЕДИИ

Оперативни цели:

1. *Създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество.*
2. *Създаване на условия за равнопоставено представяне на ромската общност, промяна на негативния образ на ромите и противодействие на проявите на „език на омразата” в печатните и електронни медии.*

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите	1.1. Да се постигне културна интеграция на ромите.	1.1.1.Разработване и реализиране на програма за културна и социална интеграция на общинско ниво като част от общинския план за	Община Лом	2012 - 2015		Общински бюджет Международни програми ЕСФ	Брой реализирани дейности /проекти по програмите Среден размер

маргинализираните групи		развитие на Община Лом;					на бюджет на реализираните проекти
2.Запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности;	2.1 Да се постигне развитие и опазване на културната идентичност на ромите;	2.1.1.Популяризиране на ромската култура, традиции, обичаи и творчество чрез отбелязване на празници, съгласно културния календар на Община Лом;	Община Лом и НПО	2012 – 2014 г.		Общински бюджет И средства по проект от НССЕИВ	Брой проведени мероприятия, организирани и брой включени участници
		2.1.2.Популяризиране на позитивния образ на ромите в медийното и публичното пространство чрез успешни практики	Институции на територията на Община Лом, НПО, лидери	2012 – 2014 г.		Не са необходими	Брой популяризирани успешни практики
		2.1.3.Сформиране на ученическа ред-колегия „Подай ръка” към П ОУ „Константи Фотинов” – Лом за издаване на ученически вестник „Подай ръка”	Община Лом и П ОУ	2012 -2014		Община Лом – ОПРЧР – Проект „Подай ръка”	Брой издадени вестници
		2.1.4.Подаване на редовна и подробна информация към общинските медии за положителни събития от всички сфери на живота на ромската общност в Община Лом.	Община Лом	2012 - 2014	Не са необходими		Брой подадени информации

10.ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, нестопанските организации и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и действия за реализиране на съвместни програми допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- Повишено качеството на образование в кварталите с ромско население;
- Намаление на отпадналите от училище ученици ;
- Повишена посещаемост на учебни занятия от учениците;
- Намалена неграмотността сред 18 – 25 годишните млади хора ;
- Получена професионална квалификация на младежи;
- Намалена безработицата сред малцинствата с минимум 4%;
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора в кварталите;
- Подобрен достъп до здравни услуги и намалена заболяемост на представители от етнически малцинства, които живеят в бедност на територията на Община Лом ;
- Силно ограничено разпространението на наркотици в кварталите и намалена проституцията;
- Изградени нови жилища, зелени площи и детски площадки;
- Подобро състоянието на техническата инфраструктура в кварталите;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности;
- Утвърдена обществена структура за развитието на местната общност;
- Повишена осведоменост на целевите групи;
- Включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по ОПД;
- Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите;
- Активизирани местни общности, които са информирани за мерките и дейностите по ОПД;

11. МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Оценката на изпълнението на плана за действие се осъществява от членове на оперативния екип, които са изготвили настоящия план чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Със заповед на Кмета на Общината ще се създаде Звено за мониторинг и оценка на плана за действие като структура към общинска администрация.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението:

- Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.
- Екипа координира и обобщава получената информация в доклада.

- Докладът се приема от Общински съвет.
- Докладът се представя за одобрение пред Областен съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси.

12.ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Високият дял на ромско население в Община Лом ни дава основание да насочим усилия в разработване на програми и проекти за безвъзмездно финансиране с насоченост намаляване степента на социална изолация и бедност.

Безспорно бедността на ромската общност е първият и най-сериозен фактор. Става дума за унаследена бедност, задълбочена от масовата продължителна безработица сред ромите.

Това слага отпечатък върху начина на мислене и поведение на тези хора, носи затруднения в индивидуалната адаптация, усещане за разпад, несигурност и маргинализация, поставяне под съмнение на съществуващата ценностна система.

За изпълнението на „План за действие на община Лом за подкрепа на интеграционните политики” от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност.

Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение.

Като участници не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността и компетентността на експертите, работещи по въпросите на ромите. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма.

=====

ул. „Георги Димитров” №26; телефон: 09727/23 23; факс: 09727/23 30
<http://www.medkovec.com>, e-mail: medkovec@mail.bg

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
НА ОБЩИНА МЕДКОВЕЦ ЗА ПОДКРЕПА НА
ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ (2012- 2014)**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият план за действие на община Медковец за подкрепа на интеграционните политики за периода 2012-2014 година дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт, НПО и местната общност към разрешаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи в общината. Той е съобразен с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основава на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази област.

Планът за действие е съобразен с **Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на област Монтана и Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2014) .**

Изпълнението му е насочено към:

- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблемите си;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще.

В разработването на плана за действие участваха, съгласно заповед №138 / 07.12.2012г. представители на

- Община Медковец
- Представители на ромската общност
- Личните лекари на местното население
- Кметовете на населените места

2. Актуално състояние на ромската общност в община Медковец.

При последното преброяване на населението и жилищния фонд към 10.12. 2012 година населението на община Медковец възлиза на 4 091 души. Данните са представени в **Таблица1.**

	Жители	Етническа група				Не се самоопределям
Община Медковец	Общо	българска	турска	ромска	друга	
	4 091	3241		1143		

Продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи, турци, и др.

Възрастовата структура на населението на общината показва неблагоприятни изменения – по-висок дял на възрастното население средно за периода 2006 – 2011 г- 86,78% и по-нисък относителен дял на младите контингенти (до 18 г.) – средна за периода – 13,22%.

Раждаемостта към 2011 г. е 1.09 % при смъртност 2.54 % . Налице е трайна тенденция към демографски срив – минус 1,45 %.

Таблица № 2

Раждания за 2009 г. (общ брой)	46
Раждания за 2010 г. (общ брой)	42
Раждания за 2011 г. (общ брой)	32

Ражданията за 2009 г. са 46 деца от които 40 са от ромски произход.

Ражданията за 2010 г. са 42 деца от които 36 са от ромски произход

Ражданията за 2011 г. са 32 деца от които 26 са от ромски произход

Таблица № 3

Починали за 2009 г. (общ брой)	103
Починали за 2010 г. (общ брой)	97
Починали за 2011 г. (общ брой)	89

Данните са взети от ЕСГРАОН – община Медковец

От горните таблици могат да се набележат някои основни тенденции в демографската характеристика, а именно:

Забелязва се трайна тенденция към намаляване на населението, запазва се и отрицателния естествен прираст на населението, както и неговото застаряване. Ромските жени раждат два пъти повече от останалите жени в общината.

Съществен момент в демографското развитие на община Медковец на фона на всеобщата картина за страната е интензивната външна миграция, породена от безработицата и неблагоприятните социално-икономически условия.

Етническата група на българските граждани от ромски произход в с. Медковец е значителна и броят ѝ е около 29% от общия брой на населението. Тъй като официално не могат да бъдат преброени ромите в Медковец, защото голяма част от тях се самоопределят като българи, тази информация се взема приблизително от ЕСГРАОН на общинска администрация Медковец.

3.Образование

Община Медковец има развита следната образователна структура. В Общината има 4 учебни заведения - СОУ “ Отец Паисий”-с.Медковец, ОУ „Христо Ботев”-с.Расово и две обединени детски заведения –в с.Медковец и в с.Расово.

В СОУ „Отец Паисий“ се обучават 308 ученика, в паралелки от първи до дванадесети клас, като 250 от тях са от ромски произход.

От 2005 г. се наблюдава тенденция към спад броя на завършващите ученици. Това от една страна се дължи на желанието на учениците да изучават нови специалности, не предлагащи се за изучаване в училището, а от друга в последните години се наблюдава тенденция към намаляване броя на учениците, постъпващи в първи клас главно поради намаляване на раждаемостта. В горен курс на обучение постъпват основно деца, живеещи в с. Медковец и броят им също намалява поради това, че:

- част от учениците, постъпват в езикови гимназии и професионални гимназии.
- част от децата /предимно роми/ не продължават средното си образование

В ОУ „Христо Ботев“ се обучават общо 113 ученика в паралелки от първи до осми клас. От които около 90% са с ромски произход.

В ОДЗ „Щурче“ се обучават 30 деца в общо 2 групи като 24 са с ромски произход

В ОДЗ „Слънчева дъга“ децата са 70 също в две групи като 54 са с ромски произход.

За учебната 2012-2013 година В ОУ „**Христо Ботев**“ има 1 подготвителна група 6-годишни от 13 деца обхванати в целодневна форма ;всички деца от 1 до 8 клас са обхванати в целодневна годишните деца.

За учебната 2012-2013 година подлежащи за първи клас са децата, родени през 2005 година. Записани в първи клас на СОУ „Отец Паисий“ и ОУ „Христо Ботев“ са 36 деца .

В СОУ „Отец Паисий“ през 2011 година отпаднали от училище са 10 деца.

Активна е работата с родители в ОДЗ и в СОУ. Провеждат се родителски срещи, ежедневно посещение на родителите в училищата дава възможност за разговори и изясняване на проблеми

4.Здравеопазване

Здравеопазването в община Медковец е в сравнително добро състояние.

Бременните жени от ромски произход ходят редовно на женска консултация, след това водят децата си на детска консултация и респективно ги имунизират редовно. Поради бедността на ромите в общината и липсата на постоянна работа, една част от тях са здравно не осигурени.

В общината работят 3 общопрактикуващи лекари. В момента от началото на годината до сега са регистрирани общо 16 новородени, 10 от които са с ромски произход. Профилактични прегледи на децата се извършват редовно

Няма налични данни за извършвани мероприятия по превенция и контрол на ХИВ, СПИН , туберкулоза и сексуално предавани инфекции в общината.

Това дава основание да изведем и следните основни дейности върху които ще работим за периода 2012-2014г., а именно:

- Повишаване на здравната култура на ромите;

5.Жилищни условия

Ромите в общ. Медковец са около 28 % от населението или около 1143 души (по данни на ЕСГРАОН в общината). Ромското население в Община Медковец е концентрирано най-вече в селата Медковец, Расово и Аспарухово, където са се обособили ромски квартали. Въпреки тежките социално-икономически промени, които настъпиха през последните години и ограниченото финансово състояние на Общината, общинското ръководство е реагирало винаги адекватно на растящите нужди от инфраструктурен характер на тези квартали. По програма ФАР в ромския квартал „Жеравица” в с.Медковец се изгради отводнителна система и се реконструира водопровода. През 2012 г. започна изграждане на канализационна система с ПСОВ в с.Расово по ПРСР, която обхваща и ромския квартал. Проекта предвижда за в бъдеще и присъединяване на с.Аспарухово към същата канализационна система. Община Медковец има готов проект и за изграждане на канализация в с.Медковец

6.Заетост и безработица

На територията на общината безработицата се увеличава. Средногодишния брой на безработните в община Медковец по години е следния по данни на бюро по труда –с.Медковец:

Таблица 4

Регистрирани безработни лица, 2010 г.	241
Регистрирани безработни лица, 2011 г.	395
Регистрирани безработни лица, 2012 г. към 01.12.	505

Таблица 5

Брой безработни лица без, или с по-ниско от основно образование	323
Брой безработни лица с увреждане	7
Брой безработни младежи от 18 до 25 години	106
Брой безработни лица на възраст над 55 години	151

Структурата на безработните в община Медковец е твърде негативна: 85% от регистрираните са без квалификация, като 75,3% от тях са с основно и по-ниско образование и са предимно от ромски произход. Това затруднява неимоверно тяхната реализация.

Основни изводи:

- Голям е делът на нерегистрираните безработни;
- Наблюдава се тенденция за увеличаване делът на регистрираните трайно безработни лица;
- Висок е процентът на ниско образованите, което е сериозна пречка при осигуряването на работа;
- Голям процент от безработното население на общината е от ромски произход.

7. Култура и спорт

Дейностите в областта на културата се осъществяват от училищата и от читалище „Развитие”-с. Медковец и читалище „Димитър Вълнев” – с.Расово .Към тях има създадени различни художествени състави за песни и танци.

Изводите са , че ромските деца участват активно в културния живот на общината и обичат да се изявяват.

Стимулирането на спортните прояви и мероприятията по физическо развитие на младите хора е приоритетна задача за ръководство на Община Медковец. Под патронажа на общината се организират и провеждат спортни състезания и прояви. Добрата спортна база и отлично подготвените специалисти, традициите в спорта/футбол,приложно колоездене/ и професионализма на спортните деятели са условие за възраждане на спорта в общ. Медковец.

В Община Медковец футболните отбори на с.Медковец и с.Расово участват във В"Северозападна" футболна група.

Най – изявените спортисти от двете училища са от ромски произход.

10. Досегашни виждания на общинска администрация

Въз основа на събраните информации и извършените констатации бяха направени редица изводи. Те отразяват не само актуалните проблеми на маргинализираните групи /по – специално ромите/, пред които е изправена община Медковец, но и дават насоки за възможното бъдещо развитие.

Проблемите в национален мащаб, които характеризират малцинствата и в най-голяма степен ромското население, важат в пълна сила и за община Медковец.

От регистриралите се безработни в бюро по труда в Медковец, които са 505, 61 са се самоопределили като роми.

По данни на Отдела “Социално подпомагане” за първото полугодие на 2011 г. с месечни помощи по чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане са подпомогани всеки месец много семейства основно от ромски произход. Това показва висока зависимост на населението в района от системата на социалното подпомагане.

Всичко това поражда необходимост от дългосрочно планиране действията на местната власт, която да съчетава държавната политика, международни национални програми, ресурсите на Общината и ангажирането на гражданското общество за интегриране на ромите.

През 2006 година общинска администрация разработи СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА МАЛЦИНСТВАТА В ОБЩИНА МЕДКОВЕЦ ЗА ПЕРИОДА 2007 – 2013 ГОДИНА.

Целта на стратегията е: Да подпомогне процеса на равноправното интегриране на малцинствата в общ.Медковец, формирането на активно и отговорно гражданско поведение в общността и да допринесе за изграждането на демократично и сплотено общество в общината.

По Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”ос 5 „НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ”, в общината се създаде Общинско предприятие за „ОЗЕЛЕНЯВАНЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВО”. Подбрани и назначени на работа са 10 лица, от които 7 лица от ромски произход . Предметът на дейност на предприятието е поддръжка на обществени паркове, улици, градини, озеленяване, хигиенизиране, подобряване на околната среда на територията на общината, извършване на ремонтни дейности в имоти общинска собственост и други свързани с посочените дейности.

Предвид статута на предприятието, след изпълнението на проекта, в общинския бюджет ще бъдат предвидени съответни средства, осигуряващи неговата дейност занаяпред .

“Нов избор – развитие и реализация „ е друг проект по който работи общината.Основна цел на проект “Нов избор – развитие и реализация” по схема BG051PO001-1.1.03 “Развитие” на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" е извършване на обучение за придобиване или повишаване на професионалната квалификация на безработни лица, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда”, с цел последващо наемане работа по схемата след успешно завършване на професионалното обучение на лицата.Към настоящия момент по тази схема работят на трудов договор 117 лица, като 100 са от ромски произход.

Паралелно се проведе и процедура за подбор на двама местни медиатори от ромската общност, които са назначени с трудови договори и са нашите посредници за работа с местната администрация и институциите.

Община Медковец работи по няколко проекта по национални програми, които са от съществена важност за повишаване на заетостта сред българските граждани от ромски произход .

Ниската квалификация на лицата с ромски произход, които може да се наемат е най-големият им проблем при намирането на работа, затова решаването на този проблем ще доведе до повишаване стандарта на живот на тези групи.Осигурената им заетост ще доведе до по-успешното им реализиране и в бъдеще.

9. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА МЕДКОВЕЦ ЗА ПОДКРЕПА НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ (2012- 2014)

Приоритетни области на действие са:

9.1. ОБРАЗОВАНИЕ

9.2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

9.3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

9.4. ЗАЕТОСТ

9.5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

9.6. КУЛТУРА И МЕДИИ

ПРИОРИТЕТ 1 –ОБРАЗОВАНИЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Повишаване на качеството на образование на децата и учениците от етническите малцинства	1.1 Подпомагане на деца, чийто майчин или семеен език не е български	1.1.1.Разработване и въвеждане на програма за овладяване на български език.	ОДЗ"Щурче" ОДЗ"Слънчева дъга" СОУ"Отец Паисий" ОУ"Христо Ботев Община Медковец	2012 - 2014	10000	Външно финансиране	Брой деца за които се прилага организацията Нова програма за овладяване на бълг.език
		1.1.2.Въвеждане на длъжността помощник – учител от етносите в подготовителния клас;	ОДЗ"Щурче" ОДЗ"Слънчева дъга" СОУ"Отец Паисий" ОУ"Христо Ботев Община Медковец Регионален инспекторат	2012 - 2014	15 000 лв.	Община Медковец МОНМ	Брой нови длъжности – помощник учител
		1.1.3.Осигуряване на учебни помагала и учебници за социално слабите ученици след 7 клас	ОДЗ"Щурче" ОДЗ"Слънчева дъга" СОУ"Отец Паисий" ОУ"Христо Ботев Община Медковец	2012 - 2014	2000 лв.	Външно финансиране Община Медковец	Брой ученици на които са раздадени учебници и посещават училище
2. Превенция на отпадане от училище на ромските ученици	2.1. Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в	2.1.2.Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез	Община Медковец СОУ"Отец Паисий" ОУ"Христо Ботев	2012 - 2014	Не са необходими		Брой изготвени програми и обхванати лица

	системата на предучилищното и училищното образование	изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане;					
3. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с младежи и възрастни от ромски произход отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция	3.1. Подобряване на различните модели на образование	3.1.1. Ограмотяване на възрастни роми.	МОМН Работодатели Община Медковец	2012 - 2014	20000 лв.	ОП РЧР Външно проектно финансиране	Брой обучени лица
4. Приобщаване и приемане на родителите- роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.	4.1. Повишаване на ангажимента на родителите и засилване сътрудничеството.	4.1.1 Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства, ученически парламенти или обществени съвети	ОДЗ”Щурче” ОДЗ”Слънчева дъга” СОУ”Отец Паисий” ОУ”Христо Ботев Община Медковец	2012 - 2014	Не са необходими		Брой родители участвали в УН/ОС
5. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.	5.1. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти	5.1.1. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	МОМН Община Медковец	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обучени педагогически специалисти преминали обучение

	5.2 Формиране на извънкласни форми за занимания по интереси свързани със съхраняване на етническата идентичности и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи	5.2.1 Създаване на клуб на етносите и/или традиционните занаяти към – читалище, училище, туристическо дружество или ЦРО Медковец	МОМН Читалище Община Медковец	2012 - 2014	2 000лв.	ОП МОМН Читалища Община Медковец	Брой лица участници в дейностите Брой дейности и занимания

ПРИОРИТЕТ 2 – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Основна цел: Осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги и превантивни програми

Специфични цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Повишаване на здравната и екологична култура	1.1 Включване на медиатори между общността и здравните работници;	1.1.1. Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвърти месец на бременността чрез здравния медиатор и повишаване на	Лични лекари Община Медковец Здравен медиатор РЗИ	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати бременни. .брой лица обхванати с дейности по кампании, обучения и др. -Брой имунизирани деца

		сътрудничеството между институциите и НПО сектора в тази област.					
		1.1.2. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност	Община Медковец Лични лекари РЗИ	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати млади хора и техните родители
2.Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население	2.1 Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции” (СПИ), превенция на ХИВ” чрез използване на национален и регионален опит	2.1.1. Активизиране дейността на отговорните институции и НПО сектора за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им.	Лични лекари Община Медковец Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	-	- Брой обхванати лица с дейности по подобряване на профилактичните дейности.
		2.1.2. Провеждане на беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и имунизацията за превенция на рак на маточната шийка.	Лични лекари Община Медковец Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати майки
	2.2 Разработване и прилагане на програми за превенция на различните	2.2.1. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания за превенция на	Лични лекари Община Медковец Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	ЦОП	Брой проведени профилактични прегледи.

	заболявания./инфекции, онкологични, хронични и др./	онкологични и хронични заболявания.					
		2.2.2. Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.	Лични лекари Община Медковец ОДЗ”Щурче” ОДЗ”Слънчева дъга” СОУ”Отец Паисий” ОУ”Христо Ботев МОМН Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	15 000лв.	ОП РЧР и делегираните бюджети Проектно финансиране	Брой създадени извънкласни форми Брой обхванати деца и ученици
		2.2.3. Информиране на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения, и за правата им като пациенти.	Лични лекари Община Медковец	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица

ПРИОРИТЕТ 3 – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатор и
1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	1.1.Подобряване на жилищните условия в кварталите с ромско население	1.1.1. Разработване на общинска програма за подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население	НПО компетентни по посочената сфера Община Медковец	2012 - 2014	Не са необходими	Общински бюджет	Нова общинска програми
		1.1.2 Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските квартали по отношение на инженерната инфраструктура	НПО компетентни по посочената сфера Община Медковец МРРБ	2012 - 2014	25 000лв.	Общински бюджет Проектно финансиране	Фактически резултати от оценката на нуждите
		1.1.3 Благоустрояване на алейни мрежи, зелени площи и детски площадки;	Община Медковец МРРБ Донори Частни инвеститори	2012 - 2014	5000 лв.	Общински бюджет ПРСР Донори ПЧП Европейски средства	Брой новопостроени детски площадки, атракционни и площ благоустроени зони
	Проектиране и на изграждане техническа инфраструктура;	1.1.5 Подобряване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици,	Община Медковец ПРСР	2012 - 2014	В процес на изготвяне	Общински бюджет ПРСР	Благоустроени улици и тротоари – км.

		изграждане на тротоари, реконструиране на Ви К мрежи;					
		1.1.6. Подобряване на жизнената среда чрез мероприятия свързани със организиране доброволни зелени групи	Община Медковец Частни инвеститори	2012 - 2104	Не са необходими		Площ на премахнати нерегламентир ани сметища, брой ангажирани в подобряване на жизнената среда лица.

ПРИОРИТЕТ 4 – ЗАЕТОСТ

Основна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на зетите сред тях

Специфични цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
Осигуряване на достъп на ромите и друго живеещо при подобни условия население от областта до пазар на труда и до различните инициативи за самостоятелна заетост.	1. 1.Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми	1.1.1.Разработване на проекти включени в програми за квалификация и трудова заетост по програми, сезонна заетост и др.	МТСП,АЗ,МОМН в сътрудничество с общината ,	2012 - 2014	10000 лв.	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти и общински бюджет	Брой разработени проекти
		1.1.2.Обучаване на младежи в професионални умения	МТСП,АЗ,МОМН в сътрудничество с общината, частни	2012 - 2014	50 000лв.	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски	Брой обучени младежи

		чрез стажуване;	компании			програми и проекти	
Стимулиране на трудовата мобилност сред общността в областта за достъп до сезонни работни места и работни места в значими инфраструктурни проекти /селско стопанство, строителство на магистрали и пътища/.	Осведомяване и посредничество за наемане на хора от общността по различни инфраструктурни проекти	1.1.3. Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки;	МТСП, АЗ, МОМН в сътрудничество с общината, частни инвеститори	2012 - 2014	Не са необходими		Брой включени лица и наети лица
Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес.	Разяснителни кампании за различните мерки и програми	1.1.4. Стимулиране на икономическата инициатива сред хората от малцинствата за развиване на бизнес и производство;	МТСП, АЗ, МОМН В сътрудничество с общината, частни компании, МЗХ.	2012 - 2014	50000	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой включени лица и самонаети лица

ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Основна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
	Подобряване на ефективността на работата	1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба №1 на	Община Медковец и ПУ с. Медковец	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой полицейски служители

	служителите в правоохранителните органи в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека.	Общински съвет за ред и сигурност, приета с решение № 11 от 21.11.1997 г. По протокол № 5 – Медковец сред ромското население;					обучени да работят в мултиетническа среда Брой беседи в ромските квартали
		1.1.2.Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население;	Община Медковец ПУ с.Медковец към РУП ЛОМ, представители на общността.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой работни срещи и лица участвали в тях конкретни резултати
	Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, вкл. и спорт.						
	Засилване работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи кацитета дейности и увеличаване на възможностите за социализация.	1.1.3.Обучение по права на човека и права на детето в училище;	Община Медковец ПУ с.Медковец ОДЗ”Щурче” ОДЗ”Слънчева дъга” СОУ”Отец Паисий” ОУ”Христо Ботев” МОМН	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обучени лица Брой проведени обучения
	Засилване работата на						

	местно ниво за повишаване осъзнаването на правата и отговорностите от ромите.						
	Засилване на работа със семействата от ромски произход и от друго живеещо при подобни условия население при съблюдаване на правните механизми и работа със семействата за осъзнаване на родителските задължения, за разбиране и спазване правата на децата.	Усилване на дейността на Общинската комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни деца чрез включване на представители и от общността или НПО в комисията;	Община Медковец ПУ с.Медковец, и представители на общността.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица и разрешени случай.

ПРИОРИТЕТ 6 – КУЛТУРА И МЕДИИ

Основна цел: Създаване на условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот и съхранение и развитие на ромската традиционна култура и творчество

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция.	Разработване и реализиране на програми за културна социална интеграция на общинско ниво	1.1.1.Реализиране на образователна програма за правата и задълженията на общността, като равноправни граждани – листовки, дискусии, медийни продукти;	Община Медковец ОДЗ”Щурче” ОДЗ”Слънчева дъга” СОУ”Отец Паисий” ОУ”Христо Ботев” МОМН	2012 - 2014	Не са необходими		Брой направени и разпространени листовки, брой организирани дискусии, медийни продукти ;
		1.1.2. Да се учреди Обществен съвет в община Медковец за формиране на политика и прилагане на настоящия план	ОДЗ”Щурче” ОДЗ”Слънчева дъга” СОУ”Отец Паисий” ОУ”Христо Ботев” МОМН НПО Представители на общността. Регионална здравна инспекция. ПУ с.Медковец	2012 - 2014	Не са необходими	Общински бюджет Делегирани бюджети	Създаден обществен съвет
2.Запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности;	2.1 Да се постигне развитие и опазване на културната идентичност на ромите	2.1.1. Да се създадат кръжоци по интереси в читалището за етническото население	ОДЗ”Щурче” ОДЗ”Слънчева дъга” СОУ”Отец Паисий” ОУ”Христо Ботев” МОМН НПО Представители на	2012 - 2014	Не са необходими		Брой създадени центрове

			общността				
		Популяризиране на програма „Българските библиотеки – място за достъп до информация за всеки”					
		2.1.2.Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите;	ОДЗ”Щурче” ОДЗ”Слънчева дъга” СОУ”Отец Паисий” ОУ”Христо Ботев” МОМН НПО Читалища	2012 - 2014	10 000лв.	Общински бюджет Делегирани бюджети ОП РЧР Частни капитали НПО	Брой проведени мероприятия и брой на включени участници.
		2.1.3.Организиране и провеждане на празници извън рамките на кварталите с етническо население; - Участие в празника на общината.	ОДЗ”Щурче” ОДЗ”Слънчева дъга” СОУ”Отец Паисий” ОУ”Христо Ботев” МОМН НПО Читалища	2012 - 2014	Не са необходими		Брой проведени мероприятия и брой обхванати лица
		2.1.4.Издирване на талантиливи деца от етносите и подпомагане на записването им в училища по изкуствата.	ОДЗ”Щурче” ОДЗ”Слънчева дъга” СОУ”Отец Паисий” ОУ”Христо Ботев” МОМН НПО Читалища	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати деца

10.Очаквани резултати:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, нестопанските организации и лидери за решаването на конкретни проблеми на населението и реализиране на съвместни програми, допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- Повишено качеството на образование сред ромското население;
- Намаление на отпадналите от училище ученици ;
- Повишена посещаемост на учебни занятия от учениците с 30% ;
- Намалена неграмотността сред 18 – 25 годишните млади хора ;
- Намаление на безработицата сред малцинствата с минимум 4%;
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора в кварталите;
- Ограничено разпространението на наркотици в кварталите и намалена проституцията;
- Изградени нови зелени площи и детски площадки;
- Подобро състоянието на техническата инфраструктура в кварталите;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности;
- Утвърдена обществена структура за развитието на местната общност;
- Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.

11.Мониторинг на изпълнението

Оценката на изпълнението на плана за действие се осъществява от Общински съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси /ОССЕИВ/ чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението:

- Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.
- ОССЕИВ координира и обобщава получената информация в доклада.
- Докладът се представя за одобрение пред ОССЕИВ.
- Докладът се приема от Общински съвет

12.Заключение

За изпълнението на „Плана за действие на община Медковец за подкрепа на интеграционните политики” от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност.

Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение.

Като участници не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността и компетентността на експертите, работещи по въпросите на ромите. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма.

ОБЩИНА

МОНТАНА

3400 МОНТАНА, ул. "Извора" 1, тел: (096) 300 400, факс: 300 401, E-mail: montana@mo

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА
МОНТАНА ЗА ПОДКРЕПА НА
ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ
(2013- 2014)**

ВЪВЕДЕНИЕ:

По данни на Националния статистически институт от преброяването на населението и жилищния фонд от 2011 г., като роми в община Монтана са се определили 3764 български граждани.

Продължава тенденцията част от хората, които реално принадлежат на общността и околното население определя за „роми“ да се самоопределят като българи, турци, румънци и др., което произтича от правото на преброяването лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава. Този факт обременява планирането и изпълнението на дейности, свързани с интеграцията на етноса, защото отразява значителни разлики от реалната ситуация в страната, в т.ч. в община Монтана. Поради тази причина в настоящия план за действие на Община Монтана, към областната стратегия на област Монтана за интегриране на българските граждани от ромски произход са представени и неофициални виждания от дейността на неправителствени организации, здравни медиатори, теренни сътрудници и др. експерти, работещи в общността. Този документ обобщава и данни за други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация.

I.ОБРАЗОВАНИЕ

В последните години в образователната система на община Монтана бяха извършени редица промени, продиктувани както от извършените такива в националната образователна система, така и промени в общинската структура в следствие на демографския срив. Към момента основните училища са 8; средните общообразователни училища – 5; профилираните гимназии – 2 , а професионалните - 5. Само в три от селата има училища - основни. Детските градини са 12 със седалище в града. Към тях има филиали в 10 от селата на общината. Като положителен резултат от извършените структурни промени може да се посочи намаляването на сегрегирани училища, осигуряването на транспорт на деца и ученици от населените места, в които няма учебни заведения до детски градини и средишни училища, предоставящи полуинтернатно обучение и хранене, както и обучение с по-добро качество.

В мнозинството от случаите децата посещават детска градина, обхващат се в I клас в училище /броят на необхванатите за учебната 2012/2013 г., регистрирани в ЕСГРАОН – Монтана, ученици, подлежащи на задължително обучение в I клас е сравнително малък - 16, като по-голяма част от тях не са на посочения адрес, едно е отложено/. Община Монтана няма съществен проблем в тази част, особено относно подлежащите на задължителна предучилищна и училищна подготовка. От години има изработена система за обхват на 6 и 7-годишните. Проблемът по-скоро е със задържането им в детските градини и в училищата. През учебната 2011/2012 г. и до момента на настоящата учебна година по данни на директорите на общинските училища са отпаднали общо 13 ученици, а реинтегрирани са 9. Част от отпадналите ученици прекратяват обучението си след началния етап, а още по-голяма част след завършването на основно образование. Причините са различни - икономически, социални, демографски и др.

Процесът на десегрегация в Монтана започва 2001 г. от Фондация „Ресурсен център Шам” в партньорство с Община Монтана и с подкрепата на Ромски образователен фонд Будапеща. Към настоящия момент учениците от кв. Кошарник се превозват до пет приемни училища в града. Транспортът е ангажимент на училищата. Поради недостатъчния капацитет на кварталната детска градина, Община Монтана осигурява превозване на деца до ЦДГ №5 „Дъга”.

Училищните ръководства осигуряват необходимото /по възможностите си/ за задържане на децата и учениците и повишаване на мотивацията за учене. Обучени за работа в мултикултурна среда са 127 педагози и 10 директори на детски градини и училища, като някои учители са получили професионална квалификация „Магистър по интеркултурно обучение”. Почти всички учебни заведения са заложили в своите планове дейности за интеграция, включващи както работа с родители, така и множество извънкласни дейности. Някои от училищата и детските градини работят и по проекти, подкрепящи интеграционните процеси.

Анализът на ситуацията показва, че отпадането от училище и липсата на образование е един от най-сериозните фактори за попадане в ситуация на множество рискове – бедност, противоправно поведение, насилие, зависимост и др. Инвестирането в училищното обучение е от решаващо значение за успешната интеграция в училище на децата в риск. Доказано е, че интервенциите по отношение на децата в ранна възраст имат значим ефект по отношение на прекъсване на цикъла на бедност за тях. Необходими са комплексни интервенции между социалната и образователната сфера, насочени към подобряване на тяхното взаимодействие, развиване на приятелска за децата образователна среда, преодоляване на социалните затруднения за посещаване на училище. Образователното равнище на родителите също е силен фактор, оказващ влияние върху риска от бедност сред децата – сега и в бъдеще. Колкото по-ниско е образователното равнище на родителите, толкова е по-голям шансът те да са безработни и/или да получават ниски доходи, упражнявайки заетост с ниско качество.

За да се разбие затвореният цикъл децата да повторят модела на социална изолация на своите родители е необходима комплексна интервенция, която да подпомогне семействата да осигурят шансове за развитие на своите деца и включваща приоритетни цели, задачи и дейности.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори
1. Продължаване на десегрегационния процес	1.1 Осигуряване на транспорт за децата и учениците от закритите учебни заведения до приемни	1.1.1.Разработване на транспортна схема за обхващане на всички деца и ученици от закритите учебни заведения	Община Монтана, Неправителствени организации /НПО/, средищни училища и детски	Държавен бюджет(272 740 лв.годишно), външно финансиране – НПО и проектно финансиране	Брой пътуващи деца и ученици

	средищни детски градини и училища		градини		
		1.1.2.Осигуряване на придружители за пътуващите деца и ученици	НПО, средищни училища и детски градини	Държавен бюджет, външно финансиране – НПО и проектно финансиране	Брой осигурени придружители
	1.2. Осигуряване на транспорт за децата и учениците от сегрегирания квартал Кошарник до приемни детски градини и училища	1.2.1.Работа по проекти за осигуряване на допълнителни средства за транспорт	Община Монтана, НПО, РИО, приемни училища и детски градини	Община Монтана (5984лв. годишно), приемни училища, външно финансиране – НПО и проектно финансиране	Брой пътуващи деца и ученици
		1.2.2.Осигуряване на придружители за пътуващите деца и ученици от кв. Кошарник	НПО, приемни училища и детски градини	Държавен бюджет, външно финансиране – НПО и проектно финансиране (3000лв. на човек годишно)	Брой осигурени придружители
		1.2.3.Работа с родители и убеждаване за необходимостта от десегрегационните процеси	НПО, училища и детски градини	Не е необходимо	Брой записани в приемни детски градини и училища деца и ученици от кв. Кошарник
		1.2.4. Разработване на	Приемни училища и	Не е необходимо	Брой пътуващи

		транспортна схема за обхват на децата и учениците от кв. Кошарник	детски градини		деца и ученици
	1.3.Увеличава- не броя на приемните детски градини	1.3.1.Работа по проекти	Община Монтана, НПО, РИО, приемни детски градини	Община Монтана, външно финансиране – НПО и проектно финансиране	Брой приемни градини
		1.3.2.Работа с родители	Приемни детски градини	Не е необходимо	Брой приемни детски градини
	1.4. Продължаване на сътрудничество то с НПО и други заинтересовани страни	1.4.1.Включване на НПО като партньори в проектните дейности	Община Монтана, НПО, РИО	Не е необходимо	Брой партньор- ства
		1.4.2.Работа с родители чрез НПО	НПО	Не е необходимо	
		1.4.3.Сътрудни- чество с РИО относно провеждане и контрол на десегрегацион- ните процеси	Община Монтана, РИО	Не е необходимо	
2. Про- дъл - жаване на ин- тегра- цио- нните проце- си	2.1.Осигурява- не на условия за равен старт и задържане на деца и ученици в учебните заведения	2.1.1.Квалифи- кация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	РИО, детски градини и училища	Държавен бюджет, национални програми и проекти	Брой обучени педагози

		2.1.2.Включване на ученици в разнообразни извънкласни форми	РИО, училища	Училищен бюджет, национални програми и проекти	Брой участващи ученици
		2.1.3.Подобряване на учебната среда в детските градини и училища	Детски градини и училища	Бюджет на учебните заведения, Община Монтана и проектна дейност	Извършени ремонти и оборудване
		2.1.4.Изготвяне на индивидуални планове за децата и учениците, застрашени от отпадане	Детски градини и училища	Не е необходимо	Брой изготвени планове
		2.1.5 Осигуряване на учебници за социално слаби ученици след VII клас	Училища, НПО	Училищен бюджет, външно финансиране, Община Монтана	Брой подпомогнати ученици
		2.1.6.Ангажиране на родителите в съвместни дейности	Детски градини и училища	Не е необходимо	Брой организирани съвместни мероприятия
3. Повишаване на социалния статус чрез образование на възрастни	3.1. Ограмотяване и повишаване на професионалната квалификация на възрастни	3.1.Издирване на лица над 16 г., незавършили определена образователна степен и убеждаване в необходимостта от професионална квалификация	НПО, Дирекция "Бюро по труда"	Не е необходимо	Брой родители
		3.2. Предоставяне на възможности за различна от дневната форма на обучение за лица над 16 г.,	РИО, училища, Бюро по труда, работодатели	Държавен бюджет	Брой обучени лица

		незавършили определена образователна степен			
--	--	--	--	--	--

Решаването на проблемите е възможно с общите усилия на държавата, общините, неправителствените организации.

II. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Възрастовата структура на ромите в община Монтана показва ясно изразена тенденция – с нарастване на възрастта намалява относителният дял на възрастовите групи.

Таблица – възрастова структура на ромите в община Монтана

Общо:	0-19 години	20-39 години	40-59 години	над 60 години
3764	1412	1228	796	328

- Данни на НСИ, преброяване на населението и жилищния фонд през 2011г.

Делът на най-възрастните - хората над 60 години в ромската общност е около 4 пъти по-нисък, отколкото при българите.

Общността е най-младата в страната. Близко половината от лицата от ромски произход са деца или млади хора, при които дългогодишните здравословни проблеми се срещат относително по-рядко, отколкото при възрастните. От друга страна, поради невъзможността да се осигури навременно и продължително лечение на нуждаещите се, смъртността, особено в ромската група настъпва много по-рано, отколкото при останалото население.

Промените в начина на регистриране на заболяемостта през последните години и липсата на официални статистически данни за разпределението ѝ по етнически признак затрудняват анализа. По данни на Факт Маркетинг (2004) 68 % от ромските домакинства са с хронично болен; 58 % нямат достъп до стоматологична помощ; 55 % посочват, че затрудненият достъп до лекари поради отдалеченост, представлява опасност за тяхното здраве, като жителите на селата много по-често определят отдалечеността на лекарската помощ като рисков фактор; 46 % от лицата от ромски произход не са здравно осигурени. Тези тенденции са с давност от над 15 години, но се задълбочават през последните години.

По впечатления на здравните медиатори в община Монтана, поне в половината от ромските домакинства има хронично болен, а поне във всяко четвърто домакинство има човек с увреждане. Услуги на стоматолог ползват едва около 20% от ромите и то изключително поради наличие на неотложна или спешна нужда от това.

Средната продължителност на живот на ромите е по-ниска от средната продължителност на живот на етническите българи /MIGHEALTHNET/. При лицата от ромски произход леталитетът при социалнозначимите заболявания и усложненията настъпващи вследствие на неадекватно лечение на хроничните заболявания като цяло е по-висок. По голям е и делът на инфекциозните заболявания поради липса на здравни навици, непълно обхващане в

профилактичните национални програми и изпълняваните от общо практикуващите лекари /ОПЛ/ такива, социално битови фактори. По данни на здравните медиатори и екипа на Фондация „Здравни проблеми на малцинствата“, която работи на територията на община Монтана по програма „Подобряване контрола на туберкулозата в България“, финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария, през 2012 г., около 80 % от болните в община Монтана са роми. През 2012 г. здравните медиатори са съдействали за осъществяването на 60 профилактични пулмологични прегледи с мобилен флуорограф, но е наложително тези прегледи да се увеличат като брой и специфика.

При около 5 % от ромските деца не са провеждани никакви имунизации, а при около 15 % не са проведени всички, които се изискват по Националния имунизационен календар (Факт маркетинг, 2003). Изключително тревожен факт е, че по време на епидемията от Морбили /2010 г./ в страната над 90% от заболялите, бяха ромски деца. За съжаление и община Монтана не може да се разграничи от тази негативна национална статистика. Обнадеждаващ факт за промяна на тези показатели е наличието на двама здравни медиатори в община Монтана. Ежемесечно се работи с ОПЛ за повишаване обхвата с имунизации. През 2012 г. са проведени две извънредни имунизационни кампании, в които са обхванати 40 деца с пропуснати имунизации от кв. Кошарник. Същата година със съдействието на здравните медиатори и РЗИ са проведени 5 здравни беседи с представители на общността по отношение на превенция на инфекциозни заболявания, в т.ч. туберкулоза, превенция от онкологични заболявания и по-специално рака на маточната шийка.

По-висока е и детската смъртност. По данни на Националния статистически институт за 2003 г. детската смъртност е 9.9/1000 при българите; 17/1000 при лицата от турски произход и 28/1000 при лицата от ромски произход. Докато при лицата от български и турски произход се наблюдава тенденция за отлагане на брака и на раждането на първо дете, при лицата от ромски произход се запазва тенденцията на много ранни женитби, на раждане на първо дете в юношеска възраст и на следващи раждания с кратък интервал между тях. Ранните раждания са рисков фактор за недоносеност на плода, тежки вродени увреждания на бебето, за висока детска смъртност в първата година от живота и за висока майчина смъртност.

Отдалечеността и неосигуреността на ромските квартали допълнително обуславя влошаване на достъпа на роми до здравни услуги. В повечето случаи първичната помощ и профилактика е трудно изпълнима, а специализираната и болничната помощ доста закъсняла с множество натрупани и преминали в спешност здравни проблеми.

Целите, задачите и дейностите по отношение на здравеопазване са посочени в следващата таблица:

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори
1. Намаляване на детската смъртност сред ромите и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация	1.1. Ранна регистрация на бременните, наблюдение по време на бременността и своевременна хоспитализация на родилките	1.1.1. Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвъртия месец на бременността с регистрация, консултации с лекар-специалист по акушерство и гинекология и своевременно постъпване в лечебно заведение за болнична помощ за раждане	Лични лекари, здравни медиатори, Регионална здравно осигурителна каса /РЗОК/, Регионална здравна инспекция /РЗИ/		Брой обхванати бременни с преглед и консултация с гинеколог до четвъртия месец на бременността и брой своевременно хоспитализирани родилки
		1.1.2. Осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно население. Предоставяне контрацептивни средства на желаещи лица, принадлежащи към групата	Министерство на здравеопазването /МЗ/, РЗИ, специалисти по акушерство и гинекология, здравни медиатори	Държавен бюджет	Проведени минимум 100 прегледа годишно с мобилните кабинети
	1.2. Намаляване на бременностите в юношеската	1.2.1. Провеждане на беседи с подрастващи и	МЗ, РЗИ, здравни медиатори, лични		Проведени минимум 5 беседи годишно по

	възраст и профилактика на вродени аномалии и наследствени заболявания	млади хора и с техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето, за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране	лекари		посочените теми
2. Подобряване на здравната помощ за новородените и децата в предучилищна възраст	2.1. Своевременно регистриране на новородените и нерегистрираните деца при личен лекар	2.1.1. Активизиране дейността на медиаторите за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им	Здравни медиатори, лични лекари, РЗИ		Брой деца, записани при личен лекар в населените места, в които работят медиатори
	2.2. Повишаване на обхвата с имунизации по Националния имунизационен календар на новородените и децата до 7-годишна възраст	2.2.1. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им	МЗ, РЗИ, здравни медиатори, мобилни кабинети		Проведени минимум 3 беседи годишно по посочените теми

		прилагане, съгласно Националния имунизацио- нен календар			
		2.2.2. Провеждане на имунизации с мобилни екипи в населени места без лични лекари	МЗ, РЗИ, лечебни заведения, здравни медиатори		Брой деца, обхванати с имуниза- ции
	2.3. Редовно провеждане на профи- лактичните прегледи за съответната възрастова група	2.3.1. Провеждане на профи- лактични прегледи с мобилни педиатрични кабинети в квартали с преобладаващо ромско население и отдалечени населени места	МЗ, РЗИ, лечебни заведения, община Монтана, здравни медиатори	Държавен бюджет	Проведени минимум 100 прегледа годишно с мобилните педиатрич- ни кабинети
3.Подобрява- не на профилакти- чните дейности сред ромите и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация	3.1. По-пълно обхващане на ромското население с профилактич- ни прегледи	3.1.1. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания с мобилни мамографи за превенция на рака на млечната жлеза	МЗ, РЗИ, мобилни екипи, лични лекари, здравни медиатори		Проведени минимум 200 прегледа годишно с мобилен мамограф
		3.1.2. Провеждане на ранна диагностика и скрининг за артериална хипертония, сърдечно съдови заболявания,	МЗ, РЗИ, мобилни екипи, лични лекари здравни медиатори		Проведени минимум 200 прегледа годишно с мобилните кабинети – флу- орограф, ехограф,

		<p>белодробни заболявания, захарен диабет и дислипидемии с мобилни флуорографи, ехографи и лаборатории</p>			лаборатория
		<p>3.1.3. Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи сред ромското население</p>	РЗИ, лични лекари в сътрудничество с НПО и здравни медиатори		Проведени минимум 3 беседи годишно по посочената тема
	<p>3.2. Превенция и контрол на ХИВ, туберкулоза и сексуално предавани инфекции сред уязвимите ромски общности</p>	<p>3.2.1. Изграждане на капацитет и работа в общността за превенция и контрол на ХИВ чрез услуги по консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване за ХИВ и сексуално предавани инфекции; обучение, работа на терен, мобилни медицински кабинети</p>	МЗ, неправителствени организации, община Монтана, РЗИ, кабинети за безплатно изследване, лечебни заведения,	Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции 2008-2015; Програма BUL-202-G01-H-00 „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“, финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария	Брой и процент млади хора от ромска общност, достигнати с пълен пакет услуги за превенция на ХИВ
		3.2.2. Дейности	МЗ,	Национал	Брой лица

		по подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност чрез провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза	неправителствени организации, община Монтана, МБАЛ „Ст. Илиев“,	на програма за превенция и контрол на туберкулозата; Програма BUL-607-G02-T „Подобряване на контрола на туберкулозата в България” ; Програма BUL-809-G03-T „	от ромска общност, обхванати със скрининг за риска от туберкулоза. Брой и процент лица от ромска общност, обхванати със скрининг за риска от туберкулоза, които получават медицински преглед чрез микроскопско изследване, рентгенологичен преглед и туберкулинов кожен тест Брой пациенти с туберкулоза от ромска общност с директно наблюдавано лечение в продължителната фаза или с латентна туберкулозна
--	--	--	---	--	--

					инфекция, които получават подкрепа от ключови сътрудници
4. Подобряване достъпа до здравни услуги за ромски и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация	4.1. Подкрепа на практиките за първична и специализирана медицинска помощ за доближаването им до кварталите, населени предимно с ромско население	4.1.1. Подкрепа за функционирането на амбулатории за първична медицинска помощ в квартали, населени предимно с ромско население, съфинансирани от община и с дейности на мобилна техника	РЗОК, община Монтана, НПО, РЗИ		Проведени профилактични и специализирани прегледи в места с компактно представителство на ромски и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация
	4.2. Обучение на здравни медиатори и тяхната реализация	4.2.1. Увеличаване броя на здравните медиатори	МЗ, Община Монтана, РЗИ, Национална мрежа на здравните медиатори	Държавен бюджет, общински бюджет /1000 лв./	Обучен и назначен още един здравен медиатор към Община Монтана за периода
		4.2.2.Повишаване квалификацията на здравните медиатори чрез участие в семинари, срещи, кръгли маси и др.	МЗ, община Монтана, медицински колежи, Национална мрежа на здравните медиатори	МЗ,общински бюджет /1000 лв./	Брой реализирани участия в семинари, срещи и др.
5. Повишаване на здравните	5.1. Обучение на ромското население за	5.1.1. Периодично провеждане на	МЗ, РЗИ в сътрудничество със		Проведени минимум 5 беседи

знания и информираността на ромите и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация	предпазване от най-честите заболявания	беседи от здравни специалисти и медиатори за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушен, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене, предимствата на здравословния начин на живот и за предпазване от полово предавани и др. инфекциозни заболявания	здравни медиатори и личните лекари		годишно по посочените теми
		5.1.2. Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование включително за ромските деца	Училища, Община Монтана и НПО	Държавен бюджет	Брой създадени извънкласни форми
6. Разширяване обхвата на здравно осигурените роми и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на	6.1 Регулярно информиране на общността за предимството да си здравно осигурен и за реда на възстановяване на здравноосигу-	6.1.1 Издирване на хора, които са извън системата на социално подпомагане и съдействие за обхващането им.	Здравни медиатори, Дирекция “Социално подпомагане”, Дирекция “Бюро по труда”, РЗИ		Намаляване процента на здравно-неосигурени лица

ромите ситуация	рителни права	6.1.2 Здравноинформационни мероприятия в общността за разясняване услугите, които предоставя здравната система за здравно осигурените лица	Здравни медиатори, РЗИ		Брой обхванати лица
		7.1.3 Индивидуални консултации и съдействие на хората при следване на процедурата за възстановяване на здравноосигурителни права	Здравни медиатори		Брой лица от групата с възстановени здравноосигурителни права

III. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Концентрацията на роми в обособени квартали се увеличи през последните петнайсет години както в градските, така и в селските региони. Тази концентрация в обособени квартали обикновено води до социална изолация на жителите им, до влошаване на жилищните условия, до проблеми с изграждането и поддръжката на инфраструктурата и хигиената, до транспортни проблеми и трудности при осигуряването на услуги. По данни на НСИ от последното преброяване на населението и жилищата в България, през 2011 г. етническите българи разполагат средно с 23.2 кв.м. жилищна площ на едно лице, при ромите тя е едва 10.6 кв.м. Една от най-тежките последици от тази обособеност е влошаването на възможностите за подготовка на младите поколения за работа във формалната икономика и засилващите се трудности при търсенето и намирането на работа.

Община Монтана разполага със следните данни за действаща кадастрална карта и кадастрални планове за населените места, за които няма одобрена кадастрална карта:

За гр. Монтана има кадастрална карта и кадастрални регистри, одобрени със заповед РД-18-29/05.04.2006 г. В обхвата ѝ са включени кварталите с преобладаващо ромско население. В гр. Монтана има обособени два квартала - кв. Огоста и кв. Кошарник.

За селата не е изработвана кадастрална карта. За тях има действащи кадастрални планове, одобрени със заповед както следва:

1. Безденица – № РД-02-14-769/06.08.1996 г.
2. Белотинци - № 4319/1970 г.
3. Благово - № 961/21.08.1986 г.
4. Винище - № 1170/06.08.1991 г.
5. Вирове- № 159/27.03.1987 г.
6. Войници - № 1627/18.10.1993 г.
7. Габровница - № 90/21.01.1991 г.
8. Горна Вереница - № 1625/18.10.1993 г.
9. Горно Церовене - № 226/08.12.1989 г.
10. Д-р Йосифово - №2999/20.08.1965 г.
11. Долна Вереница - №1626/18.10.1993 г.
12. Долна Рикса - № РД-02-14-946/26.09.1997 г.
13. Долно Белотинци - №346/08.06.1987 г.
14. Клисурица - №1164/30.10.1935 г.
15. Крапчене - №1749/25.11.1993 г.
16. Липен – 1341/01.08.1959 г.
17. Николово - №206/16.02.1972 г.
18. Славотин – 922/19.04.1935 г.
19. Смоляновци - №62/15.01.1987 г.
20. Стубел - №1748/25.11.1993 г.
21. Студено буче – Указ №174/26.03.1930 г.
22. Сумер - №1750/26.09.1997 г.
23. Трифоново - №РД-02-14-949/26.09.1997 г.

Действащите подробни устройствени планове са както следва:

В гр. Монтана има одобрени ПУП за:

1. кв. Стадиона, одобрен с Указ 137/25.12.1905 г.
2. Район между ж.п. линията и кв. Огоста - №162/31.03.1987 г.
3. кв. Кошарник -№2030/12.11.1990 г.

За селата:

1. Безденица – № 495/02.03.1931 г.
2. Белотинци - № 4319/1970 г.
3. Благово - № 961/21.08.1986 г.
4. Винище - № 1170/06.08.1991 г.
5. Вирове- № 159/27.03.1987 г.
6. Войници - № 1627/18.10.1993 г.
7. Габровница - № 90/21.01.1991 г.
8. Горна Вереница - № 1625/18.10.1993 г.
9. Горно Церовене - № 226/08.12.1989 г.
10. Д-р Йосифово - №2999/20.08.1965 г.
11. Долна Вереница - №1626/18.10.1993 г.
12. Долна Рикса - № 4988/16.12.1931 г.
13. Долно Белотинци - №346/08.06.1987 г.
14. Клисурица - №1165/30.10.1935 г.
15. Крапчене - №1749/25.11.1993 г.

16. Липен – 1341/01.08.1959 г.
17. Николово - №206/16.02.1972 г.
18. Славотин – 922/19.04.1935 г.
19. Смоляновци - №62/15.01.1987 г.
20. Стубел - №1748/25.11.1993 г.
21. Студено буче –№1001/03.04.1930 г.
22. Сумер - №1750/26.09.1997 г.
23. Трифоново - №РД-02-14-949/26.09.1997 г.

Необходими дейности:

В случай, че общински терени, попадащи в земеделска земя, бъдат определени за застрояване, за тях ще бъде необходимо да се изработят кадастрални планове и подробни устройствени планове(ПУП) за промяна на предназначението на земеделската земя.

гр. Монтана

- кв. Огоста - актуализиране на част от действащия ПУП за изменение на регулацията по имотни граници;

- кв. Кошарник – изработване на ПУП за включване в регулация на застроени територии, заселена с роми.

с. Д-р Йосифово

- изработване на кадастрален план за територия с площ около 20 дка., заселена с роми, за включване в регулация.

IV.СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ И ЗАЕТОСТ

Лицата без или с ниска образователна степен са рискова група, която прелива във всички други рискови групи. Тя е характерна предимно за изолираните ромски общности, основно в малките населени места. Тези лица са като правило изолирани от пазара на труда, не са здравно осигурени и имат изключително ниски доходи. Лицата от тази рискова група са силно социално изолирани и практически имат нужда от помощ в различни аспекти от живота си.

По данни на НСИ от преброяването през 2011 г. икономическата активност на големите етнически групи в страната продължава да се различава значително. Икономически активни са 53.5% от всички етнически българи над 15 години, 45.4% от българските турци и едва 38.8% от ромите, въпреки че в тази най-млада етническа група делът на учащите след 15 годишна възраст и делът на пенсионерите е най-нисък. В последните няколко години се увеличава относителният дял на безработните лица в Община Монтана. Ето какво сочат данните:

Регистрирани безработни лица, 2008 г.	1744
Регистрирани безработни лица, 2009 г.	2442
Регистрирани безработни лица, 2010 г.	3079
Регистрирани безработни лица, 2011 г.	2822

Брой безработни лица без, или с по-ниско от основно образование	588
Брой безработни лица с увреждане	151
Брой безработни младежи до 29 години	625

Делът на регистрираните безработни лица, самоопределили се като представители на ромската етническа група е относително нисък – 284 лица от общо 2896 /към 31.10.2012 г./. Характерно за представителите на горепосочената етническа група е, че лицата с начално и по-ниско образование са 78% от всички. Със средно образование са само 10 лица, а в края на м. октомври 2012 г. няма нито едно лице с висше образование. През 2012 г. в програми за заетост по Закона за насърчване на заетостта /ЗНЗ/ и в проекти по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”/ОП „РЧР”/ са включени 24 лица от ромската етническа група.

От анализа на тази информация правим следните изводи:

- Броят на регистрираните мъже е по-голям от броя на регистрираните жени.
- Голям е делът на лицата с начално и по-ниско образование сред лицата, самоопределили се като представители на ромската етническа група. Това е сериозна пречка за реализацията им на пазара на труда на несубсидирани работни места.
- Под 10 % от регистрираните безработни лица са се самоопределили като представители на ромската етническа група.
- Включените в заетост по програми и проекти лица от ромската етническа група са под 6 % от общо включените, а делът им от включените в проекти на ОП „РЧР” е под 4%.

Бюрата по труда са по-ефективни при намирането на постоянна работа за високообразованите и квалифицирани граждани. В повечето случаи ромите са неконкурентноспособни на пазара на труда. Към този проблем можем да добавим и дискриминационни причини по етнически показатели, които допълнително влошават ситуацията. При ромите заети са едва 50.2% от икономически активните лица; т.е. 19.35% от всички роми над 15 г. Голяма част от безработните роми в община Монтана не са регистрирани в бюрото по-труда, не са обхванати с подпомагане от съответните специализирани органи съгласно Закона за социално подпомагане и Правилника за прилагането му. За много роми отношенията с двете институции са по-скоро досадна обремененост, отколкото реално предлагащи подпомагане. Логично, това води до наличие на скрит социален статус и скрита безработица в общността. Продължителното отпадане от пазара на труда е най-силният индикатор за социално-икономическо изключване в България към момента. В подкрепа на анализи и изводите до тук е и следната информация:

През 2012 година в Дирекция „Социално подпомагане” – Монтана общият брой на подпомаганите лица и семейства от община Монтана с месечна помощ по чл. 9 от Правилника за приложение на Закона за социалното подпомагане е 430 броя, от тях 310 броя са от ромски произход или 72 на сто. При съпоставка на данните с тези от 2011 година се наблюдава запазване относителният дял на подпомаганите роми. Необходима е политика по ограмотяване, обучение, придобиване на квалификация и преквалификация с цел ангажирането им в професии, традиционно характерни за етноса.

Дейност	Включени лица от ромска етническа група	Източник на финансиране
Включени в сезонна заетост на несубсидирани работни места	20	Няма – не са необходими средства
Включени в Програми и Мерки за заетост и в Проекти с външно финансиране	25	Републикански бюджет и ОП „РЧР”
Организиране на мотивационни курсове	10	Републикански бюджет

V. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Конституцията на Република България, Законът за защита от дискриминация от 2004 г., други закони и под закони нормативни актове гарантират равните права и защита от дискриминация за всички, независимо от тяхната етническа принадлежност, пол, възраст, здравно състояние, вероизповедание, сексуална ориентация и други признаци. Негативните нагласи и предрасъдъци на етническа основа ограничават представителите на ромската общност за пълноценно участие в обществения живот. Това рефлектира неблагоприятно върху общността като цяло. Голяма част от изявените роми, за да избегнат това отношение, често напускат общността, лишавайки я от позитивни модели и авторитетно представителство. Затова са необходими политики за създаване на условия за равни възможности и недопускане на дискриминация. Така ще се постигне укрепване на солидарността и социалната сплотеност на обществото и осигуряване на равен достъп до права, облаги, стоки и услуги.

С цел създаване на реални гаранции за включване на ромите в реалния живот, в съответствие с принципите на Европейския съюз е необходимо активно включване във всички нива при вземането на решения и формирането на интеграционни политики. Трябва да се предприемат дейности за повишаване на познанията на служителите в публичната администрация, правораздавателните и правоохранителните органи, относно защитата правата на човека и закрила на малцинствата, както и недопускане на дискриминация.

Въз основа на предприетите от Районно управление “Полиция” – Монтана /РУП - Монтана/, мерки за гарантиране правата на гражданите, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата на територията на Община Монтана в районите с компактно ромско население, могат да се направят следните изводи:

1. Основните престъпления, които се извършват на територията на община Монтана в районите с преобладаващо ромско население, са различните видове кражби.

2. Нарушенията на обществения ред в тези райони са чести като изобилстват случаите на съседски конфликти.

3. Потърпевши граждани от престъпленията на ромите са предимно хората, които имат необитаеми вили в района на кв. "Кошарник" и местностите около гр. Монтана, а в селата обект на посегателства са всички имоти, в които не живеят хора постоянно - с. Габровница, Д-р Йосифово, Д. Белотинци и др. села с преобладаващо ромско население.

4. Основните фактори и причини, пораждащи проблема, са общоизвестни, а именно:

- ниският социален статус на тази категория лица;
- неграмотността сред ромите;
- голямата безработица сред тях;
- липсата на перспектива за икономическо съживяване на населените места с преобладаващо ромско население.

5. Нужен е комплексен подход от всички заинтересовани институции - държавни, общински, неправителствени организации и сдружения, за решаване на проблемите и пълното интегриране на българските граждани от ромски етнически произход.

Възможни мерки за решаването на проблемите на сигурността на населението на Община Монтана:

1. Основно чрез засилване на превантивната работа от страна на полицията и всички горепосочени заинтересовани страни, като се работи в синхрон във всички проблемни области, свързани с ромското население на общината.
2. Определяне на приоритетите съвместно с гражданите излъчени от тази общност - лидери, НПО, фондации, сдружения и др. за преодоляване на отчуждението и установяване на отношение на партньорство между полицията и гражданите.
3. Намаляване на страха от престъпността чрез превенция съвместно с другите държавни институции, осигуряващи правовия ред в държавата.
4. Изготвяне на дългосрочен план за работа по различните направления на дейност съвместно с ромското население и неговите представители.
5. Реализиране на съвместни проекти в тази насока с осигурено финансиране.

Основни задачи, чиято цел е да се гарантират правата на гражданите от всички етнически групи

1. Работа в партньорство на Община Монтана с Районно управление "Полиция" – Монтана /РУП - Монтана/, и подобряване взаимодействието с държавните институции и гражданското общество при решаване местните проблеми на сигурността, като се акцентира върху сигурността на децата на обществени места, както и на уязвимите социални групи-пенсионери и социално слаби граждани, самотно живеещи и хора в неравностойно положение.
2. Превантивна работа с подрастващите, малцинствата, пенсионерите и уязвимите социални групи, както и с жертвите на насилие, чрез постоянен контакт, срещи , беседи, лекции.
3. Превантивна работа с подрастващите, малцинствата, пенсионерите и уязвимите социални групи, както и с жертвите на насилие, чрез постоянен контакт, срещи , беседи, лекции.

4. Обучение и мотивация на полицейския състав по всички направления на дейност по предварително изготвени графици и тематика свързана с работата в мултиетническа среда.

В изпълнение на основните задачи се планират в определени срокове следните дейности:

1. Работи се в сътрудничество на Община Монтана с РУП – Монтана, при решаването на проблеми със сигурността на гражданите. Търсене и изпълнение на общи решения, чрез споделяне и разпределение на отговорностите по решаването на проблеми със сигурността на местно ниво и недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата.

2. Осигуряване охрана на обществения ред и безопасността на движението в районите на детските и учебните заведения.

3. Създаване на Детски полицейски управления на територията на три училища в гр. Монтана съвместна инициатива на РУП и съответните училища с цел популяризиране на дейността на полицията в служба на обществото сред децата и подрастващите, възпитание в патриотичен дух и етническа толерантност.

4. Провеждане превантивни разяснителни кампании и информационни материали по места - учебни заведения, места със струпване на ромско население и др.

5. Ежемесечно обучение на полицейския състав по проблемите, свързани с етническите общности, децата, жертвите на насилие и пострадалите от престъпления, чрез изработването на работни карти от полицейските служители по конкретна проблематика, засягаща районите с компактно ромско население в Монтана и селата от общината с преобладаващ брой роми.

6. Професионалното обучение на полицейските служители за спецификата при работа на полица с етническите общности, правата на човека, Рамкова конвенция за защита на националните малцинства с цел подобряване ефективността на работа на полицаите в мултиетническа среда .

VI. КУЛТУРА И МЕДИИ

Принципът, че всички хора се раждат свободни и равни по достойнство и права и, че всички граждани са равни пред закона, като не се допускат никакви ограничения на права или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние, е залегнал във Всеобщата декларация за правата на човека. Това означава, че всички са равни пред закона в това число и уязвимите групи като ромите.

Факт е обаче, че в действителния живот съществуват дълбоки социални различия и, че към хората не се подхожда като към равни поради фактическото им положение. Именно през призмата на фактическото положение на уязвимите групи като ромите, трябва да се осъществяват публичните политики в дългосрочен план, като следва да бъдат адресирани целенасочено към тях.

Трябва да се подчертае значението на интеркултурния диалог и мултикултурния подход. В община Монтана има добър пример за това, а именно участието на ромски деца в танцов състав и певческа група в читалищата в селата Д-р Йосифово, Студено буче и Габровница. Добри практики на работа с ромски деца могат да се посочат и в читалищата на селата Вирове, Горно Церовене и Долно

Белотинци. Честването на 8 април – Международен ден на ромите е включен в Културния календар на Община Монтана. Честването му представя изцяло ромската култура. В това отношение могат да бъдат полезни всичките 25 читалища на територията на общината, както и петте културни института в града.

Културни институти

№	Наименование	Населено място
1	Регионален исторически музей и Художествена галерия	Община Монтана
2	Регионална библиотека “Гео Милев”	Община Монтана
3	Драматичен театър “Драгомир Асенов”	Община Монтана
4	Куклен театър “Патилан”	Община Монтана
5	Радиоцентър “Канал М”	Община Монтана
6	Общински младежки дом	Община Монтана

Читалища по населени места

№	Наименование на читалище	Населено място
1	2	3
1	“Пробуда - 1929”	Безденица
2	”Кирил и Методи - 1928”	Г.Белотинци
3	“Просвета - 1921 ”	Благово
4	“Йордан Цеков - 1929”	Винище
5	“Наука - 1929”	Вирове
6	”Асен Йосифов - 1926”	Габровница
7	“Просвета - 1926”	Г. Вереница
8	“Еленко Ценков - 1896”	Г. Церовене
9	“Народна просвета - 1926”	Д-р Йосифово
10	“Селска пробуда - 1927”	Д. Белотинци
11	”Христо Ботев - 1928”	Д.Вереница
12	“Развитие - 1936”	Долна Рикса
13	“Просвета - 1932”	Клисурица
14	“Пробуда - 1978”	Крапчене
15	“Пробуда - 1926”	Липен
16	“Народен будител - 1927”	Николово
17	“Просвета - 1928”	Славотин
18	“Народна просвета - 1908”	Смоляновци
19	“Събуждане – 1922”	Стубел
20	“Изгрев – 1927”	Студено буче
21	“Хр. Ботев - 1929”	Сумер
22	“Звезда - 2007”	Монтана
23	“Разум - 1883”	Монтанта
24	“Стубла – 2012”	Стубел
25	“Кутловица – 2011”	кв. Мала Кутловица

Неправителствени организации

№	Наименование	Населено място
1	Фондация ресурсен център“ШАМ”	Община Монтана
2	Фондация за регионално и културно развитие “Нангле -2000”	Община Монтана

Необходимо е да се прецени дали в сегашната ситуация не е по-добре да се набляга на сходствата, а не толкова на различията, на универсалността на правата, а не толкова на културните права.

Обществото трябва да привикне да вижда ромски лица навсякъде – и в учебници, и на плакати, на модните подиуми, и по телевизията. И това не трябва да е изключение, а норма.

Цел - да се повиши степента на социална и културна интеграция на ромския етнос и паралелно с това да се съдейства за развитие на толерантността на местната общност към межкултурните и междуетническите различия. Това е възможно чрез използване на атрактивни културни събития, в които да бъдат включени ромите.

- Да се активират неактивните лица в изяви и културни събития чрез повече целеви програми и мерки.
- Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите и маргинализираните групи
- Опазване на културната идентичност на ромите
- Участие на роми в изявите на читалището на територията, на която живеят.
- Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите;
- Клубове по интереси.
- Провеждане на празници извън рамките на кварталите с етническо население; - Участие в празника на общината.

Постигането на тези цели и задачи са конкретизирани в приложената по долу таблица.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Източници на финансиране	Индикатори
1. Постепенно постигане на целите в частта	1.1. Във връзка с интеграционния модел на работа към Драматичен	1.1.1. Разработване на проект за ромска	Министерство на културата; Национален съвет за	Републикански бюджет 3000 лв.	Брой изнесени спектакли

„Култура” на „Рамковата програма за равнопоставено интегриране на ромите в българското общество” 2010 – 2020 г. /РПРИРБО/	театър “Драгомир Асенов” да се създаде ромско театрално студио	постановка на сцената на Драматичен театър „Драгомир Асенов” - Монтана	сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси /НССЕИВ/; Община Монтана; Неправителствени организации	Донорски програми	
2.Развитие на специфичната етнокултура на ромите, като част от българската национална култура	2.1.Развитие капацитета на читалище „Звезда 2007”, като културно-образователна институция за творчески изяви и последващо образование на подрастващите	2.1.1.Създаване на художествени творчески групи	Читалищата в общината; Община Монтана	Републикански бюджет 4000лв, Донорски програми	Брой създадени групи
		2.1.2.Създаване на клубове по интереси	Читалищата в общината	Републикански бюджет	Брой създадени клубове
		2.1.3.Школи	Читалищата в общината	Републикански бюджет 5000лв.	Брой създадени школи
3.Популяризиране на ромската култура сред широката общественост	3.1.Преодоляване на информационното затъмнение в медиите по отношение на културата на ромската общност	3.1.1.Художествено оформление, печат и тиражиране на календар със значими ромски културни събития	Община Монтана	Общински бюджет	Брой тиражирани календари
		3.1.2.Гостуване на роми в медиите по повод традиционни ромски празници	Община Монтана		Брой отбелязани празници; Брой медии; Брой участници

		3.13.Създаване на секция “Етноси” към сайта на Община Монтана за публикуване на актуални информации, свързани с ромския етнос	Министерство на културата; Национален съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси /НССЕИВ/; Община Монтана; Народно читалище “Звезда 2007”	Републикански бюджет; Донорски програми	Рейтинг на Web-страницата
--	--	--	--	--	----------------------------------

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
НА ОБЩИНА ЧИПРОВЦИ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ
(2012- 2014)**

м. декември 2012 г.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият план за действие на община Чипровци за изпълнение на интеграционните политики за периода 2012-2014 година дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт и местната общност към разрешаване на социалните потребности на ромската група в общината и на други граждани в уязвимо социално-икономическо положение, които околното население определя като роми, независимо от начина на тяхното самоопределяне. Той е съобразен с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основава на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази област.

Планът за действие е съобразен с **Областната стратегия на област Монтана за интегриране на ромите / 2012 – 2020 г./** и **Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2020 г.)**.

Изпълнението му е насочено към:

- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблемите си;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност и съпричастност към хората в неравностойно положение.

Реализирането на общинската политика за интегриране на социално-икономически уязвимите групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще.

В разработването на плана за действие участваха, съгласно заповед № 649/30.11.2012 г. на кмета на община Чипровци:

- Община Чипровци
- Дирекция „Социално подпомагане” гр.Чипровци
- Филиал на Дирекция ”Бюро по труда” гр.Чипровци
- Представител на ромската общност
- Представител на Сдружение «Чипровци,Алтернатива и Развитие - ЧАР»

2. Актуално състояние на ромската общност в община Чипровци

При последното преброяване на населението и жилищния фонд към 01.02. 2011 година населението на община Чипровци възлиза на 3 715 души. От тях 3658 лица са отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност. Данните са представени в **Таблица1**.

Област Община Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределя м
Община Чипровци	Общо 3658	Българска 3612	Турска 0	Ромска 23	Друга 12	11
Град Чипровци	1841	1827	0	3	4	7

Продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи, румънци и др. По неофициални данни гражданите от ромски произход, които живеят на територията на община Чипровци са 101. Населението на общината е концентрирано в град Чипровци.

Възрастовата структура на населението на общината показва неблагоприятни изменения – по-висок дял на възрастното население. Според демографските класификации населението на община Чипровци може да се причисли към регресивен тип възрастова структура.

Раждаемостта към 31.12.2011 г. е 5.24 промила при смъртност 30.35 промила. Налице е трайна тенденция към демографски срив – минус 25.11 промила.

Таблица № 2

Раждания за 2009 г. (общ брой)	24
Раждания за 2010 г. (общ брой)	21
Раждания за 2011 г. (общ брой)	19

Ражданията за 2009 г. са 24 деца от които 4 са от ромски произход.

Ражданията за 2010 г. са 21 деца от които 2 са от ромски произход

Ражданията за 2011 г. са 19 деца от които 2 са от ромски произход

Таблица № 3

Починали за 2009 г. (общ брой)	125
Починали за 2010 г. (общ брой)	128
Починали за 2011 г. (общ брой)	110

Данните са взети от ЛБД „Население” – община Чипровци

От горните таблици могат да се набележат някои основни тенденции в демографската характеристика, а именно:

Забелязва се трайна тенденция към намаляване на населението, запазва се и отрицателния естествен прираст на населението, както и неговото застаряване.

Етническата група на българските граждани от ромски произход в община Чипровци е малобройна. Според данни от преброяването през 2011 г. ромската група е 0.62 % от населението, а според неофициални данни - 2.72 %.

3.Образование

В община Чипровци има 2 учебни заведения - Основно училище „Петър Парчевич” и Обединено детско заведение „Детелина”.

Основно училище „Петър Парчевич” е средищно и защитено училище. В него се обучават 103 ученика, в паралелки от първи до осми клас. 18 от учениците са с ромски произход и 3 ученика са с един родител от ромски произход, а другият родител е от българската етническа група. Тъй като не са правени анкети, в които да има въпроси за самоопределянето на учениците данните са неофициални.

Близко половината от общия брой ученици са пътуващи и за тях е осигурен транспорт.

ОУ «Петър Парчевич» работи по проект BG 051PO001-3.1.06 « Подобряване качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес». В проекта са включени всички деца от ромски произход, с изключение на едно дете, което по здравословни причини е на индивидуална форма на обучение. Голям стимул за родителите да включат децата си в целодневна организация на обучение е поевтиняването на обяда за сметка на изпълнявания проект.

Активна е работата с родителите. Редовно се провеждат родителски срещи, но голяма част от родителите от ромски произход не присъстват на срещите.

Сред децата от ромски произход има такива със специални образователни потребности и с проблеми в поведението.

ОДЗ „Детелина“ е единственото детско заведение в общината. В него се отглеждат и възпитават деца от гр. Чипровци и останалите населени места. За пътуващите деца е осигурен транспорт. В детското заведение се обучават 61 деца в общо 3 групи. Децата от ромски произход са 10, но само 3 редовно посещават детската градина. 6 % от децата са от ромски произход /Данните са неофициални/.

За учебната 2012-2013 година подлежащи за предучилищно обучение са 23 деца. За учебната 2012-2013 година подлежащи за първи клас са децата, родени през 2005 година. По списък от Община Чипровци, родените през 2005 г. с постоянен адрес в община Чипровци са 11 деца. От тях в първи клас на ОУ „Петър Парчевич” няма записани деца, тъй като по желание на родителите 4 от децата са записани в първи клас 6 –годишни през учебната 2011- 2012 година. Останалите 7 деца, подлежащи за първи клас през 2012- 2013 г. учат в чужбина, гр. София и гр. Монтана.

Активна е работата с родители в ОДЗ „Детелина”. На родителските срещи редовно присъстват и родителите от ромски произход.

4. Здравеопазване

Здравеопазването в община Чипровци се осъществява чрез четири лекарски практики и филиал на Центъра за спешна и неотложна медицинска помощ гр. Монтана. Две от лекарските практики се намират в гр. Чипровци, една – в с. Превала и една в с. Бели мел. Личните лекари пътуват в определени дни от седмицата в останалите села, в които имат пациенти. Работещите зъболекарски практики на територията на община Чипровци са две – в гр. Чипровци и с. Превала. Сградата на филиала на ЦСМП е с ремонтирана фасада по проект „Красива България” и има нужда от вътрешен ремонт в по-голямата си част. Частта на сградата, която се ползва от ЦСМП е ремонтирана изцяло.

Ромското население в общината няма добра здравна култура. Бременните жени от ромски произход не ходят редовно на женска консултация, след това не водят децата си на детска консултация и респективно не ги имунизират редовно. Това води и до невъзможност да бъдат приети в детска градина. Поради бедността на ромите в общината и липсата на постоянна работа, голяма част от тях са здравно неосигурени.

През 2012 г. в община Чипровци са извършени профилактични безплатни прегледи за рак на гърдата и скрининг за функцията на дишането от Асоциацията на българите боледуващи от астма.

Населението е уведомено за възможността за извършване на безплатни анонимни изследвания за СПИН с тестове за експресна диагностика, хепатит тип В, хепатит тип С и сифилис.

Това дава основание да изведем и следните основни дейности върху които ще работим за периода 2012-2014 г., а именно:

- ✓ Повишаване на здравната култура на ромите;
- ✓ Провеждане на задължителни имунизации.

5. Жилищни условия

Ромите в община Чипровци са 0.62 % от населението или 23 човека (по данни от преброяване 2011 г.), по неофициални данни са 101 човека или 2.72 % от населението на общината. Живеят в осем от десетте населени места, съвместно с останалото население в собствени паянтови и тухлени къщи. Някои семейства са под наем. Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено с две или три деца.

В с. Мартиново, извън регулация има 2 жилищни блока, бивша собственост на „Чипровец” ЕАД, което е ликвидирано. В тези блокове живеят 29 роми, четири апартамента от които са си закупени от тях. Другите апартаменти са продадени от синдик. Във блоковете има електроснабдяване, но няма вода.

Техническата инфраструктура на територията на община Чипровци се подобрява постоянно чрез общинския бюджет и участието ни по програми и проекти. Община Чипровци изпълнява проект „Подобряване средата на живот в Община Чипровци чрез реконструкция, ремонт и изграждане на тротоари, улично осветление и улична мрежа” по Програма за развитие на селските райони.

6.Заетост и безработица

На територията на общината равнището на безработица е 32.57%. Регистрираните безработни лица по данни на Дирекция „Бюро по труда” – Монтана – филиал Чипровци към м. ноември 2012 г. са 343, от тях 12 са роми.

Работещи по НП „ОСПОЗ” са 3 лица от ромски произход, по проект „Подкрепа за заетост” работи 1 лице от ромски произход.

Таблица № 4

Регистрирани безработни лица, 2008 г.	278
Регистрирани безработни лица, 2009 г.	332
Регистрирани безработни лица, 2010 г.	359
Регистрирани безработни лица, към април 2011 г.	353

Таблица № 5

Брой безработни лица без, или с по-ниско от основно образование	105
Брой безработни лица с увреждане	18
Брой безработни младежи от 18 до 25 години	20
Брой безработни лица на възраст над 55 години	91

Данните в таблица № 5 са актуални към месец април 2011 г.

Основни изводи:

- Голям е делът на нерегистрираните безработни;
- По-висок е процентът на ниско образование и без професионална квалификация, което е сериозна пречка при намирането на работа;
- Осигурява се временна заетост по НП „ОСПОЗ”, НП „ЗПОХТУ”, ОП „РЧР”, проект „Подкрепа за заетост”, проект „Нов избор – развитие и реализация” и проект „Ново начало от образование към заетост”;
- 3.5 % от безработното население на общината е от ромски произход.

7. Култура и спорт

Дейностите в областта на културата се осъществяват от всичките 9 народни читалища в общината. В три от читалищата библиотеките са оборудвани с компютри по програма „Глобални библиотеки – България” и осигуряват достъп до интернет за деца и възрастни.

В ОУ „Петър Парчевич” децата се включват в свободно избираема подготовка по „Килимарство” и „Природни багрила”. Всички деца, независимо от техния произход, с удоволствие се включват в организирани тържества от училището и общината.

Всички деца от ОДЗ „Детелина” също се включват в организирани от детската градина и общината тържества.

Изводите са , че ромските деца участват активно в културния живот на общината и обичат да се изиявяват.

Стимулирането на спортните прояви и мероприятията по физическо развитие на младите хора е важна задача за ръководство на Община Чипровци. Организиран се и се провеждат ежегодни спортни състезания и прояви за „Месец на българския спорт”, празника на град Чипровци и по други поводи. Ромските деца също участват в организираните спортни прояви.

В Община Чипровци са лицензирани два спортни клуба - футболен клуб „Кипровец” гр. Чипровци и футболен клуб „Вихър” с. Превала.

8. Виждания на общинска администрация Чипровци

Въз основа на събраната информация и извършените констатации бяха направени редица изводи. Те отразяват не само актуалните проблеми на ромите, но и дават насоки за възможното бъдещо развитие.

От регистриралите се безработни през 2012 г. във филиала на Бюрото по труда в гр. Чипровци, които са 343, 12 са се самоопределили като роми.

За периода 2007 – 2011 г. от училище са отпаднали 6 ромски деца, от които 5 са продължили обучението си през настоящата учебна година и 1 ученичка от ромски произход живее на семейни начала. Общия брой на учениците за учебната 2012/2013 г. в училището в Чипровци е 103 деца. От тях 18 деца са от ромски произход

По данни на дирекция “Социално подпомагане”, актуални към м. ноември 2012 г., с месечни помощи по чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане са подпомагани всеки месец 35 лица, от които 4 са ромски семейства, състоящи се от 13 лица. По ЗИХУ са подпомагани 13 лица от ромски произход.

Това поражда необходимост от дългосрочно планиране действията на местната власт, която да съчетава държавната политика, европейски програми, ресурсите на общината и ангажирането на гражданското общество за решаване социално-битовите проблеми на ромите в нашата община.

Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост” има основна цел да осигури заетост и социална интеграция на безработни лица, които са обект на месечно социално подпомагане и е програма по която работи общината. Тази цел се постига чрез разкриване на 47 работни места за 2012 г., от които 3 са заети от лица с ромски произход - в общественополезни дейности. Ниската квалификация на лицата с ромски произход, които можем да наемем е най-големият им проблем при намирането на работа, затова решаването на този проблем ще доведе до повишаване стандарта на живот на тези групи. Осигурената им заетост ще доведе до по-успешното им реализиране и в бъдеще.

Община Чипровци работи по проект «Подкрепа за заетост», в който е включено 1 лице от ромски произход, работещо като озеленител.

9. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ЧИПРОВЦИ ЗА ПОДКРЕПА НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ (2012- 2014 г.)

Приоритетни области на действие са:

9.1. ОБРАЗОВАНИЕ

9.2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

9.3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

9.4. ЗАЕТОСТ

9.5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

9.6. КУЛТУРА И МЕДИИ

Таблица 6. ПРИОРИТЕТ 1 –ОБРАЗОВАНИЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Повишаване на качеството на образование на децата и учениците от етническите малцинства	1.1 Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детската градина и училището чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход	1.1.1. Осигуряване на допълнителни занимания в детската градина и училището за деца с обучителни трудности	ОД „Детелина” ОУ Петър Парчевич” Община Чипровци	2012 - 2014	Не са необходими		Брой деца за които се прилага осигуряват допълнителни занимания
		1.1.2. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от ромски произход	ОД „Детелина” ОУ Петър Парчевич” Община Чипровци	2012 - 2014	В рамките на делегираните бюджети на ОДЗ и ОУ	МФ	Брой мероприятия на ОДЗ, ОУ и общината, в които участват деца от ромския етнос
		1.1.3. Включване на учениците от ромски произход в целодневната организация на учебния ден до седми клас включително	ОУ „Петър Парчевич”	2012-2014	За сметка на проект „Подобряване качеството на образованието в средищнитеучилища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес”	МОМН	Брой деца - роми, записани на целодневно обучение

		чл. 7 от Закона за народната просвета 3.1.3.Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на ромските родители относно ползите от предучилищното образование	ОДЗ „Детелина” Община Чипровци	2012 – 2014	Не са необходими		Брой кампании
4. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.	4.1. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти	4.1.1. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	МОМН Община Чипровци	2012 - 2014		МОМН	Брой обучени педагогически специалисти
5. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция	5.1. Осигуряване на подходяща образователна среда, позволяваща индивидуални допълнителни занимания за учениците от ромски произход	5.1.1. Организиране на форми за индивидуално наставничество, подпомагащо отделните ученици да преодолеят свързани с ученето специфични трудности, както и трудности в социален или в личен план	ОУ „Петър Парчевич” МКБППМН – община Чипровци	2012 – 2014 г.	В рамките на бюджета на МКБППМН		Брой ученици с индивидуални наставници

Таблица 7. ПРИОРИТЕТ 2 – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Повишаване на здравната култура и информираността на ромското население							
		1.1.1. Провеждане на беседи с подрастващи, млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност	Община Чипровци Лични лекари Регионална здравна инспекция - Монтана	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати млади хора и техните родители
2.Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население	2.1 Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции” (СПИ),„превенция на ХИВ” чрез използване на национален и регионален опит	2.1.1. Активизиране дейността на отговорните институции и НПО сектора за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им.	Лични лекари Община Чипровци Регионална здравна инспекция - Монтана	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица с дейности по подобряване на профилактичните дейности.
		2.1.2. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им	Лични лекари Община Чипровци Регионална здравна инспекция - Монтана	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати майки

		прилагане, както и имунизацията за превенция на рак на маточната шийка.					
	2.2 Разработване и прилагане на програми за превенция на различните заболявания./инфекции, онкологични, хронични и др./	2.2.1. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания за превенция на онкологични и хронични заболявания.	Лични лекари НПО в здравния сектор Регионална здравна инспекция - Монтана	2012 - 2014	Не са необходими		Брой проведени профилактични прегледи.
		2.2.2. Стимулиране създаването на извънкласни форми за здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.	Лични лекари НПО в здравния сектор Община Чипровци ОДЗ „Детелина” ОУ „Петър Парчевич” МОМН Регионална здравна инспекция - Монтана	2012 - 2014	2 000 лв.	Проектно финансиране Делегираните бюджети	Брой създадени извънкласни форми Брой обхванати деца и ученици
		2.2.3. Информирание на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения и за правата им като пациенти.	Лични лекари Община Чипровци	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица

Таблица 8. ПРИОРИТЕТ 3 – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура							
		1.1.1 Благоустрояване на зелени площи и детски площадки;	Община Чипровци	2012 - 2014	50 000 лв.	Общински бюджет ПРСР Европейски средства	Брой ремонтирани детски площадки, благоустроени зони
		1.1.2 Подобряване състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари, реконструиране на Ви К мрежи;	Община Чипровци	2012 - 2014	2012 – 97 000 лв./тротоари и улично осветление/ 2013-2014 г. – 350 000 лв.	Проектно финансиране	Благоустроени улици и тротоари – км., реконструирани ВиК мрежи

2.Осигуряване на алтернативно жилищно настаняване в случай на принудително изваждане на уязвими семейства от домовете, които обитават		1.1.3. Подобряване на жизнената среда чрез мероприятия свързани с организиране на доброволни зелени групи	Община Чипровци	2012 - 2104	Не са необходими		Брой семейства включени в разделно сметосъбиране, площ на премахнати нерегламентиран и сметища, брой ангажирани в подобряване на жизнената среда лица.
		2.1.1. Ремонт и обзавеждане на сграда – общинска собственост, която да служи за алтернативно жилищно настаняване при кризисни ситуации	Община Чипровци	2012 – 2014	250 000 лв.	Проектно финансиране	Ремонтирана сграда с капацитет 25 места за настаняване при кризисни ситуации

Таблица 9. ПРИОРИТЕТ 4 – ЗАЕТОСТ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.	1. 1.Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми	1.1.1.Разработване на проекти за квалификация и трудова заетост, сезонна заетост и др.	МТСП,АЗ,МОМН в сътрудничество с община Чипровци	2012 - 2014			Брой разработени проекти
		1.1.2.Обучаване на младежи в професионални умения чрез стажуване;	МТСП,АЗ,МОМН в сътрудничество с общината, частни компании	2012 - 2014	10 000лв.	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой обучени младежи
		1.1.3.Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки;	МТСП,АЗ,МОМН в сътрудничество с общината, частни инвеститори	2012 - 2014			Брой включени и наети лица

Таблица 10. ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	1.1.Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба №3 за поддържане и опазване на общественя ред и чистотата на територията на община Чипровци, приета от Общински съвет – Чипровци 2008 г.	Община Чипровци и УП- гр.Чипровци към РУП - Монтана	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой полицейски служители обучени да работят в мултиетническа среда Брой беседи за ромското население
		1.1.2.Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици в населените места със смесено население;	Община Чипровци УП гр.Чипровци към РУП Монтана и представители на общността.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой работни срещи и лица участвали в тях конкретни резултати
		1.1.3.Обучение по права на човека и права на детето в училище;	Община Чипровци МКБППМН УП гр. Чипровци ИДПС – Монтана ОУ „Петър Парчевич”	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обучени лица Брой проведени обучения
		1.1.4.Усилване на дейността на	Община Чипровци УП гр.Чипровци	2012 – 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица и

2. Повишаване на административния капацитет и чувствителността на работниците и служителите в администрацията по отношение правата на малцинствата и въпросите на недискриминацията		Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни чрез включване на представители и от общността или НПО в комисията;	и представители на общността.				разрешени случаи.
		1.1.5. Засилване на работата със семействата от ромски произход и друго живеещо при подобни условия население при съблюдаване на правните механизми и работа със семействата за разбиране и спазване на правата на децата и родителските задължения	Община Чипровци МКБППМН УП гр. Чипровци	2012 – 2014	Не са необходими		Брой обхванати семейства от ромски произход
		2.1.1. Провеждане на обучение за местната администрация по въпросите за правата на малцинствата и недискриминацията	Община Чипровци Регионален представител на Комисията за защита от дискриминация	2012 – 2014	Не са необходими		Брой проведени обучения и обучени лица

Таблица 11. ПРИОРИТЕТ 6 – КУЛТУРА И МЕДИИ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите	1.1. Да се постигне културна интеграция на ромите.	1.1.1.Реализиране на образователна програма за правата и задълженията на общността, като равноправни граждани – листовки, дискусии	Община Чипровци ОДЗ „Детелина” ОУ „Петър Парчевич” МОМН	2012 - 2014	Не са необходими		Брой направени и разпространени листовки, брой организирани дискусии, медийни продукти ;
2.Запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности;	2.1 Да се постигне развитие и опазване на културната идентичност на ромите						
		2.1.1.Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с участие на творци, деца и ученици от ромския етнос;	ОД „Детелина” ОУ „Петър Парчевич” Читалища	2012 - 2014	500лв.	Общински бюджет Делегирани бюджети	Брой проведени мероприятия и брой на включени участници.
		2.1.2.Организиране и провеждане на празници Участие в празника на общината.	ОДЗ „Детелина” ОУ „Петър Парчевич” Читалища	2012 - 2014	Не са необходими		Брой проведени мероприятия и брой обхванати лица

		2.1.3.Издирване на талантиливи деца от етносите и подпомагане на записването им в училища по изкуствата.	ОДЗ „Детелина” ОУ „Петър Парчевич” Читалища	2012 – 2014	Не са необходими		Брой обхванати деца
--	--	--	---	-------------	------------------	--	---------------------

10.Очаквани резултати:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност и неправителствените организации са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и за реализиране на съвместни програми, допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на плана за действие очакваме:

- Повишено качеството на образование на ромските деца и ученици;
- Намаляване броя на отпадналите от училище ученици
- Получена професионална квалификация от младежи от ромски произход
- Намалена безработицата сред малцинствата
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора от ромски произход
- Ремонтна и обзаведена сграда за алтернативно настаняване при кризисни ситуации
- Подобрено състояние на техническата инфраструктура
- Съхранена идентичност на малцинствената общност
- Повишена осведоменост на целевата група
- Включване на целевата група при изпълнение на дейностите по Плана за действие
- Повишена осведоменост на целевата група за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.
- Активизирана местна общност, която е информирана за мерките и дейностите по Плана за действие

11.Мониторинг на изпълнението

Оценката на изпълнението на Плана за действие се осъществява от Звеното за мониторинг и оценка на Плана за действие на община Чипровци за изпълнение на интеграционните политики / 2012 – 2014 г./, определено със Заповед № 649/30.11.2012г. на кмета на община Чипровци чрез прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението.

- Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.
- Докладът се приема от Общински съвет – Чипровци.
- Докладът се представя на Областния управител на област Монтана

12. Заключение

Икономическата криза доведе до бедност ромите и други уязвими социални групи. Бедността е явление с много измерения . Тя е не само въпрос на липса на доходи. Бедност означава, както липса на средства за задоволяване на основни потребности, така и липса на условия и предпоставки за водене на достоен и пълноценен живот, което се дължи на липсата на избор.

За изпълнението на „Плана за действие на община Чипровци за изпълнение на интеграционните политики /2012 – 2014 г./” от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представителите на ромската общност.

Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение.

Като участници не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящия план.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ЯКИМОВО

**В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА
ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ
РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО
СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ,
ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ СИТУАЦИЯ**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият план за действие на община Якимово за интегриране на гражданите в уязвимо социално-икономическо положение (2012-2014), наричан по-нататък Плана, дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт, НПО и местната общност към разрешаване на нарастващите потребности на българските граждани от ромски произход и други в уязвимо социално – икономическо положение, живеещи в сходна на ромите ситуация в общината. Той е съобразен с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основава на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази област.

Планът за действие е неразделна част от **Областната стратегия за интегриране на ромите в област Монтана (2012-2020)** и е съобразен с **Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2020)** и **„Десетилетие на ромското включване 2005-2015”**.

Изпълнението му е насочено към:

- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на българските граждани от ромски произход и други в уязвимо социално – икономическо положение, живеещи в сходна на ромите ситуация;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблемите си;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще.

В разработването на плана за действие участваха

- Служители от Община Якимово
- Дирекция ”Социално подпомагане” гр.Монтана
- Дирекция ”Бюро по труда” –филиал Якимово
- Представители на ромската общност
- Личните лекари
- ЦДГ ”Якимово”
- СОУ ”Д-р П.Берон” Якимово
- ОУ ”Христо Ботев” Комозица

2. Актуално състояние на ромската общност в община Якимово

При последното преброяване на населението и жилищния фонд към 01.03. 2011 година населението на община Якимово възлиза на 4 332 (Четири хиляди триста тридесет и двама) души .Данните са представени в **Таблица 1.**

Област Община Населено място	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				
Община Якимово	Общо	българска	турска	ромска	друга	Не се самоопределят
	4269	3544	14	681	12	18

Продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като друга етническа група- напр. българи, турци и др. Населеността (гъстотата на населението) за общината е 20,06 д./кв. км, което е доста ниско за средното за страната, но се обуславя от предимно земеделския характер на района и слабата индустриализация в общината. Възрастовата структура на населението на общината показва неблагоприятни изменения – в над трудоспособна възраст са около 40 % от населението , в трудоспособна възраст – около 46% и само 14 % в под трудоспособна възраст.

Броят на младите хора и на хората в трудоспособна възраст в община Якимово през последните години намалява. Въпреки това структурата на населението по възрастови групи е по-благоприятна от средните стойности на показателя за страната и близка до тази на областта и на Северозападен район.

Естественят прираст на населението на община Якимово остава отрицателен, като бележи слаба тенденция на намаление за периода 2009-2011 г. Механичният прираст в община Якимово за първи път през 2010 г. е положителна величина. В цифрово изражение той достига 11 души. Броят на заселените лица за 2010 г. е 117, а на изселените - 106 .

Таблица № 2

Раждания за 2009 г. (общ брой)	51
Раждания за 2010 г. (общ брой)	43
Раждания за 2011 г. (общ брой)	39

От общо 133 деца, родени за периода 108 са от ромски произход, или около 81%.

Таблица № 3

Починали за 2009 г. (общ брой)	103
Починали за 2010 г. (общ брой)	99

Данните са взети от ЕСГРАОН – община Якимово

От горните таблици могат да се набележат някои основни тенденции в демографската характеристика, а именно:

Забелязва се трайна тенденция към намаляване на населението, запазва се и отрицателния естествен прираст на населението, както и неговото застаряване. Ромските жени раждат два пъти повече от останалите жени в общината. Броят на жените превишава този на мъжете през изследвания период. Съществен момент в демографското развитие на община Якимово на фона на всеобщата картина за страната е интензивната външна миграция, породена от безработицата и неблагоприятните социално-икономически условия.

Етническата група на българските граждани от ромски произход в Община Якимово е значителна и броят ѝ е около 40% от общия брой на населението. Тъй като официално ромите не могат да бъдат преброени, защото значителна част от тях се самоопределят като българи, тази информация и приблизителна и се взима от ЕСГРАОН на общинска администрация.

3.Образование

Община Якимово има сравнително добре развита образователна структура. В Общината има 3 учебни заведения - СОУ“Д-р Петър Берон” с.Якимово, Основно училище ”Христо Ботев”с.Комошица и целодневна детска градина “Слънчице ” с.Якимово с филиали във всички населени места на общината. В СОУ” Д-р Петър Берон”се обучават 196 ученика в 9 паралелки. От тях 77 % са от ромски произход. Данните са взети от директора на училището. След 2008 г.се наблюдава спад в броя на завършилите успешно 8-ми клас, но основната причина е заминаването на родители на работа в чужбина и съответно и децата заминават с тях. Всички деца ,независимо от техния произход ,са обхванати и посещават учебни занятия. За учебната 2009-2010 г. броя на учениците за първи клас бе увеличен и се наложи разкриването на още една паралелка, като повечето от учениците в нея са от ромски произход. Като цяло обаче, тенденцията е броя на децата в общината да намалява. Причината за това е липсата на работа , поради което хората напускат родното си място и търсят препитание в по-големите градове в страната или в чужбина. Това обяснява и трудния процес на интеграция на ромските деца. Изключително трудно е да приобщиш децата и на роми , и на българи , останали без работа , чиято основна мисъл е как да осигурят препитанието на децата си. За да подпомогне тези семейства и децата им общината им осигурява работа по програмите на Агенцията по заетостта, а училищата осигуряват целодневно обучение на 93 деца в СОУ”Д-р Петър Берон” и 23 в ОУ”Христо Ботев”.През учебната 2011-2012 г. в училището в с. Якимово учител от ромски произход осъществи проект „Ромски ментори”, което помогна за приобщаването на учениците , независимо от техния произход. За да осигури бъдеще на общината си, общинската администрация направи всичко възможно, за да осъществи преобразуването на Основно училище ”Д-р Петър Берон” в средно общообразователно , което е вече факт със заповед на министъра на МОМН от м.08.2012 г. Това е и крачка в усилията на общината да подпомогне семействата от ромски произход , като по този

начин се намаляват техните разходи за обучението на децата им, когато продължават образованието си след основното.

ОУ”Христо Ботев” в кметство Комошица има 93 –ма ученика , от които 62-ма се обучават в 4 слети паралелки и 1 самостоятелна - за учениците от 8-ми клас.

Процентът на децата от ромски произход тук е ориентиран , защото те сами се определят като българи. В това кметство няма ученици, необхванати в учебния процес, което беше и основния мотив на общинския съвет да не закрива това училище , въпреки по-малкия брой ученици в него, в сравнение с двете закрити училища в с.Дългоделци и с.Долно Церовене.

И в двете училища - СОУ”Д-р Петър Берон” и ОУ”Христо Ботев”- учениците се хранят чрез кетъринг,осигурен от фирми с нужния сертификат. Училището в с.Якимово има добре оборудвана столова и е в състояние да подсили на учениците като алтернатива и столово хранене. За предимствата на столовото хранене на децата е писано и говорено много и в това са убедени всички, още повече , че за учениците от ромски произход , чиито родители са безработни , това е единствения начин за нормална храна поне веднъж на ден.

И двете училища осигуряват на децата плодове и зеленчуци по програмата „Училищен плод”.

Най-малките жители на общината са обхванати от ЦДГ”Слънчице” Якимово с филиали в кметствата Комошица, Дългоделци и Долно Церовене. Общо децата, посещаващи детската градина са 133 , от които 75% са от ромски произход. И в централната детска градина ,и във филиалите битовите условия са много добри. На децата ежедневно се осигурява топла питателна храна от кухня в с.Якимово , от където се извозва до филиалите. Медицински специалисти осигуряват добро здравно обслужване на децата, грижат се за редовните профилактични изследвания и ваксини и осъществяват необходимия контрол върху хигиената , срока на годност на получаваните хранителни продукти, изискванията за питателна и здравословна храна.

Педагогическият персонал в градините приема децата от ромски произход със същото внимание като останалите деца. И тук има педагози от ромски произход , което още повече улеснява интеграцията на ромските деца. Образованието е приоритет номер едно на община Якимово. Доказателство за това са направените реконструкции и подобрения на училищата и детските градини през периода 2005-2012 г. За подобряване на условията в училищата за този период са осигурени 467 500 лв.,а за детските градини в 4-те кметства—408 190 лв. по европейски програми и отпуснати от МОМН. В резултат на това условията за обучение на децата от всички възрасти в нашата община са много добри. Интеграцията на децата и учениците от ромски произход е от съществено значение за бъдещето на общината и този процес ще продължи. Активна е работата с родители в ЦДГ и в СОУ. Провеждат се родителски срещи, ежедневното посещение на родителите в училищата дава възможност за разговори и изясняване на проблеми. Включването на родителите на децата от ромски произход в проектите ще се окаже добра форма за комуникация .

4.Здравеопазване

Здравеопазването в община Якимово е в добро състояние.

На територията на общината към момента работят 4 общопрактикуващи лекари - по един във всяко кметство. Те работят с медицински сестри и освен пряката си медицинска дейност , те извършват и редовните имунизации на децата. В община

Якимово са обхванати 238 деца на възраст от 0-18 години и са със редовни имунизации. Редовно се извършват профилактични и превантивни прегледи на пациенти със сърдечно-съдови, ендокринни, неврологични заболявания като за целта се осигуряват посещения на съответни специалисти от гр.Монтана и гр.Лом по предварително оповестен от ОПЛ график. Всички общопрактикуващи лекари работят със НОЗК. В общината няма център за спешна помощ. Най-близкият такъв е на 12 км от с.Якимово и се намира във Вълчедръм. Този център се отзовава бързо на спешни повиквания и при нужда пациентите се транспортират до болниците в гр.Лом и гр.Монтана. Раждаемостта в общината е много ниска. От началото на 2012 г. до момента в община Якимово са регистрирани 32 новородени. Профилактични прегледи на децата се извършват на 30 дневна възраст, на 6 месеца и на 1 година.

В община Якимово има разкрити три практики на лекари по дентална медицина. В ЦДГ "Слънчице" два пъти седмично работи медицинска сестра, която извършва необходимите медицински манипулации в случай на нужда, контролира хигиената, годността на хранителните продукти и приготвянето на храната. Във филиалите на детската градина в Дългоделци и Д.Церовене също има медицинска сестра. Медицинските специалисти редовно провеждат противоепидемиологични изследвания на децата, тъй като 80% са от ромски произход.

Липсва медицински специалист в училищата на общината. Мястото е вакантно от миналата година, но няма кандидати за тази длъжност. Грижата за здравето на учениците е на личните им лекари по местоживееене, но в училището липсва на медицинско лице излага децата на много рискове, особено при внезапни инциденти. На територията на общината има и аптека, която работи с НЗОК.

Наличието на много хора от ромски произход в общината не затруднява здравеопазването, защото те са със задоволителна здравна култура и редовно търсят помощта на личните си лекари. Проблемите идват от липсата на здравноосигурителни вноски на повечето от тях, тъй като голям процент са безработни. Лекарите обаче не им отказват помощ и съдействие в случай на нужда.

Няма налични данни за извършвани мероприятия по превенция и контрол на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции в общината.

Това дава основание да изведем и следните основни дейности върху които ще работим за периода 2012-2014г., а именно:

- ✓ Повишаване на здравната култура на ромите;
- ✓ Провеждане на задължителни имунизации.

5. Жилищни условия

Ромите в община Якимово са около 40 % от населението (по данни на ЕСГРАОН в общината). В населените места на общината няма формирани ромски махали, голяма част от ромите обитават примитивни жилища с изключително лоши материално - битови и санитарно-хигиенни условия. Къщите, които обитават, са едноетажни, малки и често в една къща живеят няколко семейства, обикновено с две, три и повече деца. Начинът на живот на ромите – да живеят в тясна семейна общност, пречатства интеграцията. От своя страна семейната общност в трудни моменти подкрепя бедстващите. Тъй като в общината има голям брой необитаеми жилища, вече не малка част от ромите се заселват в почти всички квартали на селата.

Жилищните условия се подобряват постоянно от общината чрез общинския бюджет и участието ни по програми и проекти. Улиците се асфалтират и се почистват. Въпреки това дворните места остават неподредени и често хората складираат в тях

ненужни вещи, отпадъци от строителни дейности и др.. Въпреки, че има изградена система за сметопочистване и сметоизвозване, контейнерите не винаги се използват по предназначение. В момента няма новоотредени терени за жилищно строителство на гражданите от ромски произход. По – заможните роми си закупуват частни имоти и си строят жилища.

Няма регистри за териториите, включващи ромско население.

6.Заетост и безработица

На територията на общината безработицата се увеличава. Средногодишния брой на безработните в община Якимово по години е следния по данни на бюро по труда – гр.Монтана:

Таблица № 4

Регистрирани безработни лица, 2008 г.	385
Регистрирани безработни лица, 2009 г.	527
Регистрирани безработни лица, 2010 г.	585
Регистрирани безработни лица, към април 2011 г.	609

Таблица № 5

Към м.декември 2011 г.

Бюро по труда/Община	Иконом. активни лица /брой/	Регистр. безработни /брой/	от тях :			Равнище на безработица /%/
			жени	Регистр. безраб. до 29 год. вкл. /брой/	с намалена работоспособност	
ДБТ Монтана						
Якимово	1064	611	334	161	7	57.42

Структурата на безработните в община Якимово е твърде негативна: Около 75% от регистрираните са без квалификация, като 85 % от тях са с основно и по-ниско образование и са от ромски произход. Това затруднява неимоверно тяхната реализация. Благодарение на реализиране програми за заетост и предимно на НП ”ОСПОЗ”, устроени на работа са 138 от безработните. През 2011 г. с активната политика провеждана от “БТ” гр.Монтана се стимулират работодателите да разкриват работни места от една страна, а от друга се стимулира активното поведение на безработните към повишаване на трудовата им мотивация и качествената им характеристика.

Най-голям е делът на субсидираните работни места за нискоквалифицирани работници, следван от този на производителите в областта на селското и горското стопанство .

66 са безработни лица, постъпили на работа през 2011 г. след като са придобили квалификация в организирани от Дирекция ”БТ” курсове. От тях 20 са български граждани от ромски произход. Изразходваните средства са в размер на 332 498 лв.

Основни изводи:

- Все още е голям делът на нерегистрираните безработни;
- По-висок е делът на безработните сред жените;
- Наблюдава се тенденция за увеличаване делът на регистрираните трайно безработни лица;
- Висок е процентът на ниско образованите, което е сериозна пречка при осигуряването на работа;
- Липсва сериозна заинтересованост от страна на работодателите за наемане на безработни лица, регистрирани на трудовата борса;
- Повече от 70 % от безработното население на общината е от ромски произход.

7. Култура и спорт

Дейностите в областта на културата се осъществяват от читалищата в четирите населени места в общината със съдействието на община Якимово и кметствата. Към читалището в с.Якимово е сформирани детски състави за фолклорни танци, в които участват 20 деца -18 от тях са от ромски произход. В с.Комошица също функционира такъв танцов състав от 13 деца ,от тях 11 са от ромски произход.

Има изградени отбори, по шахмат и по тенис на маса,като и в двата има деца с ромски произход.СОУ Д-р Петър Берон”Якимово е участник в Проекта „Ромски ментори-България”,като неговата дейност е запознаване с ромската култура, традиции и обичаи.

Изводите са , че ромските деца участват активно в културния живот на общината и обичат да се изявяват.

Стимулирането на спортните прояви и мероприятията по физическо развитие на младите хора е приоритетна задача за ръководство на Община Якимово. Под патронажа на общината се организират и провеждат спортни състезания и прояви. Добрата спортна база и професионализма на спортните дейатели са условие за възраждане на спорта в с.Якимово. Към момента с успехи се отличават спортовете футбол, шахмат и тенис на маса.

В Община Якимово функционират футболен клуб „Ленчо”- Якимово и футболен клуб „Левски”-с.Комошица. От тях първият е лицензиран ,а вторият кандидатства за издаването на лиценз.

11. Досегашни виждания на общинска администрация

Въз основа на събраните информации и извършените констатации бяха направени редица изводи. Те отразяват не само актуалните проблеми, пред които е изправена община Якимово, но и дават насоки за възможното бъдещо развитие.

Проблемите в национален мащаб, които характеризират малцинствата и в най-голяма степен ромското население, важат и за община Якимово.

От регистрираните се безработни в бюрото по труда в Якимово, които към момента са 611, 70 безработни са се самоопределили като роми. Фактор за капсулиране на малцинствените общности е неграмотността и слабото владение на български език, породена от ранното отпадане от училище, липсата на завършено начално или основно образование. В СОУ Д-р Петър Берон”Якимово се обучават 196 ученика в 9 паралелки.

От тях 77 % са от ромски произход, като данните са взети от директора на училището. След 2008 г. се наблюдава спад в броя на завършилите успешно 8-ми клас, но основната причина е заминаването на родители на работа в чужбина и съответно и децата заминават с тях.

ОУ "Христо Ботев" в с. Комошица има 93 –ма ученика, от които 62-ма се обучават в 4 слети паралелки и 1 самостоятелна – за учениците от 8-ми клас. Процентът на децата от ромски произход тук е ориентировъчен, защото те сами се определят като българи. Всички деца, независимо от техния произход са обхванати и посещават учебни занятия. Като цяло, обаче броят на децата в общината намалява и причината за това е липсата на работа, поради което хората напускат родното си място и търсят препитание в по-големите градове в страната или в чужбина. Това обяснява и трудния процес на интеграция на ромските деца.

По данни на Отдела "Социално подпомагане" през 2011 г. с месечни помощи по чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане са подпомагани 409 семейства, от които 80% са от ромски произход. Това показва висока зависимост на населението в района от системата на социалното подпомагане.

Всичко това поражда необходимост от дългосрочно планиране действията на местната власт, която да съчетава държавната политика, международни национални програми, ресурсите на Общината и ангажирането на гражданското общество за интегриране на ромите в нашата община.

Община Якимово работи по проект по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" и по нея са назначени 66 лица, от които 20 лица от ромски произход и дейността им е: поддръжка на паркове, улици, градини, озеленяване, хигиенизиране, подобряване на околната среда на територията на общината, извършване на ремонтни дейности в имоти, общинска собственост и други, свързани с посочените дейности. По този проект е извършено обучение на 66 лица за придобиване на професионалната квалификация на безработни лица, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“, с цел последващо наемане работа по схемата, след успешно завършване на професионалното обучение на лицата.

Ниската квалификация на лицата с ромски произход, които можем да наемем, е най-големият им проблем при намирането на работа, затова решаването на този проблем ще доведе до повишаване стандарта на живот на тези групи. Осигурената им заетост ще доведе до по-успешното им реализиране и в бъдеще.

Община Якимово работи и по Националната програма „От социални помощи към осигуряване на заетост" и по нея са назначени 72 лица, от които 80% са от ромски произход. Основната и цел е осигуряване на заетост и социална интеграция на безработни лица, които са обект на месечно социално подпомагане. Тази цел се постига чрез разкриване на работни места в общополезни дейности, както и повишаване на пригодността на лицата за заетост, чрез усвояване на нови умения. С този проект се подпомага изпълнението на важни за общината и държавата дейности като намаляване на разходите за социални помощи и подобряване на условията на живот на населението на общината.

Повишаване предлагането на работни места и заетостта в общината е основна цел на програмите за заетостта, те са специфичен инструмент на политика на пазара на труда, посредством който се преодолява проблема безработица при ромите. Едновременно с това се дава възможност за предприемане на действия водещи до преодоляване на негативните тенденции, свързани с последствията върху пазара на труда от икономическата криза.

9. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ЯКИМОВО ЗА ПОДКРЕПА НА ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ (2012- 2014)

Приоритетни области на действие са:

9.1. ОБРАЗОВАНИЕ

9.2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

9.3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

9.4. ЗАЕТОСТ

9.5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

9.6. КУЛТУРА И МЕДИИ

Таблица 6. ПРИОРИТЕТ 1 –ОБРАЗОВАНИЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Повишаване на качеството на образование на децата и учениците от етническите малцинства	1.1 Подпомагане на деца, чийто майчин или семеен език не е български	1.1.1.Разработване и въвеждане на програма за овладяване на български език.	ЦДГ”Слънчице” с филиали СОУ”Д-р П.Берон” ОУ”Хр.Ботев” Община Якимово	2012 - 2014	Не са необходими		Брой деца за които се прилага организацията Нова програма за овладяване на бълг.език
2. Превенция на отпадане от училище на ромските ученици	2.1. Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищното образование	2.1.2.Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата на децата, застрашени от отпадане;	ЦДГ”Слънчице” с филиали СОУ”Д-р П.Берон” ОУ”Хр.Ботев” Община Якимово	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати лица
3. Приобщаване и приемане на родителите- роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.	3.1. Повишаване на ангажмента на родителите и засилване сътрудничеството.	3.1.1 Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства или обществени съвети	ЦДГ”Слънчице” с филиали СОУ”Д-р П.Берон” ОУ”Хр.Ботев” Община Якимово	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой родители участвали в УН/ОС
4.Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на	4.1. Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически	4.1.1. Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	МОМН Община Якимово	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обучени педагогически специалисти преминали обучение

педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.	специалисти						
5. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с младежи и възрастни от ромски произход отпаднали от училище с цел тяхното ограмотяване и реинтеграция	5.1. Подобряване на различните модели на образование	5.1.1. Предоставяне на продължаващо обучение за лица, навършили 16 г и ограмотяване на възрастни роми.	МОМН Общински съвет	2012 - 2014	8 000 лв.	ОП РЧР Частни инвеститори Външно проектно финансиране	Брой обучени лица

Таблица 7. ПРИОРИТЕТ 2 – ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Повишаване на здравната и екологична култура		1.1.1. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна	Община Якимово Лични лекари Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати млади хора и техните родители

		бременност					
2.Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население	2.1 Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции” (СПИ), превенция на ХИВ” чрез използване на национален и регионален опит	2.1.1. Активизиране дейността на отговорните институции и НПО сектора за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им.	Лични лекари Община Якимово Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица с дейности по подобряване на профилактичните дейности.
		2.1.2. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и имунизацията за превенция на рак на маточната шийка.	Лични лекари Община Якимово Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати майки
	2.2 Разработване и прилагане на програми за превенция на различните заболявания./инфекции, онкологични, хронични и др./	2.2.1. Провеждане на ранна диагностика и скринингови изследвания за превенция на онкологични и хронични заболявания.	Лични лекари Община Якимово Регионална здравна инспекция.	2012 - 2014	Не са необходими	ЦОП	Брой проведени профилактични прегледи.
		2.2.2. Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.	Лични лекари Община Якимово ЦДГ”Слънчице” с филиали СОУ”Д-р П.Берон” ОУ”Хр.Ботев” МОМН	2012 - 2014	10 000 лв.	ОП РЧР и делегираните бюджети Проектно финансиране	Брой създадени извънкласни форми Брой обхванати деца и ученици

			Регионална здравна инспекция.				
		2.2.3. Информирание на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения, и за правата им като пациенти.	Лични лекари Община Якимово	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица

Таблица 8. ПРИОРИТЕТ 3 – ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	1.1.Подобряване на жилищните условия в кварталите с преобладаващо ромско население	1.1.1. Разработване на общинска програма за подобряване на жилищните условия в квартали с преобладаващо ромско население	Община Якимово	2012 - 2014	Не са необходими		Нова общинска програми
		1.1.2 Благоустрояване на алейни мрежи, зелени площи и детски площадки;	Община Якимово ПРСР	2012 - 2014	В процес на изготвяне	Общински бюджет ПРСР	Брой новопостроени детски площадки, атракционни и площ благоустроени зони
		1.1.3. Подобряване състоянието на	Община Якимово ПРСР	2012 - 2014	В процес на изготвяне	Общински бюджет	Благоустроени улици и

		техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари, реконструиране на Ви К мрежи;				ПРСР	тротоари – км.
		1.1.4. Подобряване на жизнената среда чрез мероприятия свързани със организиране доброволни зелени групи	Община Якимово	2012 - 2104	Не са необходими		Брой семейства включени в разделно сметосъбиране, площ на премахнати нерегламентиран и сметища, брой ангажирани в подобряване на жизнената среда лица.

Таблица 9. ПРИОРИТЕТ 4 – ЗАЕТОСТ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.	1. 1.Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми	1.1.1.Разработване на проекти включени в програми за квалификация и трудова заетост по програми, сезонна заетост и др.	МТСП,АЗ,МОМН в сътрудничество с общината	2012 - 2014	10000 лв.	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти и общински бюджет	Брой разработени проекти

		1.1.2.Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустрояване, озеленяване и детски площадки;	МТСП,АЗ,МОМН в сътрудничество с общината, частни инвеститори	2012 - 2014	Не са необходими		Брой включени лица и наети лица
		1.1.3.Стимулиране на икономическата инициатива сред хората от малцинствата за развиване на бизнес и производство;	МТСП,АЗ,МОМН В сътрудничество с общината, частни компании, МЗХ.	2012 - 2014	50000	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой включени лица и самонаети лица
		1.1.4.Разработване на схеми за микрокредитиране на малък бизнес	Община Якимово, Финансови и бизнес компании.	2012 - 2014	Не са необходими		Брой включени лица и отпуснати микрокредити

Таблица 10. ПРИОРИТЕТ 5 – ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Подобряване на ефективността на работа на полицейски	1.1.Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски	1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба №1 на Общински съвет за	Община Якимово и РУП гр.Лом – ПУ Якимово	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой полицейски служители обучени да

служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	служители в мултиетническа среда	ред и сигурност					работят в мултиетническа среда Брой беседи в ромските квартали
		1.1.2.Превантивна работа на полицията и обществеността, съвместно планиране, работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население;	Община Якимово и РУП гр.Лом – ПУ Якимово и представители на общността.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой работни срещи и лица участвали в тях конкретни резултати
		1.1.3.Обучение по права на човека и права на детето в училище;	Община Якимово и РУП гр.Лом – ПУ Якимово СОУ”Д-р П.Берон” ОУ”Хр.Ботев”	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обучени лица Брой проведени обучения
		1.1.4.Усилване на дейността на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни деца чрез включване на представители и от общността или НПО в комисията;	Община Якимово и РУП гр.Лом – ПУ Якимово, и представители на общността.	2012 - 2014	Не са необходими	-	Брой обхванати лица и разрешени случаи.

Таблица 11. ПРИОРИТЕТ 6 – КУЛТУРА И МЕДИИ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция на ромите и маргинализираните групи	1.1. Да се постигне културна интеграция на ромите.	1.1.1. Реализиране на образователна програма за правата и задълженията на общността, като равноправни граждани – листовки, дискусии, медийни продукти;	Община Якимово и СОУ ”Д-р П.Берон” ОУ ”Хр.Ботев” МОМН	2012 - 2014	Не са необходими		Брой направени и разпространени листовки, брой организирани дискусии, медийни продукти ;
		1.1.2. Да се учреди Обществен съвет в община Якимово за формиране на политика и прилагане на настоящия план	ЦДГ Община Якимово , СОУ ”Д-р П.Берон” ОУ ”Хр.Ботев” МОМН НПО Представители на общността. Регионална здравна инспекция. ПУ Якимово	2012 - 2014	Не са необходими		Създаден обществен съвет
2. Запазване и развитие на културната идентичност на малцинствените общности;	2.1 Да се постигне развитие и опазване на културната идентичност на ромите	2.1.1. Да се създадат кръжоци по интереси и танцови състави в читалищата в четирите населени места на общината	Община Якимово , СОУ ”Д-р П.Берон” ОУ ”Хр.Ботев” МОМН Читалище Частни инвеститори Представители на общността	2012 - 2014	Не са необходими		Брой създадени центрове Брой обхванати участници

		2.1.2.Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите;	ЦДГ СОУ”Д-р П.Берон” ОУ”Хр.Ботев” МОМН Читалище	2012 - 2014	10 000 лв.	Делегирани бюджети ОП РЧР Частни капитали Читалище	Брой проведени мероприятия и брой на включени участници.
		2.1.3.Издирване на талантиливи деца от етносите и подпомагане на записването им в училища по изкуствата.	ЦДГ СОУ”Д-р П.Берон” ОУ”Хр.Ботев Читалище Община Якимово	2012 - 2014	Не са необходими		Брой обхванати деца

10.Очаквани резултати:

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, нестопанските организации и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и проактивни действия за реализиране на съвместни програми ,допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на реализация на плана за действие очакваме:

- Повишено качеството на образование в кварталите с преобладаващо ромско население;
- Повишаване броя на завършилите основно образование
- Намалена неграмотността сред младите и възрастни хора
- Получена професионална квалификация от минимум 50 млади хора;
- Намалена безработицата сред малцинствата с минимум 4%;
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора в кварталите с преобладаващо ромско население;
- Подобрен достъп на етническите малцинства в Община Якимово до здравни услуги и намалена заболяемост;
- Изградени нови зелени площи и детски площадки;
- Подобро състоянието на техническата инфраструктура в кварталите;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности;
- Утвърдена обществена структура за развитието на местната общност;
- Повишена осведоменост на малцинствените групи.
- Включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по настоящия план за действие.
- Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.
- Активизирани местни общности, които са информирани за мерките и дейностите по НПД.

11.Мониторинг на изпълнението

Оценката на изпълнението на плана за действие ще се осъществява от Общински съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси /ОССЕИВ/ чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението:

- Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в административен мониторингов доклад.
- ОССЕИВ координира и обобщава получената информация в доклада.
- Докладът се представя за одобрение пред ОССЕИВ.
- Докладът се приема от Общински съвет

12. Заключение

Икономическата криза, предизвикана от прехода, обрече ромите на голяма бедност. Бедността е явление с много измерения, с много лица. Бедността не е само въпрос на липса на доходи. Бедност означава както липса на средства за задоволяване на основни потребности, така и липса на условия и предпоставки за водене на достоен и пълноценен живот, което се дължи на липсата на избор.

Това слага отпечатък върху начина на мислене и поведение на тези хора, носи затруднения в индивидуалната адаптация, усещане за разпад, несигурност и маргинализация, поставяне под съмнение на съществуващата ценностна система.

За изпълнението на Плана за действие на община Якимово от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност.

Осигуряването на активното участие на ромите е от ключово значение.

Като участници не само във формирането и реализацията на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, те допринасят за развитието на обществото. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността и компетентността на експертите, работещи по въпросите на ромите. Това изисква насърчаване на участието в администрацията на представители на ромската общност и гарантира реалното участие на ромите във всички приоритетни области на настоящата програма.